

Gimnazija Celje – Center
(program: splošna gimnazija)

POLOŽAJ ŽENSK V POLITIKI

**Položaj žensk v slovenski politiki skozi oči poslancev in
poslank ter volilk in volilcev**

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTORICA:

Tinkara Godec, 4. e

MENTORICA:

Nina Trojner, prof.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, februar 2016

ZAHVALA

Najprej si rada zahvalila pokojnemu prof. Vučerju, ki je v meni prvi prebudil strast do sociologije in raziskovanja. Za tem gre zahvala gospodu ravnatelju, prof. Deleji, ter mentorici, prof. Trojner, brez katerih se za raziskovalno delo ne bi odločila. Seveda pa brez prof. Gartnerja in debatnega kluba nikoli ne bi začutila želje po kritičnem vrednotenju svojega mnenja. Hvala tudi vsem ostalim, ki ste mi polepšali sedenje v šolski klopi.

Hvala moji materi, ki je tako močna ženska, da brez nje ne bi imela navdiha.

Hvala očetu, ki mi je pustil, da rastem.

Hvala trem zvezdicam, ki so mi osvetlile jutra.

Hvala prijateljicam, ki so mi pokazale, da biti ženska ni prekletstvo.

Hvala vsem, ki ste se borili za ženske pravice.

POVZETEK

Zgodovina ženskega udejstvovanja v politiki je tako kratka in vezana na sodobnost, da lahko brez pomislekov trdimo, da se vedno živimo v obdobju boja za enakopravnost žensk v politiki.

V tej raziskovalni nalogi sem se zato odločila raziskati, kako daleč smo prišli od začetkov ženskega udejstvovanja v politiki, kako se je enakopravnost žensk povečala. Želela sem ugotoviti ali so ženske še vedno zastopane, ali je njihov položaj v politiki že enakovreden moškemu. Zanimalo me je, kakšni so vzroki za to ter ali se odnos žensk do politike razlikuje od odnosa moških v. Vse to sem preverila z anketo med poslanci Državnega zbora Republike Slovenije ter anketo med volivci.

Ugotovila sem, da so ženske pravzaprav v politiki precej enakovredne moškim, čeprav so maloštevilne. To enakovrednost bi se dalo še povečati, če bi se javno spodbujal diskurz o ženskah kot uspešnih političarkah. Rezultati raziskovanja so me prijetno presenetili in mi položaj žensk v politiki prikazali v svetlejši luči.

KLJUČNE BESEDE: ženske, politika, enakopravnost, volitve, feminizem

SUMMARY

The history of women's participation in politics is so short and bound to the present we can, without doubt, claim, that we still live in an era of women's fight for equality in politics.

I have decided to conduct further research on the development of women's position in politics in Slovenia in my work. I strived to determine whether and if, how much, has the equality between sexes in politics increased. Are women still deprived or is their position almost equal to men's. I was interested in reasons for that and whether the women's attitude to politics differs from men's? I have tried verify my hypothesis by surveying the members of Slovenia's National Assembly and the voters.

I determined that women are, in truth, very equal to men when it comes to politics, even though they are in lesser numbers. The equality could increase if we support the dominant public narrative of women as capable politicians in the future. The results of my research have surprised me in a very positive way and shone a brighter light on the position of women in politics.

KEY WORDS: women, politics, equality, elections, feminism

KAZALO

ZAHVALA	1
POVZETEK	2
SUMMARY	3
KAZALO	4
KAZALO GRAFIKONOV	5
1 UVOD	7
1.1 OPREDELITEV PROBLEMA.....	7
1.2 CILJI	7
1.3 HIPOTEZE	8
1.4 IZBOR IN PREDSTAVITEV RAZISKOVALNIH METOD	8
2 TEORETIČNI DEL.....	10
2.1 FEMINIZEM	10
2.2 ZGODOVINA POLOŽAJA ŽENSK V POLITIKI V SLOVENIJI	13
2.2.1 BOJ ZA VOLILNO PRAVICO	13
2.2.2 OD PRIDOBITVE VOLILNE PRAVICE NAPREJ.....	14
3 EMPIRIČNI DEL.....	17
3.1 ANKETA MED POSLANCI DRŽAVNEGA ZBORA REPUBLIKE SLOVENIJE	17
3.1.1 OPIS VZORCA RAZISKAVE	17
3.1.2 OPIS MERSKIH INSTRUMENTOV	19
3.1.3 OPIS ZBIRANJA PODATKOV.....	20
3.1.4 ANALIZA PODATKOV.....	20
3.2 ANKETA MED VOLIVCI	53
3.2.1 OPIS VZORCA RAZISKAVE	53
3.2.2 OPIS MERSKIH INSTRUMENTOV	55
3.2.3 OPIS POSTOPKA ZBIRANJA PODATKOV	56
3.2.4 ANALIZA PODATKOV.....	56
4 RAZPRAVA.....	69
5 ZAKLJUČEK	76
6 VIRI IN LITERATURA	78
7 PRILOGE	80
7.1 ANKETA ZA VOLIVCE	80
7.2 ANKETA ZA POSLANCE.....	82

KAZALO GRAFIKONOV

Graf 1: Spol anketirancev – poslanci	17
Graf 2: Starost anketirancev – poslanci.....	18
Graf 3: Katero politično stranko zastopate?	18
Graf 4: Je to vaš prvi mandat v Državnem Zboru Republike Slovenije?	19
Graf 5: Družina mi pomeni več kot kariera.....	21
Graf 6: Družina mi pomeni več kot kariera – ženske.....	22
Graf 7: Družina mi pomeni več kot kariera – moški	23
Graf 8: Družino sem si ustvaril/a pred začetkom kariere	24
Graf 9: Družino sem si ustvaril/a pred začetkom kariere – ženske	25
Graf 10: Družino sem si ustvaril/a pred začetkom kariere - moški	26
Graf 11: Ženske bi morale družino postaviti pred kariero	27
Graf 12: Ženske bi morale družino postaviti pred kariero – ženske.....	28
Graf 13: Ženske bi morale družino postaviti pred kariero - moški.....	29
Graf 14: Družinsko življenje velikokrat žrtvujem zaradi kariere	30
Graf 15: Družinsko življenje velikokrat žrtvujem zaradi kariere – ženske	31
Graf 16: Družinsko življenje velikokrat žrtvujem zaradi kariere – moški	32
Graf 17: Večkrat se mi zdi, da uživam manj spoštovanja kot moji kolegi	33
Graf 18: Večkrat se mi zdi, da uživam manj spoštovanja kot moji kolegi – ženske.....	34
Graf 19: Večkrat se mi zdi, da uživam manj spoštovanja kot moji kolegi – moški	35
Graf 20: Moji predlogi večkrat niso obravnavani resno	36
Graf 21: Moji predlogi večkrat niso obravnavani resno – ženske	37
Graf 22: Moji predlogi večkrat niso obravnavani resno – moški.....	38
Graf 23: Ženske so lahko v politiki pod enakimi pogoji (starost, izobrazba ...) enako uspešne kot moški	39
Graf 24: Ženske so lahko v politiki pod enakimi pogoji (starost, izobrazba ...) enako uspešne kot moški – ženske.....	40
Graf 25: Ženske so lahko v politiki pod enakimi pogoji (starost, izobrazba ...) enako uspešne kot moški – moški	41
Graf 26: Mediji se bolj osredotočajo na zunanji izgled žensk kot njihove politične cilje	42
Graf 27: Mediji se bolj osredotočajo na zunanji izgled žensk kot njihove cilje – ženske	43
Graf 28: Mediji se bolj osredotočajo na zunanji izgled žensk kot njihove cilje - moški	44
Graf 29: Ženske kvote so pozitivno doprinesle k političnemu udejstvovanju žensk v politiki	45
Graf 30: Ženske kvote so pozitivno doprinesle k večji avtoriteti žensk v politiki.....	46
Graf 31: Ženske kvote so najboljši način reševanja neenakosti spolov v politiki	47
Graf 32: Kakšno je Vaše mnenje o kvotah?	48
Graf 33: Število žensk v politiki se povečuje	49
Graf 34: Ženske so v politiki vedno bolj spoštovane	50
Graf 35: V politiki je še vedno premalo žensk	51
Graf 36: V parlamentu bi morale biti 45 poslank	52
Graf 37: Spol anketirancev - volivci	53
Graf 38: Starost anketirancev - volivci	53
Graf 39: Izobrazba anketirancev - volivci	54

Graf 40: Prebivališče anketirancev - volivci.....	55
Graf 41: Ženske so v politiki zastopane	57
Graf 42: Ženske imajo pod enakimi pogoji (starost, izobrazba ...) v politiki enake možnosti za uspeh kot moški	58
Graf 43: Moški so v politiki bolj spoštovani kot ženske.....	59
Graf 44: V politiki bi morale biti več žensk.....	60
Graf 45: Udeležim se vsakih volitev.....	61
Graf 46: Volitve se mi zdijo smiselne.....	62
Graf 47: Volitve dojemam kot dolžnost	63
Graf 48: Volim le, kadar me zanima tema volitev	64
Graf 49: Spol kandidata vpliva na moj glas na volitvah.....	65
Graf 50: Moški kandidati me prepričajo hitreje kot ženske kandidatke	66
Graf 51: Moški so za politiko primernejši kot ženske.....	67
Graf 52: Odgovori na osmo vprašanje.....	68

1 UVOD

Dan žena, originalno dan delovnih žena, je mednarodni praznik žensk, ki ga 8. marca praznuje približno 100 držav po celem svetu. Na ta dan praznujemo politično, ekonomsko in socialno enakopravnost žensk (Wikipedia, b.d.). Pa vendar, ali je praznovanje politične enakopravnosti žensk upravičeno?

Zdi se mi, da navkljub razvitosti in naprednosti naše družbe še vedno obstaja velika razlika med ženskami in moškimi, ko govorimo o pomembnih položajih v družbi. Zato sem si za temo raziskovalne naloge izbrala položaj žensk v politiki. Tudi sama se zanimam za politično kariero, zato se mi zdi ta tema še toliko bolj zanimiva.

Če pogledamo že samo sestavo slovenskega Državnega zbora ob volitvah leta 2014, opazimo veliko razliko med zastopanostjo žensk in moških. Izmed 90 poslancev je le približno tretjina (32) žensk, kljub temu, da so po ustavi in zakonodaji Republike Slovenije obema spoloma zagotovljene enake pravice in osnove za sodelovanje v političnih in ostalih družbenih sferah države. Leta 2002 je Slovenija sprejela Zakon o enakih možnostih žensk in moških ter se tako pridružila država, ki enakopravnost spolov uravnava z zakoni. V zakonu je poudarjeno, da se bo pri sestavljanju delovnih teles in delegacij Državnega zbora v največji meri upoštevala uravnotežena zastopanost spolov (Uradni list RS, 2002). Del zakona so tudi ženske kvote, katerih vpliv na položaj žensk v politiki bom prav tako ovrednotila. Slovenija je s tem zakonom stopila na pot do popolne enakopravnosti spolov v politiki, kakršno zasledimo predvsem v skandinavskih državah.

»Gre za proces odraščanja, ki je nujno potreben, da bomo dosegli zrelost skandinavskih držav. Potrebno je spoznanje v družbi in predvsem v političnih strankah, da so ženske del družbe, da predstavljajo njeno polovico, da imajo znanje, sposobnosti in da je preprosto škoda za družbo, če tega potenciala ne izkoristi produktivno. Seveda gre tudi za prepuščanje deleža politične moči ženskam, kar pa pri nas ne bo šlo zlahka« (Metka Rokсандič).

1.1 OPREDELITEV PROBLEMA

V današnji družbi so ženske še vedno stigmatizirane, ne glede na uradno enakopravnost, kar se kaže predvsem v razcvetu feminizma. Vse bolj se v medijih pojavljajo tematike, ki se dotikajo vprašanja enakopravnosti žensk, mladi so vedno bolj angažirani – tako na socialnih omrežjih kot v realnosti. Feminizem se tako bori za pravice obeh spolov, vendar velikokrat naleti na odpor množice, saj ime gibanja spominja na ženske. Ljudje ga tako dojemajo kot boj izključno za pravice žensk.

V nadaljevanju bom problematizirala neenakost spolov v politiki in vpliv konservativnega dojemanja vloge ženske v družbi nanjo. Analizirala bom vzroke za to neenakost ter doprinos feminizma k spreminjanju položaja žensk v družbi.

1.2 CILJI

V raziskovalni nalogi sem si zadala dva cilja, ki se nanašata na anketi. Ta cilja bom tudi podrobneje raziskala.

1. S POMOČJO ANKETE MED VOLIVCI ANALIZIRATI VZROKE ZA POLOŽAJ ŽENSK V POLITIKI

Politike ne krojijo samo politiki, temveč tudi volivci. Ti so eden izmed pomembnejših faktorjev v politični sferi in definitivno tudi eden izmed faktorjev, ki oblikuje položaj žensk v politiki. Tako bom z anketo, namenjeno volivcem, analizirala vzroke za neenako porazdelitev mest v slovenski politiki. Preučila bom, v kolikšni meri spol vpliva na odločite volivcev, če sploh ter, ali se volivci sploh zavedajo problema neenakosti spolov v politiki.

2. S POMOČJO ANKETE MED POSLANCI ANALIZIRATI VZROKE ZA POLOŽAJ ŽENSK V POLITIKI

Vsekakor je vzdušje v političnih telesih Republike Slovenije tudi eden izmed ključnih dejavnikov pri oblikovanju statusa žensk v politični sferi. Moj tretji cilj se tako navezuje na anketo, ki jo bom izvedla med poslanci Državnega zbora Republike Slovenije. S pomočjo le-te bom raziskala mnenja poslank in poslancev glede neenakopravnosti spolov v politiki.

1.3 HIPOTEZE

Za lažje preučevanje teme moje raziskovalne naloge sem si na podlagi literature, ki sem jo preučila, zastavila sedem hipotez, ki jih bom v nadaljevanju predstavila.

- Večina volivcev se ne zaveda problema neenakosti spolov v politiki.
- Ženske se udeležijo volitev v manjši meri kot moški.
- Večina ljudi bolj zaupa moškemu politikom.
- Večina poslank meni, da so v primerjavi z moškimi kolegi nepriviligirane in imajo manj avtoritete, medtem ko moški tega ne občutijo.
- Ženske gradijo kariero zatem, ko ustvarijo družino, kar negativno vpliva na njihovo udejstvovanje v politiki.
- Poslanci menijo, da so ženske kvote v politiki pravi način za reševanje neenakosti spolov.
- Poslanci menijo, da se neenakost spolov v politiki zmanjšuje.

1.4 IZBOR IN PREDSTAVITEV RAZISKOVALNIH METOD

Pri raziskovanju sem si pomagala s pregledom literature, natančneje s sekundarnimi viri, tj. knjigami, članki, zborniki, raziskavami. Te vire sem poiskala v Osrednji knjižnici Celje, na spletnem portalu Cobiss ter doma, pomagala sem si tudi s spletom.

Za preučevanje mojih hipotez sem si izbrala metodo spraševanja, bolj specifično – anketo. Izmed vseh socioloških metod raziskovanja se mi je zdela najbolj uporabna. Z anketo namreč lahko z lahkoto pokrijem velik vzorec ter pridobim veliko različnih mnenj v kratkem času. Anketa je tudi anonimna, kar po mojem mnenju zagotavlja večjo odkritost pri odgovarjanju, pa tudi vpliv spraševalke je veliko manjši kot, na primer, pri intervjuju. Pri anketi se mi poleg vsega zdi tudi uporabno to, da je podatke mogoče z lahkoto primerjati ter kvantitativno obdelati. Kvantitativna obdelava podatkov namreč ni mogoča pri ostalih metodah spraševanja.

Kljub vsemu pa ima tudi anketa slabosti. Zgodi se lahko, da se večina anketirancev pri petstopenjski lestvici odloči za vrednost 3, kar pomeni neopredeljenost. Omejena je raznovrstnost odgovorov, saj imajo anketiranci na voljo le 5 vrednosti, med katerimi izbirajo, ne da bi svojo odločitev argumentirali. Seveda na njihove odgovore vpliva tudi resnost anketiranca. Velik problem predstavlja tudi odzivnost, ki je lahko nizka, če ankete ne promoviramo dovolj, pa tudi anketiranec lahko anketo neha izpolnjevati še preden jo dokonča, kar povzroča različno število odgovorov pri posameznih vprašanjih.

Pri anketi poznamo tri tipe vprašanj:

- vprašanja odprtega tipa: anketiranec sam izrazi svoja stališča v kratkem sestavku;
- vprašanja zaprtega tipa: anketirancu ponudimo že vnaprej določene možnosti odgovora na vprašanje, med katerimi izbira;
- vprašanja kombiniranega tipa: t.i. možnost izbire 'drugo', s čemer omilimo slabosti zaprtih tipov vprašanj.

Poleg teh vprašanj pa lahko uporabimo tudi ocenjevalne lestvice, pri katerih ugotavljamo, koliko se posamezniki z nekimi izjavami strinjajo. Z ocenjevalnimi lestvicami razporejamo podatke v kategorije oziroma stopnje, poznamo pa tri vrste lestvic:

- opisne: posamezne stopnje je možno jasno določiti, vendar zahtevajo več branja;
- številske: besede zamenjamo s številčnimi vrednostmi;
- grafične: ne uporabimo stopenj, temveč le dve skrajnosti.

Kombiniramo lahko vse vrste lestvic, ki pa omogočajo lažjo statistično obdelavo podatkov. Slaba stran lestvic je, da včasih stopnje niso dovolj natančno določene, zaradi česar rezultati niso relevantni.

Sama sem se večinoma poslužila vprašanj zaprtega tip, ter petstopenjske številske lestvice, na kateri so anketiranci označili, kako zelo se strinjajo z navedeno trditvijo, pri čemer je 1 = se sploh ne strinjam ter 5 = se zelo strinjam. Da pa bi bila anketa kvalitetnejša, sem uporabila tudi eno ali dve vprašanji odprtega tipa, kjer so anketiranci svoje mnenje lahko prosto izrazili.

2 TEORETIČNI DEL

V tem delu bom s pomočjo metode analize dokumentov preučila feminizem in njegov vpliv na položaj žensk v politiki. Pri tem se bom osredotočila na pretekli položaj žensk v politiki in poiskala vzporednice med njegovim razvojem ter razvojem feminizma. Tako bom preučila zgodovino feminizma ter zgodovino ženskega sodelovanja v politiki.

2.1 FEMINIZEM

Feminizem je gibanje, ki se zavzema za dosego enakopravnosti spolov. Veliko ljudi feminizem interpretira kot gibanje, ki se zavzema za prevlado žensk, kar pa ni relevantna definicija. Pripadniki gibanja so lahko vsi ljudje, v nasprotju s prevladujočo mentaliteto, ki narekuje, da so to lahko samo ženske – feminizem vključuje tudi moške (EKU Women & Gender Studies, b.d.).

Prvi zametki feminizma so se pojavili že v antični Grčiji, ko je Platon trdil, da bi morale biti ženske enakovredne moškim in posledično biti tudi sprejete v najvišji sloj, ki je vladal državi. Tega velika filozofa pa se vseeno ne obravnava kot feminista, saj ni nikoli namenoma podpiral ženske enakopravnosti v družbi. Za tem je feminizem kot ideja zamrl, v srednjem veku so bile ženske zapostavljene – nepismene ter neizobražene. Med drugim so jih celo preganjali kot čarovnice, medtem ko so moške tega le redko obtožili (Evans, 1982).

Ponovna obuditev feminizma se je tako začela v 18. stoletju, ko je Mary Wollstonecraft napisala knjigo *Zagovor pravic ženske*, v kateri je zapisala in argumentirala ideje ter zahteve, ki so jih ženske začele postavljati med francosko revolucijo. Stoletje kasneje je feminizem doživel razcvet. Ženske kampanje in organizacije so pomagale ženskam ustvariti politične skupine in lobije (Dworkin, 1933).

Uradno se je feminizem rodil v drugi polovici 19. stoletja, v Združenih državah Amerike in Veliki Britaniji, med t.i. 'prvim valom'. Leta 1850 je Lucy Stone organizirala prvo Narodno konvencijo za ženske pravice, kar je med drugim tudi vzpodbudilo sufražetke. Te si v zgodovini feminizma zaslužijo prav posebno poglavje. Sufražetke so bile večinoma ženske iz Velike Britanije, ki so precej radikalno poskušale doseči politično, ekonomsko in socialno enakopravnost spolov. Predvsem so se borile proti dejstvu, da je ženska bila videna kot lastnina moža, saj so tedaj bile ženske finančno vezane na svojega moža, le redko so imele lasten dohodek oz. je bil le-ta zelo nizek, razveze zakona niso mogle zahtevati same, razen pod zelo striktnimi pogoji, na primer zaradi petletne odsotnosti brez glasu, prešuštva, telesnih pomanjkljivosti (Tolstoj, 1878).

Feministke so se za dosego ciljev posluževale gladovnih stavk, družine so jih morale prisilno hraniti, skrunile so javno lastnino, veliko jih je bilo priprtih in celo zaprtih zaradi takšnega ravnanja. Najbolj znana je družina Pankhurst. Vsi njeni člani (vključno z moškimi) so bili člani sufražetk (Trueman, 2016).

Sledil je drugi val feminizma, ki se je začel v 60. letih 20. stoletja in je trajal do konca 80. let istega stoletja, ponovno v Združenih državah Amerike in Veliki Britaniji, od koder se je širil po

Evropi. Poudarjala se je predvsem kulturna enakopravnost žensk. V tem valu so namreč sodelovale pretežno bogate bele ženske, ki so zapostavljale probleme žensk drugih družbenih razredov in ras. Vsekakor pa je bilo to obdobje še vedno pomembno, saj je takrat Simone de Beauvoir objavila svoje delo *Drugi spol*, v katerem je razmišljala o tem, kaj sploh pomeni biti ženska (Evans, 1982).

V nasprotju s tem pa je deloval naslednji, tretji val. Ta je po letu 1990 prebudil feministke drugih ras po svetu (Indija, Kitajska, ipd.), ki so začele 'unovčevati' svoje pravice, večinoma Indijke in Latinoameričanke. Med tem časom je v fokus prišel tudi lezbizem – prepričanje, da je edino pravo razmerje, v katerem se lahko ženska izpopolni, lezbično (Evans, 1982).

Zadnji, četrti val ali t.i. 'postfeminizem' je najbolj radikalen, načeloma zavrača ideje tretjega vala, vendar pa zagovarja spolno osvoboditev žensk. Ta radikalnost se dobro vidi pri *Free the Nipple* gibanju, poimenovanem po istoimenskem filmu. Ženske se borijo za pravice svojega telesa, pravico do splava, pravico do razgaljenega trupa v javnosti ... Radikalen je tudi v smislu, da ženske vedno bolj krivijo moške za svoje probleme in položaj v družbi, vedno bolj tudi opozarjajo na teme in probleme, ki so do sedaj bili ali pa so še tabuji. Začel se je leta 2005, ko so se s feminizmom začeli ukvarjati predvsem mladi in najstniki. Ukvarjajo se predvsem s problemom posilstva, 'catcallinga' in 'slut-shaminga'. Najbolj opazna figura tega obdobja je Malala Yousafzai (GWANET – Gender And Water in Central Asia, b.d.).

Feminizem kot politična teorija se je ustalil v šestdesetih in sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, med drugim valom. Ta oblika feminizma je nastala kot posledica prvega vala, ko so ženske začele zahtevati volilno pravico. Pred tem obdobjem so se le redka dela posvečala participaciji žensk v politiki, z izjemo J. S. Mill-ovega eseja *Podrejenost žensk*, v kateri je leta 1861 pozval k ženski volilni pravici. Kot politično gibanje ločimo liberalni, anarhistični, radikalni in marksistični feminizem, pri čemer si prvi prizadeva dosego enakopravnosti skozi politične in zakonske reforme (Bryson, 1992).

Anarhistični feminizem lahko povzamemo z besedami njegove najbolj vidne predstavnice: *»Zahtevam neodvisnost ženske, njeno pravico, da se sama preživlja, da živi zase; da ljubi kogar hoče ali kolikor jih hoče. Zahtevam svobodo za oba spola, svobodo dejanj, svobodo v ljubezni in svobodo v materinstvu.«* (Emma Goldman). Ta zvrst feminizma se tako upira zoper razredne delitve družbe ter oblasti (Bryson, 1992).

Radikalni ter marksistični feminizem sta si precej podobna, vendar jih nikakor ne smemo zamenjevati. Prvi je uperjen proti kapitalistični ideologiji, kjer vladajo moški, ki posledično ženskam ne pustijo do besede, slednji pa osvetli predvsem probleme vloge ženske kot gospodinje, ki je posledično vodila v neenakopravnost med spoloma (Bryson, 1992).

Vendar pa dandanes feministke mnogokrat rade oglašujejo svoje novo poslanstvo – kritiziranje sistema kot takega in ne sistema v odnosu do ženske. Veliko feministk se zavzema za popolno reformacijo političnega sistema kot takega kot kontrast ideji, da je potrebno sistemu le dodati novo razsežnost, ki bo vključevala tudi ženske. Tudi sama se strinjam z D. L.

Millerjem, ki je v knjigi *Politična filozofija* zapisal, da je potrebno politiki torej dodati le nov pomen in novo razsežnost. Potrebno se je vprašati, zakaj politika že od samega začetka ni jemala žensk dovolj resno, da bi jih vključila v politiko, ter kaj se je v družbi spremenilo, da dandanes t.i. 'nežnejši' spol jemljemo dovolj resno. O tem bom v nadaljevanju razmišljala v povezavi s feminizmom in njegovim vplivom na politiko (Miller, 2007).

2.2 ZGODOVINA POLOŽAJA ŽENSK V POLITIKI V SLOVENIJI

V tem delu raziskovalne naloge bom opisala boj žensk za volilno pravico ter kratko zgodovino njihovega položaja v politiki na Slovenskem.

2.2.1 BOJ ZA VOLILNO PRAVICO

Volilno življenje na Slovenskem se je začelo šele leta 1848, med pomladjo narodov. Takratna volilna zakonodaja ni predvidela spola volivca, temveč samo njegovo starost ter zmožnost plačevanja davkov. V resnici je to pomenilo, da je lahko volilo le 12 % prebivalstva oziroma le polovica t.i. 'samostojnih oseb', torej polnoletnih moških. Ženske so bile takrat popolnoma ekonomsko odvisne od moških, niso imele svojega prihodka, niti se niso ukvarjale s politiko, saj jim to ni bilo dovoljeno. Pa vendar, zgodovinar Wilhelm Wadl je našel podatek, da je v velikovškem volilnem okraju bilo v volilne imenike vpisano tudi nekaj žensk, vendar pa ni ugotovil, če so volile ali ne (Wadl, 2010).

Naslednje volitve so potekale šele leta 1861, po zlomu absolutizma. Tudi takrat je bila volilna pravica povezana z davčnim cenzusom in izobrazbo, torej ženske, ki niso plačevale davkov in niso bile izobražene, spet niso bile upravičene volilne udeležanke. Pomembnejši kot spol je takrat bil družbeni razred, žensk, ki so plačevale davke in imele ustrezno izobrazbo, pa takrat ni bilo veliko. Vseeno so to prvi začetki ženske volilne pravice (Antić Gaber, 2011).

Vendar pa ti začetki niso dolgo trajali ali se nadgrajevali. Staro žensko volilno pravico je kaj kmalu omejil zakon leta iz 1873, ki je odpravil žensko pasivno volilno pravico v državni zbor, ohranil pa je volilno pravico veleposestnic. Do leta 1908 se je po celi Sloveniji ukinila tudi ta pasivna volilna pravica za veleposestnice, le na Goriškem spol volivca še vedno ni bil pomemben. Tu je potrebno omeniti tudi, da ženske niso imele pravice do samostojnega glasovanja, temveč so morale glasovati po pooblaščenju, torej moškem, ki ga je ženska pooblastila za glas. Ženske so se tako sicer teoretično lahko udeleževale v politiki, nikakor pa niso zagotovo vedele, ali je njihov glas dejansko šel v roke tistemu, komur je bil namenjen (Antić Gaber, 2011).

Tako so do leta 1911 pasivno volilno pravico uživale le premožne meščanke, v imenu katerih je zmeraj glasoval mož. Tega leta pa je klerikalni tabor oziroma slovenski katoliški politični tabor priznal volilno pravico tudi učiteljicam in upokojenim učiteljicam, kar je povzročilo plaz drastičnih sprememb. 23. 4. 1911 so ženske dobile prvo žensko volišče, na katerem so volile same, brez posredovanja moških. Na to je liberalni tabor ostro reagiral, saj je nasprotoval volilni pravici uršulink, ki so bile do nje upravičene kot učiteljice. Vseeno je na volišče tisti dan prišlo dobrih 10 % polnoletnih volilno upravičenih Ljubljank, ki so, za razliko od moških, svoje glasove namenile večinoma Slovenski ljudski stranki (Antić Gaber, 2011).

Vse to je tlakovalo pot Slovenski ljudski stranki (ki ni nikakor povezana z današnjo SLS), da je lahko 15. maja 1920 v Sloveniji uzakonila splošno in enako volilno pravico na občinskih volitvah. Po njeni uzakonitvi so lahko na volitvah sodelovali vsi državljani, stari nad 21 let. Vendar to obdobje enakosti spet ni trajalo dolgo. Liberalcem je uspelo, da je takratna vlada v

Beogradu še pred naslednjimi volitvami ta zakon izničila. Začel se je boj političnih strank glede vprašanja ponovne uvedbe politične uredbe, v katerem je bila Slovenska ljudska stranka poražena. Ženske so bile znova potisnjene ob rob politike (Antić Gaber, 2011)..

Šele petindvajset let kasneje, leta 1945, je bila v Jugoslaviji uvedena splošna ženska volilna pravica (Antić Gaber, 2011).

2.2.2 OD PRIDOBITVE VOLILNE PRAVICE DO DANES

Vendar pa ni bilo vse tako rožnato, kakor se sliši. Čeprav je komunistična oblast v Marxovem duhu izničila politične razlike med spoloma, je tudi uničila možnost izbire svojih državljanom, uvedla je namreč enostrankarski sistem. Vseeno pa je v delegatski skupščini Socialistične republike Slovenije pred letom 1990 sodelovalo kar 24 % žensk. Po letu 1990 na prvih večstrankarskih volitvah je ta procent padel kar za polovico. V prvem sklicu republiškega Državnega zbora je poslansko mesto dobilo le 12 žensk ali 13,1 % poslancev. (Ženske v politiki v Sloveniji, analiza stanja, 2014).

Da bi izboljšali možnosti udejstvovanja žensk v politiki je bila tako leta 1992 ustanovljena Komisija za žensko politiko. Izvoljena je bila tri mesece po prvi konstitutivni seji Državnega zbora Republike Slovenije, 23. februarja 1993. Predsedovala ji je Vika Potočnik, ki je leta 1989 prejela tudi naziv Slovenke leta. Podpredsednica komisije je bila Danica Simšič, sestavljalo pa jo je sedem žensk in pet moških, med drugim tudi Tone Partljič. (Ženske v politiki v Sloveniji, analiza stanja, 2014).

Leta 1992 je vlada Republike Slovenije ustanovila tudi Urad za žensko politiko, ki so ga leta 2001 preimenovali v Urad za enake možnosti. Tri leta kasneje je začel delovati Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja, v katerem je zapisano: (3) Posredna diskriminacija zaradi osebne okoliščine obstaja, kadar je oseba z določeno osebno okoliščino bila, je, ali bi bila zaradi navidezno nevtralnega predpisa, merila ali prakse v enakih ali podobnih situacijah in pogojih v manj ugodnem položaju kot druge osebe, razen če te določbe, merila ali ravnanja objektivno upravičuje zakoniti cilj in če so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in potrebna (Uradni list RS, 2004).

V vseh petindvajsetih letih svojega obstoja Slovenija še ni imela ženske predsednice. Na predsedniških volitvah leta 2012 so kandidirali trije moški in, drugič v zgodovini Republike Slovenije, nobena ženska. Na vseh petih predsedniških volitvah, ki so bile v Sloveniji izvedene, je skupaj kandidiralo 5 žensk ali 14 % vseh kandidatov, na volitvah so kandidirale v letih 1992, 2002 ter 2007. Obe kandidatki na volitvah 1992 sta bili predlagani s strani politične stranke, prejeli pa sta 1,83 % ter 1,74 % glasov. Zmagal je neodvisni kandidat. Dvajset let kasneje je znova kandidirala ženska, predlagana s strani politične stranke, ki je v prvem krogu prejela dobrih 31 % glasov, v drugem krogu pa 43,5 %, kar ji je odneslo zmago. Nazadnje so ženske kandidirale leta 2007, ko sta kandidirali dve ženski, ena s podporo neparlamentarne stranke ter ena neodvisna kandidatka. Obe sta izpadli v prvem krogu in obe sta prejeli manj kot odstotek glasov. Predsednik vlade je osrednja politična funkcija, ki jo

državljeni nazivajo tudi z 'oče naroda,' kar poleg vseh dejavnikov še dodatno zmanjšuje možnost žensk za zmago (Ženske v politiki v Sloveniji, analiza stanja, 2014).

Marca 2012 pa je Vlada Republike Slovenije ukinila Urad za enake možnosti. Njegove dolžnosti je prenesla na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, v Službo za evropsko koordinacijo. Iz tega je jasno razvidno, kako se je politika sama prenehala zavzemati za enakopravnost spolov v politiki. Sloveniji je uspelo priti iz Komisije za žensko politiko na Službo za evropsko koordinacijo (Ženske v politiki v Sloveniji, analiza stanja, 2014).

Seveda pa v tem poglavju ne smemo pozabiti na ženske kvote, ki smo jih v Republiki Sloveniji uvedli 9. avgusta 2006, kot novelo k zakonu o volitvah v državni zbor, ki se od takrat naprej glasi tako:

10. člen

V 43. členu se dodata šesti in sedmi odstavek, ki se glasita: »Na kandidatni listi noben spol ne sme biti zastopan z manj kakor 35 % od skupnega dejanskega števila kandidat in kandidatov na listi. Določba prejšnjega odstavka ne velja za kandidatne liste, na katere so uvrščeni trije kandidati oziroma kandidatke, pri čemer mora biti na kandidatni listi, na katero so uvrščeni trije kandidati oziroma kandidatke, najmanj en predstavnik vsakega od spolov.« (uradni list RS).

RTV Slovenija je leto pred tem izvedla anketo o kvotah, v kateri so se državljani RS večinsko izrekli proti kvotam; kar 58 % kvot ni podprlo. Kako se na kvote same odzivajo poslanci bom podrobneje predstavila v empiričnem delu s pomočjo ankete med poslanci (RTVS, 28. 6. 2005 – 1. 7. 2005).

Ko so Slovenci leta 1992 prvič volili Državni zbor Republike Slovenije, so izvolili 12 poslank, kar je predstavljajo 13.3 % poslancev. Štiri leta kasneje so izvolili 7.8 odstotkov ali 7 ženskih poslank. Še štiri leta kasneje, leta 2002, se je ponovil rezultat leta 1992 – 12 poslank. Na zadnjih volitvah pred uvedbo kvot, so volivci leta 2004 izvolili 11 poslank. Na prvih volitvah po njihovi uvedbi je bilo v parlament izvoljenih, ponovno, 12 poslank. Leta 2011 je bilo v Državni zbor izvoljenih 29 poslank, leta 2014 pa kar 32. Število izvoljenih poslank se je tako v letih po uvedbi kvot skoraj potrojilo (Pleš in drugi, 2013).

Vendar pa vsi ti mehanizmi, ki bi naj služili za vzpodbujanje participacije žensk v politiki, svoje naloge niso učinkovito opravili, kar je moč razbrati iz Indeksa enakosti med spoloma oziroma njegovega izračuna za EU-27. Ta indeks je narejen z namenom, da nadzoruje vpliv evropskih politik in ukrepov pri odpravljanju neenakopravnosti med spoloma. Izmerili so ga v treh letih 2005, 2010 in 2015 v osemindvajsetih državah Evropske Unije. Sestavljen je iz šestih jedrnih komponent (delo, denar, znanje, čas, moč in zdravje) ter dveh satelitskih komponent (nasilje nad ženskami in neenakopravnosti, značilne za oba spola) (The European Institute for Gender Equality, b.d.).

Junija 2013 je ta indeks prvič predstavil Evropski inštitut za enakost spolov, in o njem dejal naslednje: »[Indeks enakosti med spoloma] je v letu 2010 znašal 54; to pomeni, da je EU na pol poti do enakosti med spoloma« (Šter 2013).

»Največji primanjkljaj v enakosti med spoloma je v komponenti moč. Vrednost indeksa za EU-27 je 38. Samo 5 držav članic EU-27 je doseglo vrednost indeksa nad 50 (Danska, Francija, Nizozemska, Finska, Švedska). Razpon med vrednostmi indeksa v tej komponenti je bil od 12,2 do 74,3. Štiri države so dosegle nižjo vrednost od 20 (Italija, Ciper, Luksemburg, Malta)« (Šter 2013).

Po podatkih iz leta 2010 je Slovenija pod evropskim povprečjem pri komponenti moč, in sicer je vrednost 38 posledica nizke zastopanosti žensk pri političnem sodelovanju, torej njihove zastopanosti v organih odločanja (Šter 2013).

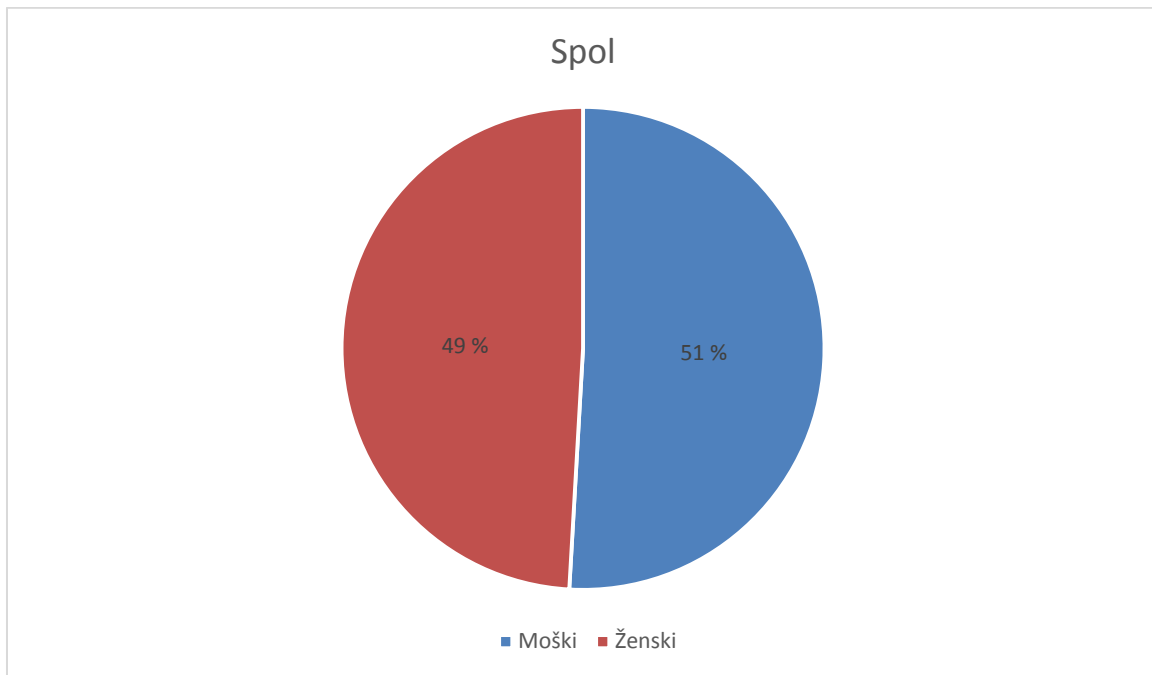
3 EMPIRIČNI DEL

Kot empirični del naloge sem z metodo spraševanja med volivci in poslanci v Državnem zboru Republike Slovenije preverila pogled na položaj žensk v politiki. S pomočjo anket sem tako preverila sedem hipotez, ki sem si jih zadala v povezavi z odnosom državljanov do volitev in politike.

3.1 ANKETA MED POSLANCI DRŽAVNEGA ZBORA REPUBLIKE SLOVENIJE

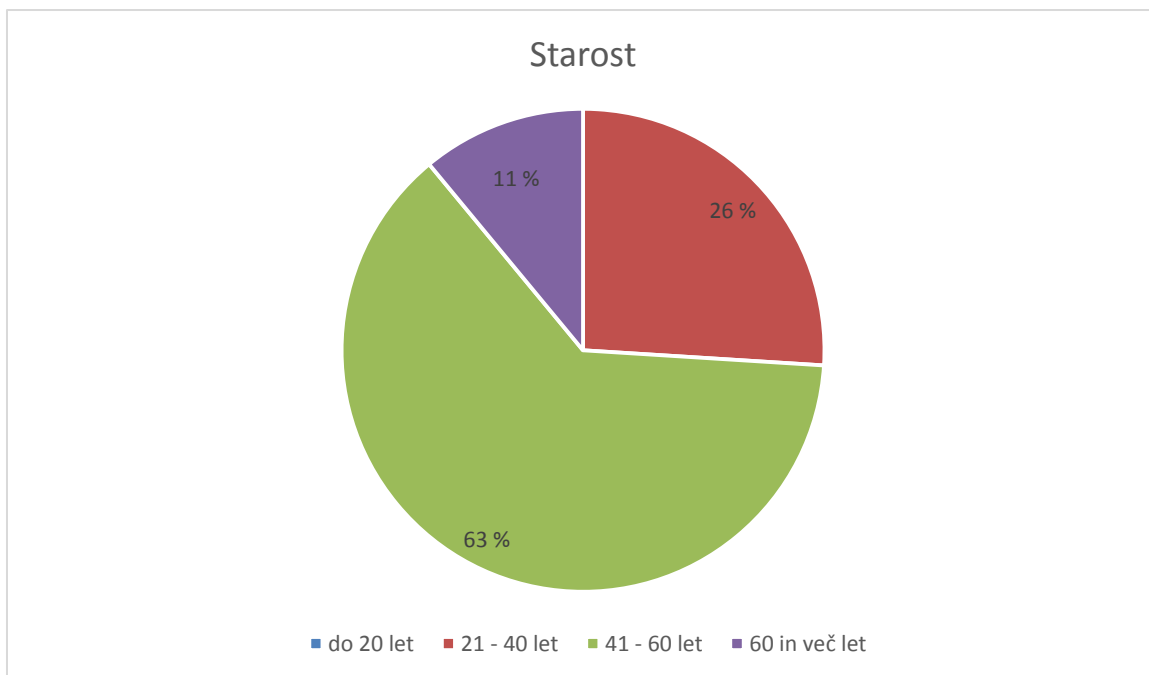
Kot prvi del raziskovanja položaja žensk v politiki sem izvedla anketo med poslanci Državnega zbora Republike Slovenije.

3.1.1 OPIS VZORCA RAZISKAVE

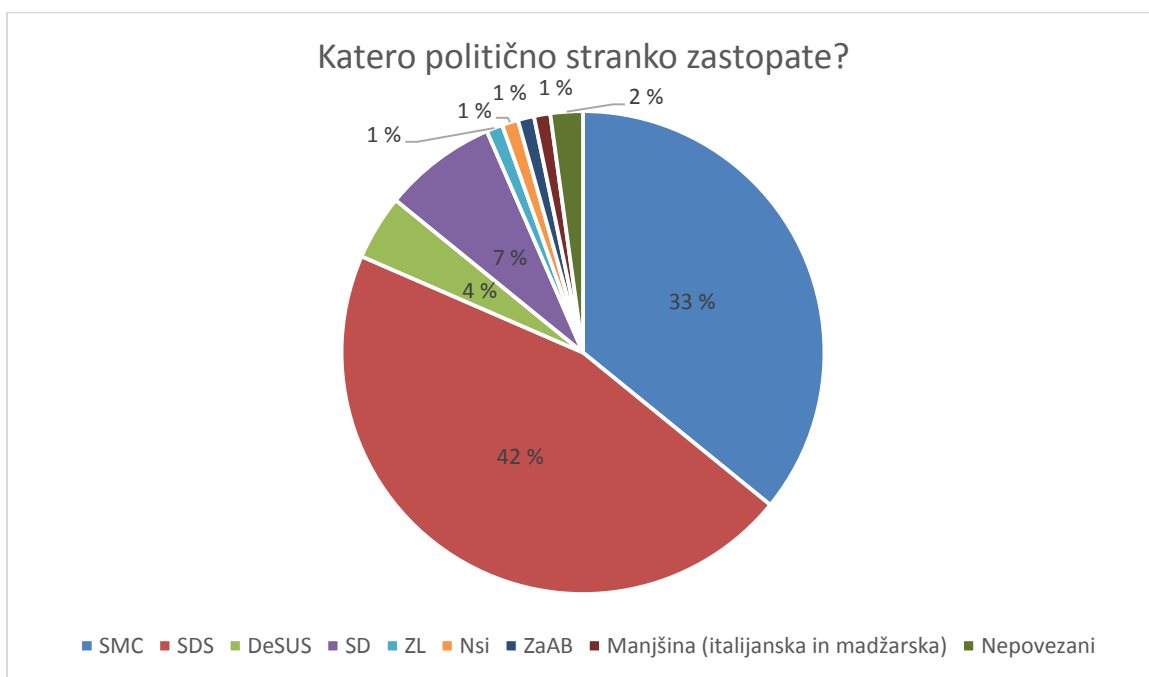
Graf 1: Spol anketirancev – poslanci

V vzorcu sem zajela 46 poslancev, od tega 49 odstotkov ali 22 žensk ter 51 odstotkov ali 24 moških.

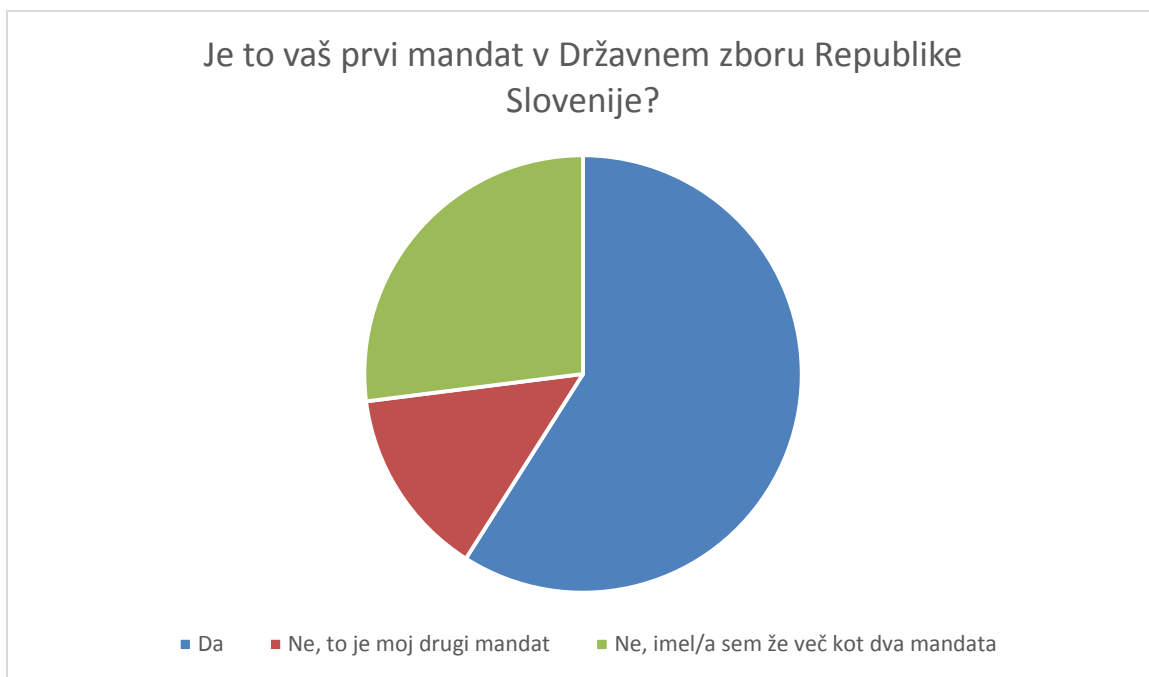
Graf 2: Starost anketirancev – poslanci

Nihče izmed anketiranih poslancev ni bil star pod 20 let, 26 odstotkov ali 12 poslancev je bilo starih med 21 in 40 let, 63 odstotkov ali 29 poslancev je bilo starih med 41 in 60 let, 11 odstotkov ali 5 poslancev pa nad 50 let.

Graf 3: Katero politično stranko zastopate?

33 odstotkov anketirancev ali 15 poslancev je iz stranke SMC, 42 odstotkov ali 19 poslancev iz stranke SDS, 4 odstotki ali 2 poslanci iz stranke DeSUS, iz stranke SD je 7 odstotkov ali 4 poslanci, iz vsake izmed strank ZL, Nsi, ZaAB ter manjšin je po en odstotek anketirancev ali en poslanec, 2 odstotka ali dva poslanci pa sta nepovezana.

Graf 4: Je to vaš prvi mandat v Državnem Zboru Republike Slovenije?

59 odstotkov anketiranih ali 26 poslancev ima prvi mandat v državnem zboru, 14 odstotkov ali 6 poslancev ima drugi mandat, 27 odstotkov ali 12 poslancev pa več kot drugi mandat.

V vzorcu sem sicer zajela le polovico vseh poslancev Državnega zbora, vendar pa sem zajela približno enako število žensk in moških ter vsaj enega poslanca iz vsake parlamentarne politične stranke. Glede na to, da nekatere manjše nimajo veliko poslancev v Državnem zboru, menim, da je zastopanost strank v vzorcu dovolj reprezentativna.

3.1.2 OPIS MERSKIH INSTRUMENTOV

S to anketo sem izmerila odnos poslancev do položaja žensk v politiki, raziskala vzroke za njihovo manjšo številčnost ter odnos poslancev do ženskih kvot v Parlamentu. Anketa je sestavljena iz desetih vprašanj, od česar jih je 6 zaprtega tipa, 2 odprtega tipa ter eno kombiniranega tipa. Prvo, drugo in četrto vprašanje so zaprtega tipa in se nanašajo na spol, starost ter število mandatov v Državnem zboru Republike Slovenije. Tretje vprašanje je kombiniranega tipa, z njim sem spraševala po pripadnosti političnim strankam. To vprašanje vsebuje možnost 'drugo', saj so v Državnem zboru tudi poslanci, ki ne pripadajo nobeni od strank. Ta vprašanja sem analizirala pri opisovanju vzorca.

Tem vprašanjem sledijo štiri sklopi vprašanj, s katerimi sem preverjala moje hipoteze. Prvi sklop je sestavljen iz treh tez, ki so jih poslanci, tako kot vse nadaljnje teze, ovrednotili na petstopenjski lestvici. Neposredno se nanašajo na mojo hipotezo, ki trdi, da ženske gradijo kariero za tem, ko ustvarijo družino. Tudi naslednji sklop vprašanj vsebuje štiri teze, nanaša pa se na hipotezo, da poslanke menijo, da so nepriviligirane v primerjavi z moškimi kolegi. Sledi tretji sklop vprašanj s tremi tezami, ki preverja odnos poslancev do ženskih kvot. Temu

vprašanju na isti strani sledi še vprašanje odprtega tipa, ki sprašuje poslance o njihovem osebnem mnenju o kvotah. Deveto in deseto vprašanje se nanašata na mnenje poslancev o udeleževanju žensk v politiki. Deveto vprašanje je sklop štirih tez, deseto pa je vprašanje odprtega tipa, kamor so lahko zapisali svoj pogled na položaj žensk v politiki.

3.1.3 OPIS ZBIRANJA PODATKOV

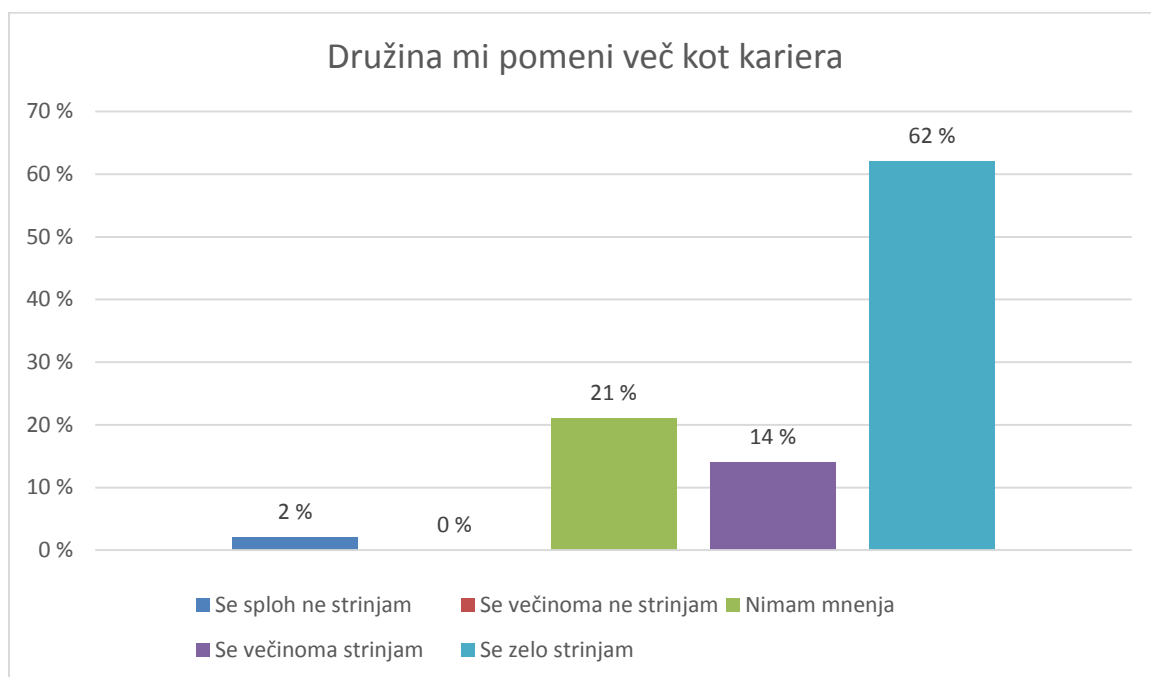
Ko sem anketo ustvarila, sem jo preko poslanke Jelke Godec posredovala ostalim poslankam in poslancem v Državnem zboru Republike Slovenije. Anketiranje je potekalo od 6.2.2016 do 2.3.2016.

Vprašalnik sem sestavila sama in ga objavila na spletnem portalu EnKlikAnketa ali v nadaljevanju 1ka (<https://www.1ka.si/a/83650>). Anketa je bila namenjena posameznikom, ki so glede na tip vprašanja ovrednotili trditve ali pa zapisali svoje lastno mnenje.

3.1.4 ANALIZA PODATKOV

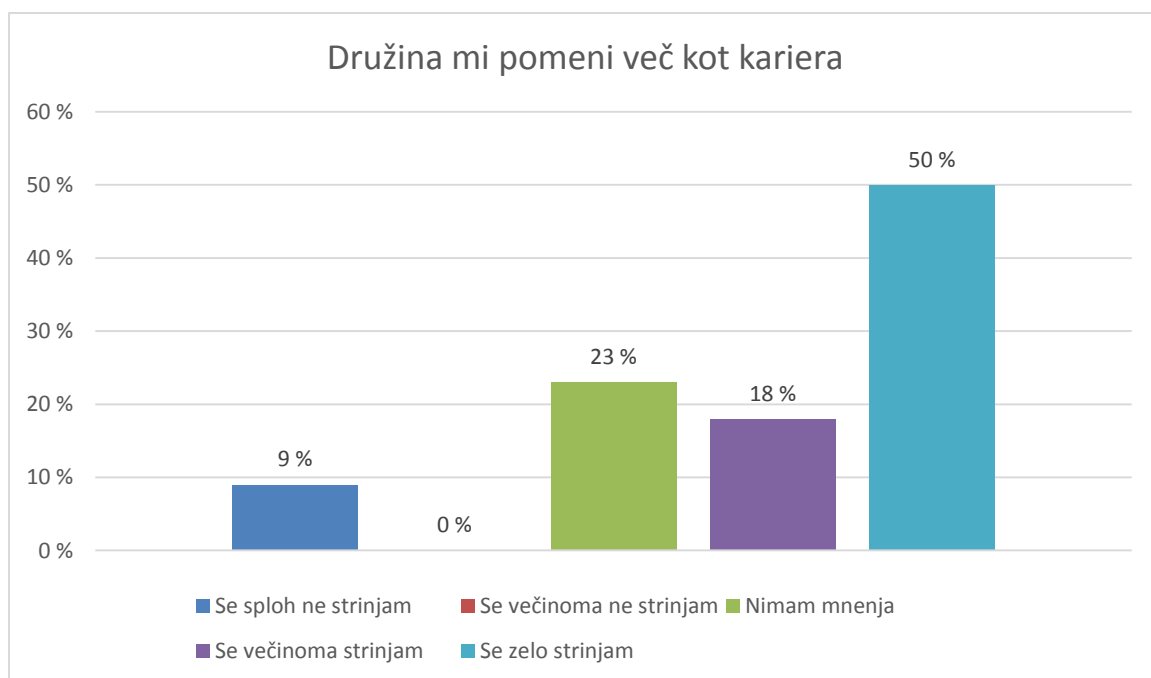
Vprašanja te ankete so se dotikala mnenja poslancev o položaju žensk v politiki ter mnenja o kvotah. Na petstopenjski lestvici so poslanci ovrednotili, koliko se strinjajo s posamezno tezo.

1.

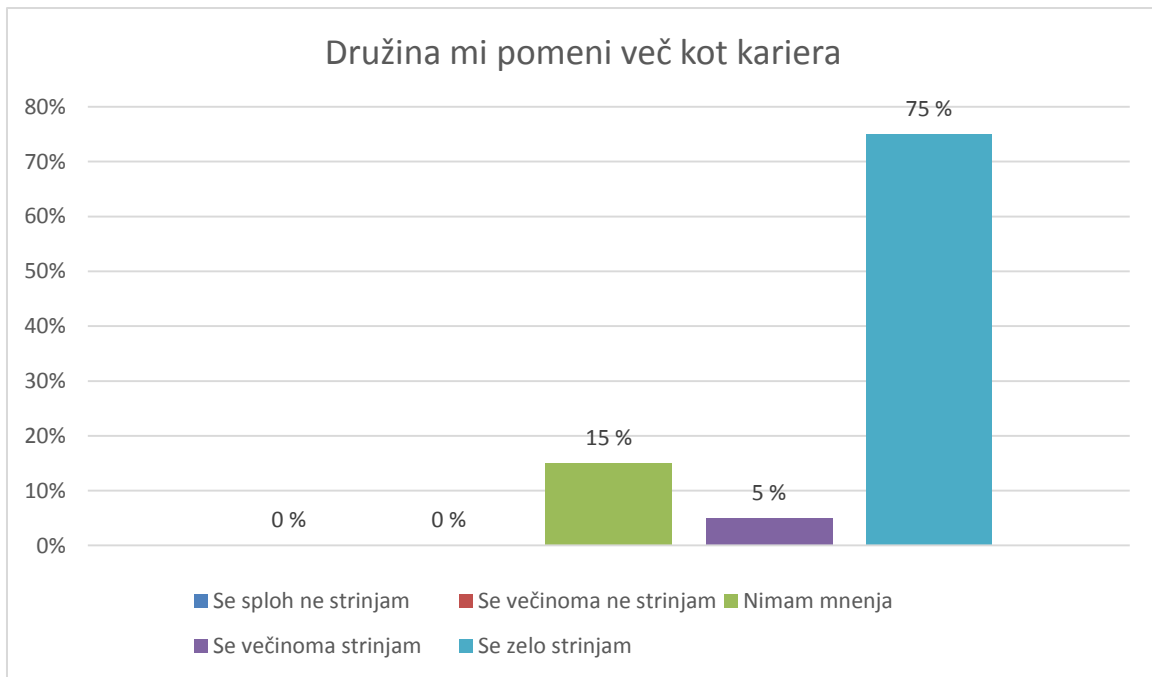
Graf 5: Družina mi pomeni več kot kariera

2 odstotka anketirancev oz. 1 oseba se s trditvijo, da jim družina pomeni več kot kariera, sploh ne strinja, nihče se s trditvijo večinoma ne strinja, 21 % oz. 9 ljudi se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 14 odstotkov oz. 6 oseb se s trditvijo večinoma strinja in 62 odstotkov oz. 26 oseb se s trditvijo popolnoma strinja. 2 odstotka oz. 1 poslanec torej družine ne postavlja pred kariero, 74 odstotkov oziroma 32 oseb pa jo postavlja pred kariero.

Graf 6: Družina mi pomeni več kot kariera – ženske

9 odstotkov anketirank oz. 1 ženska se s trditvijo, da jim družina pomeni več kot kariera, sploh ne strinja, nihče se s trditvijo večinoma ne strinja, 23 % oz. 6 žensk se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 18 odstotkov oz. 4 ženske se s trditvijo večinoma strinjajo in 50 odstotkov oz. 11 žensk se s trditvijo popolnoma strinja. 9 odstotkov oz. 1 poslanka torej družine ne postavlja pred kariero, 68 odstotkov oziroma 15 žensk pa jo postavlja pred kariero.

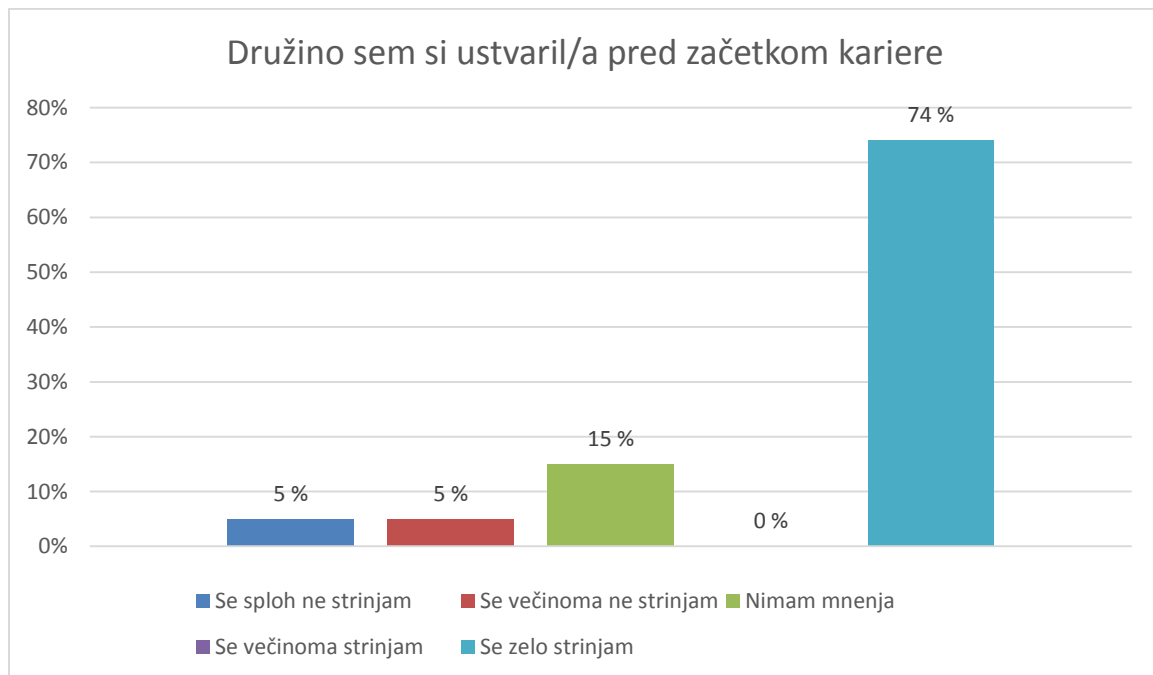

Graf 7: Družina mi pomeni več kot kariera – moški

Noben poslanec se s trditvijo, da jim družina pomeni več kot kariera, sploh ne strinja, nihče se s trditvijo večinoma ne strinja, 15 % oz. 3 poslanci se s trditvijo niti ne strinjajo niti strinjajo, 5 odstotkov oz. 1 poslanec se s trditvijo večinoma strinja in 75 odstotkov oz. 15 poslancev se s trditvijo popolnoma strinja. Noben poslanec torej družine ne postavlja pred kariero, 80 odstotkov oziroma 16 poslancev pa jo postavlja pred kariero.

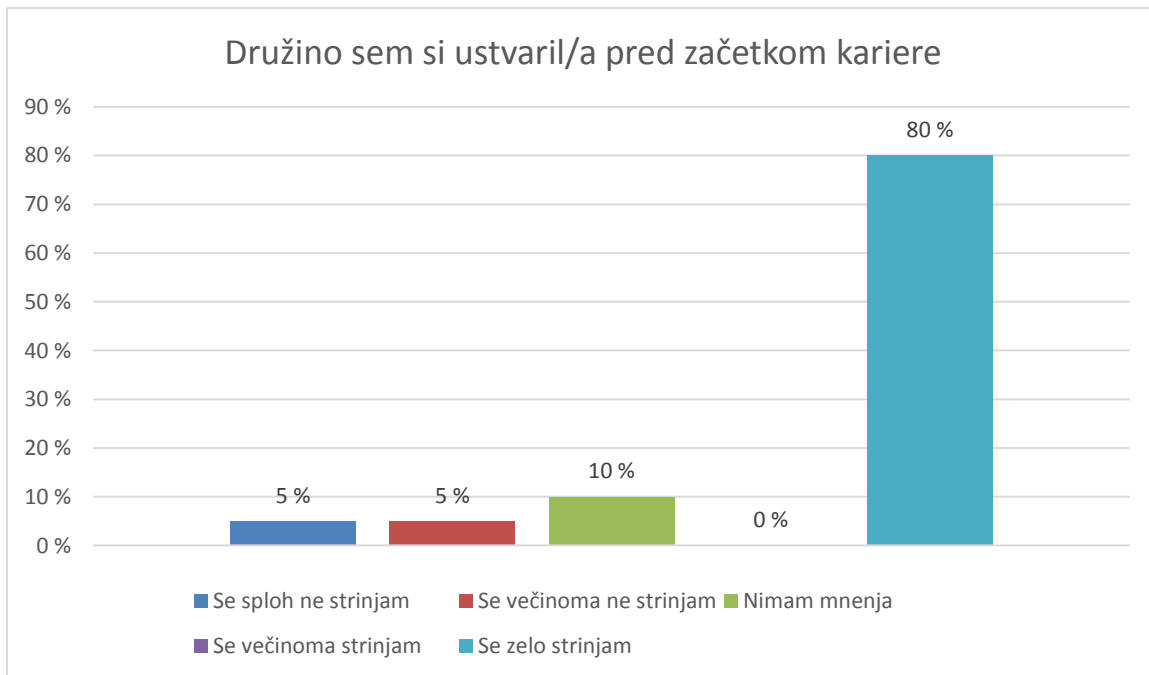

2.

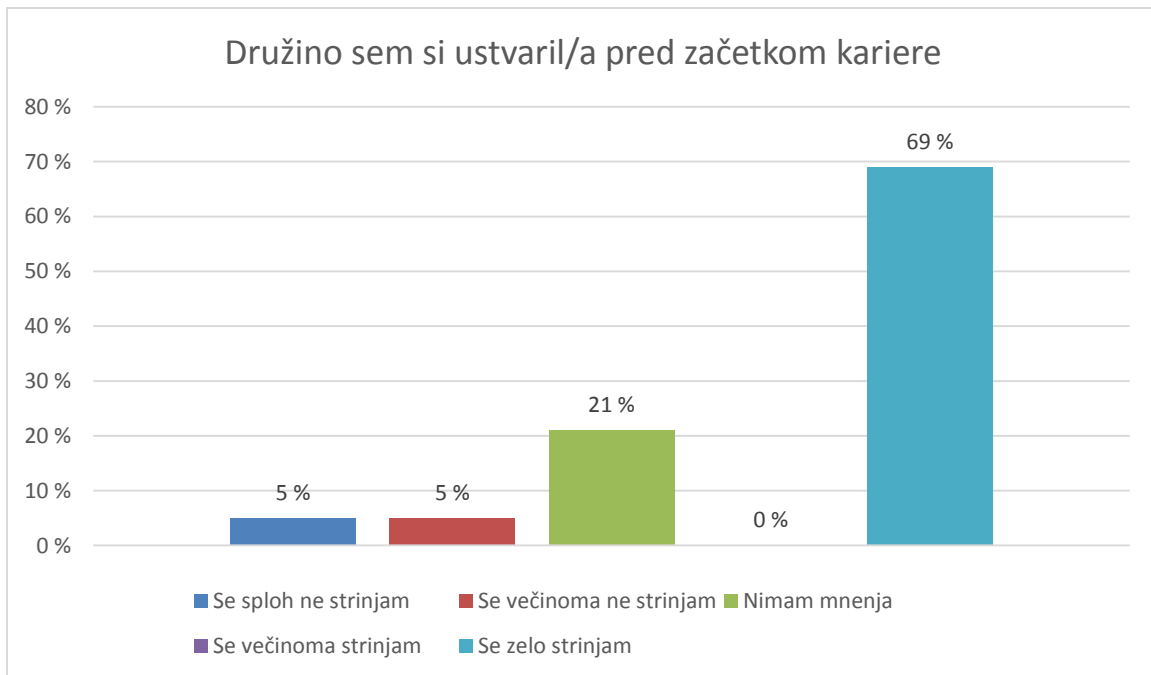
Graf 8: Družino sem si ustvaril/a pred začetkom kariere

5 odstotkov anketirancev oz. 2 osebi se s trditvijo, da so si je kariero ustvarilo pred začetkom kariere, sploh ne strinja, 5 odstotkov oz. 2 osebi se s trditvijo večinoma ne strinjata, 15 % oz. 6 ljudi se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, nihče se s trditvijo večinoma strinja in 74 odstotkov oz. 29 oseb se s trditvijo popolnoma strinja. 10 odstotkov anketirancev oz. 4 osebe so si družino ustvarile pred začetkom kariere, 74 odstotkov ali 29 ljudi pa po začetku kariere.

Graf 9: Družino sem si ustvaril/a pred začetkom kariere – ženske

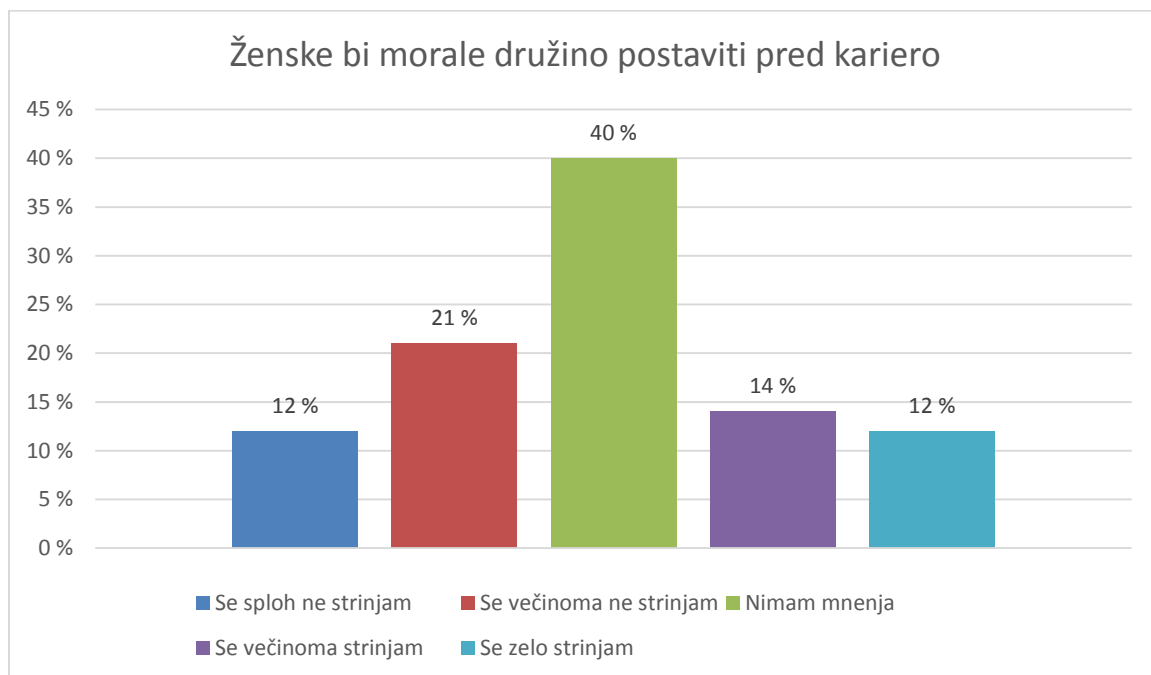
5 odstotkov anketirank oz. 1 poslanka se s trditvijo, da so si je družino ustvarila pred začetkom kariere, sploh ne strinja, 5 odstotkov oz. 1 poslanka se s trditvijo večinoma ne strinjata, 10 % oz. 2 poslanki se s trditvijo niti ne strinjata niti strinjata, nobena se s trditvijo večinoma strinja in 80 odstotkov oz. 16 poslank se s trditvijo popolnoma strinja. 10 odstotkov anketirancev oz. 4 poslanke so si družino ustvarile pred začetkom kariere, 80 odstotkov ali 16 poslank pa po začetku kariere.

Graf 10: Družino sem si ustvaril/a pred začetkom kariere - moški

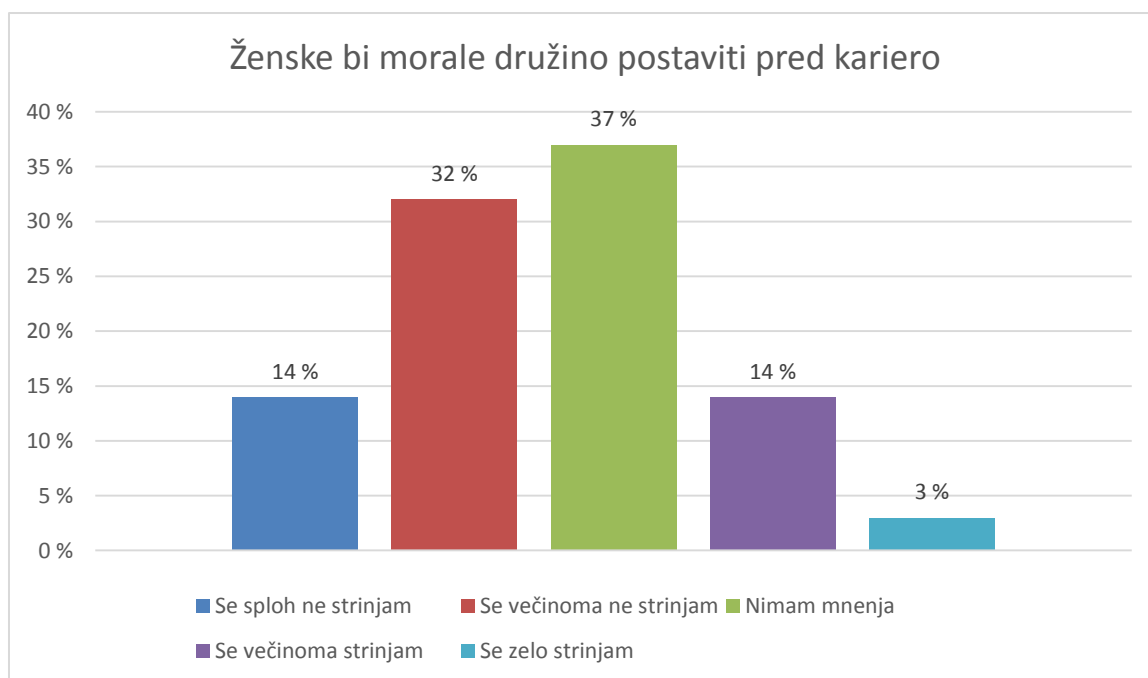
5 odstotkov anketirancev oz. 1 poslanec se s trditvijo, da so si je kariero ustvarilo pred začetkom kariere, sploh ne strinja, 5 odstotkov oz. 1 poslanec se s trditvijo večinoma ne strinja, 21 % oz. 4 poslanci se s trditvijo niti ne strinjajo niti strinjajo, nihče se s trditvijo večinoma strinja in 69 odstotkov oz. 15 poslancev se s trditvijo popolnoma strinja. 10 odstotkov anketirancev oz. 2 poslanca sta si družino ustvarila pred začetkom kariere, 69 odstotkov ali 15 poslancev pa po začetku kariere.

3.

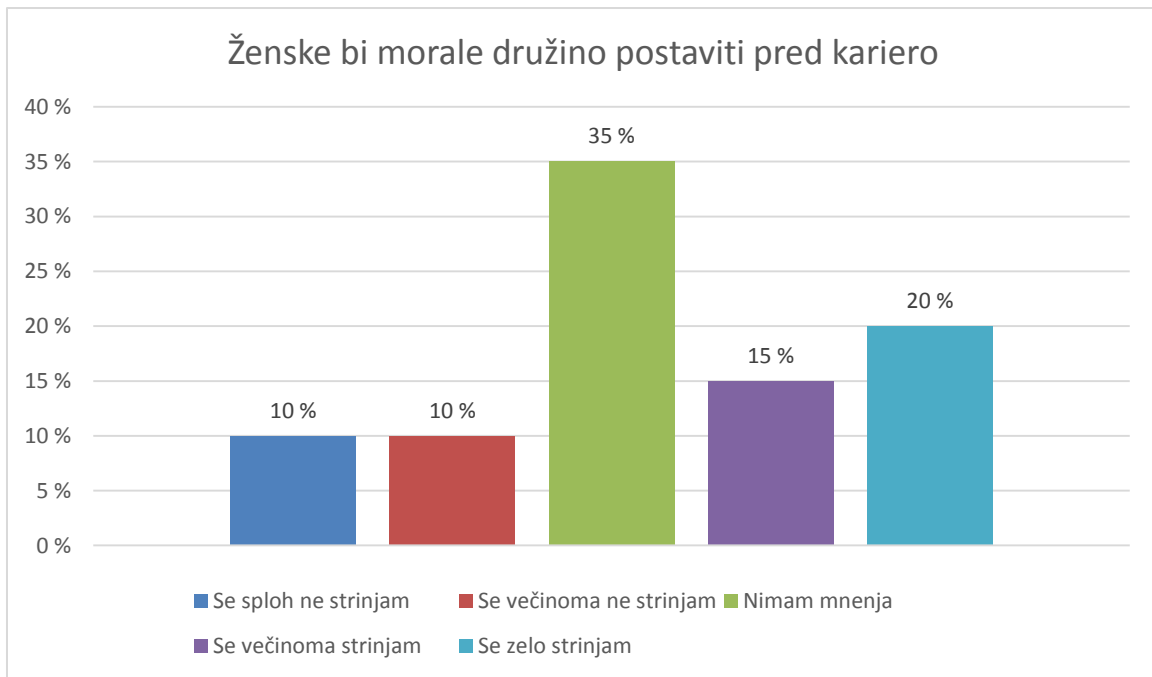
Graf 11: Ženske bi morale družino postaviti pred kariero

12 odstotkov anketirancev oz. 5 oseb se s trditvijo, da bi morale ženske družino postaviti pred kariero, sploh ne strinja, 21 odstotkov oz. 9 ljudi se s trditvijo večinoma ne strinja, 40 % oz. 17 ljudi se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 14 odstotkov oz. 6 oseb se s trditvijo večinoma strinja in 12 odstotkov oz. 5 oseb se s trditvijo popolnoma strinja. 33 odstotkov oz. 16 oseb meni, da ni nujno, da ženske postavijo družino pred kariero, 26 odstotkov oz. 11 oseb pa meni, da bi morale družino postaviti pred kariero.

Graf 12: Ženske bi morale družino postaviti pred kariero – ženske

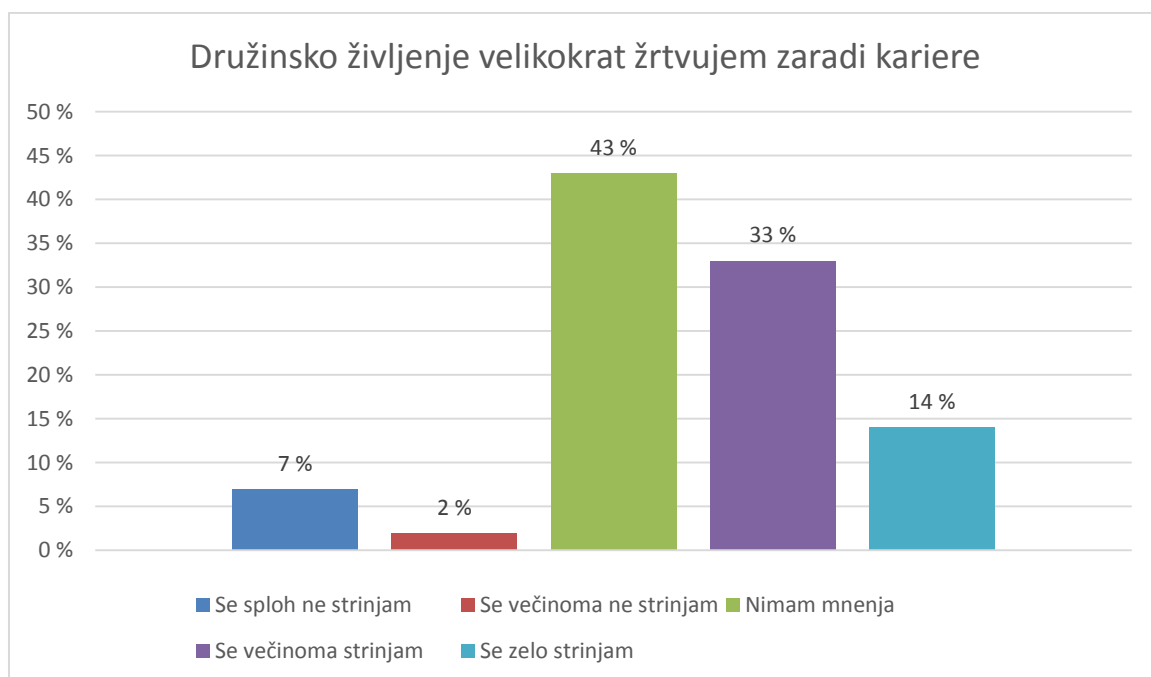
14 odstotkov anketirank oz. 3 poslanke se s trditvijo, da bi morale ženske družino postaviti pred kariero, sploh ne strinjajo, 32 odstotkov oz. 7 poslank se s trditvijo večinoma ne strinja, 37 % oz. 8 poslank se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 14 odstotkov oz. 3 osebe se s trditvijo večinoma strinjajo in 3 odstotki oz. 1 oseba se s trditvijo popolnoma strinja. 46 odstotkov oz. 10 oseb meni, da ni nujno, da ženske postavijo družino pred kariero, 17 odstotkov oz. 11 oseb pa meni, da bi morale družino postaviti pred kariero.

Graf 13: Ženske bi morale družino postaviti pred kariero - moški

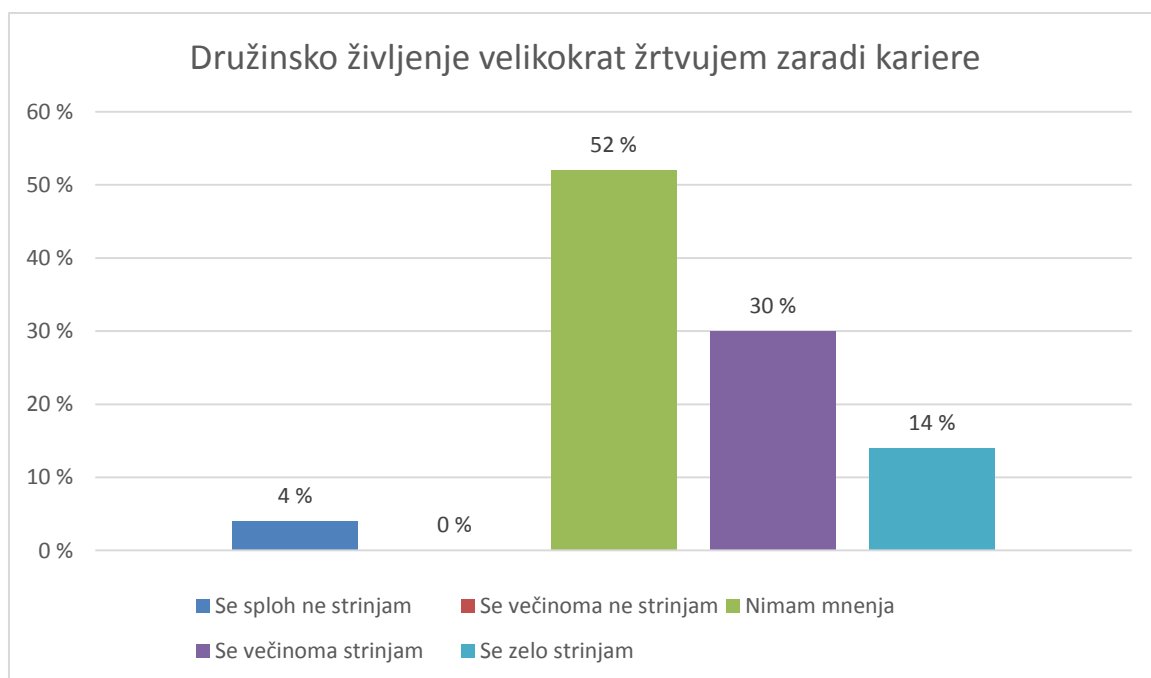
10 odstotkov anketirancev oz. 2 moška se s trditvijo, da bi morale ženske družino postaviti pred kariero, sploh ne strinjata, 19 odstotkov oz. 2 moška se s trditvijo večinoma ne strinjata, 35 % oz. 7 ljudi se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 15 odstotkov oz. 3 osebe se s trditvijo večinoma strinjajo in 20 odstotkov oz. 4 moški se s trditvijo popolnoma strinjajo. 20 odstotkov oz. 4 poslanci menijo, da ni nujno, da ženske postavijo družino pred kariero, 35 odstotkov oz. 7 oseb pa meni, da bi morale družino postaviti pred kariero.

4.

Graf 14: Družinsko življenje velikokrat žrtvujem zaradi kariere

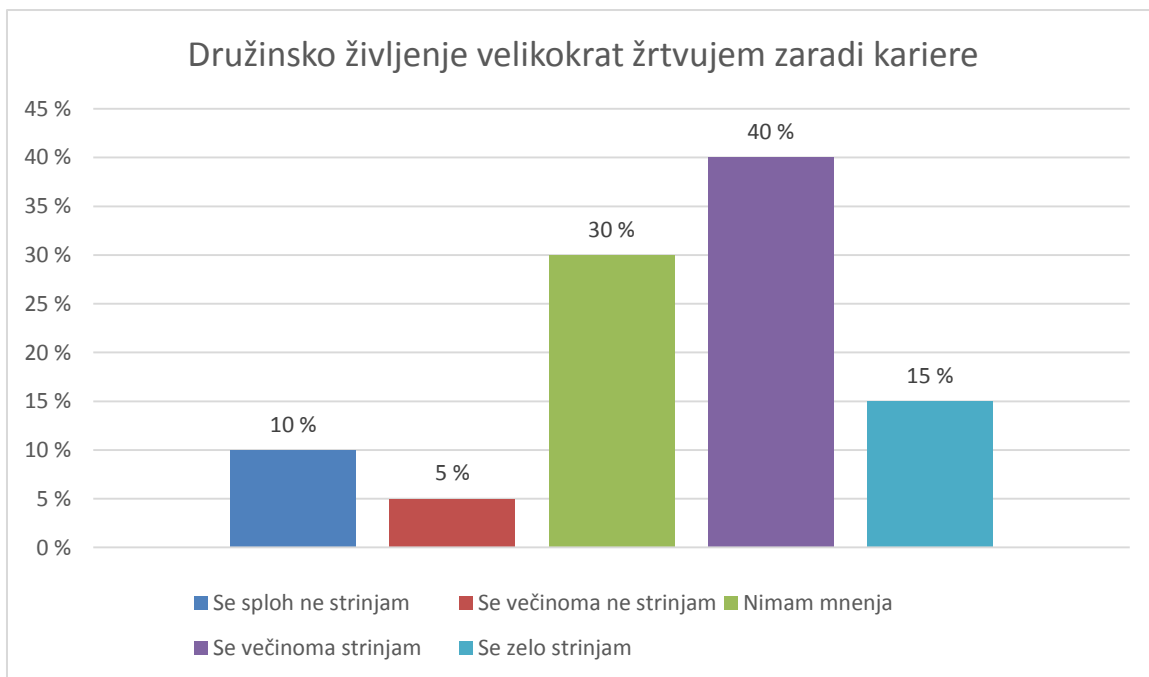
7 odstotkov anketirancev oz. 3 osebe se s trditvijo, da družinsko življenje velikokrat žrtvujejo, sploh ne strinjajo, 2 odstotka oz. 1 oseba se s trditvijo večinoma ne strinja, 43 % oz. 18 ljudi se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 33 odstotkov oz. 14 oseb se s trditvijo večinoma strinja in 14 odstotkov oz. 6 oseb se s trditvijo popolnoma strinja. 9 odstotkov oz. 4 osebe družinskega življenja ne žrtvujejo velikokrat zaradi kariere, 47 odstotkov oz. 20 oseb pa ga velikokrat žrtvuje.

Graf 15: Družinsko življenje velikokrat žrtvujem zaradi kariere – ženske

4 odstotkov anketirank oz. 1 ženska se s trditvijo, da družinsko življenje velikokrat žrtvujejo, sploh ne strinjajo, nobena poslanka se s trditvijo večinoma ne strinja, 52 % oz. 11 se jih s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 30 odstotkov oz. 6 oseb se s trditvijo večinoma strinja in 14 odstotkov oz. 3 osebe se s trditvijo popolnoma strinjajo. 4 odstotki oz. 1 poslanka družinskega življenja ne žrtvuje velikokrat zaradi kariere, 44 odstotkov oz. 9 oseb pa ga velikokrat žrtvuje.

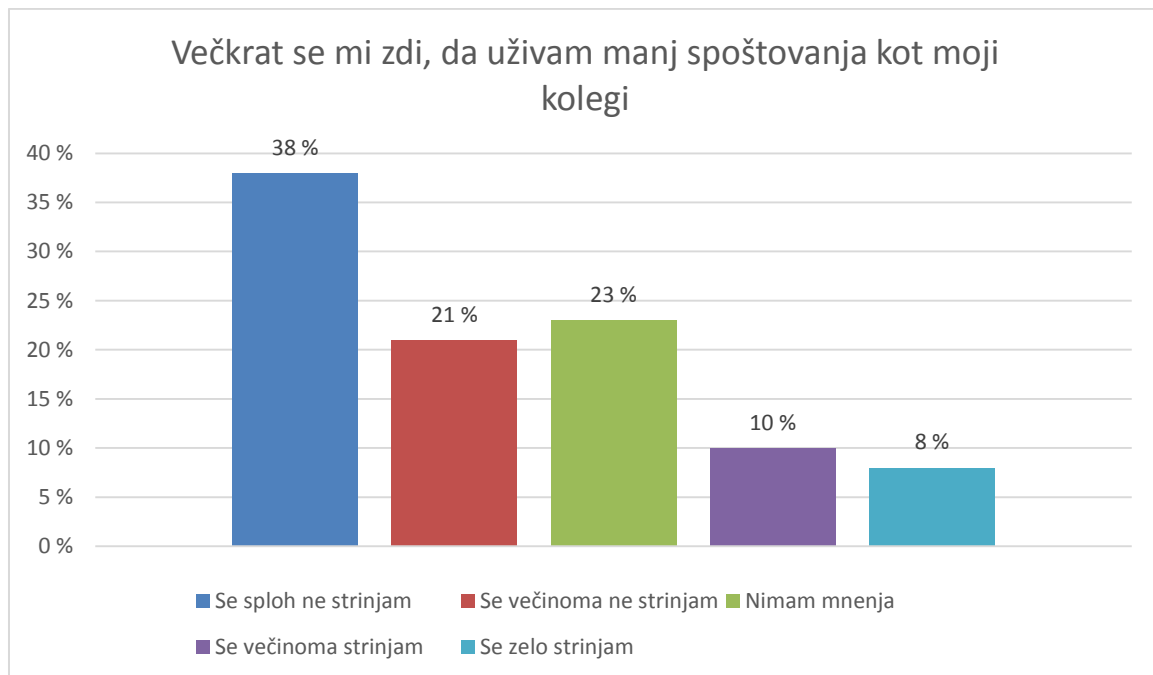

Graf 16: Družinsko življenje velikokrat žrtvujem zaradi kariere – moški

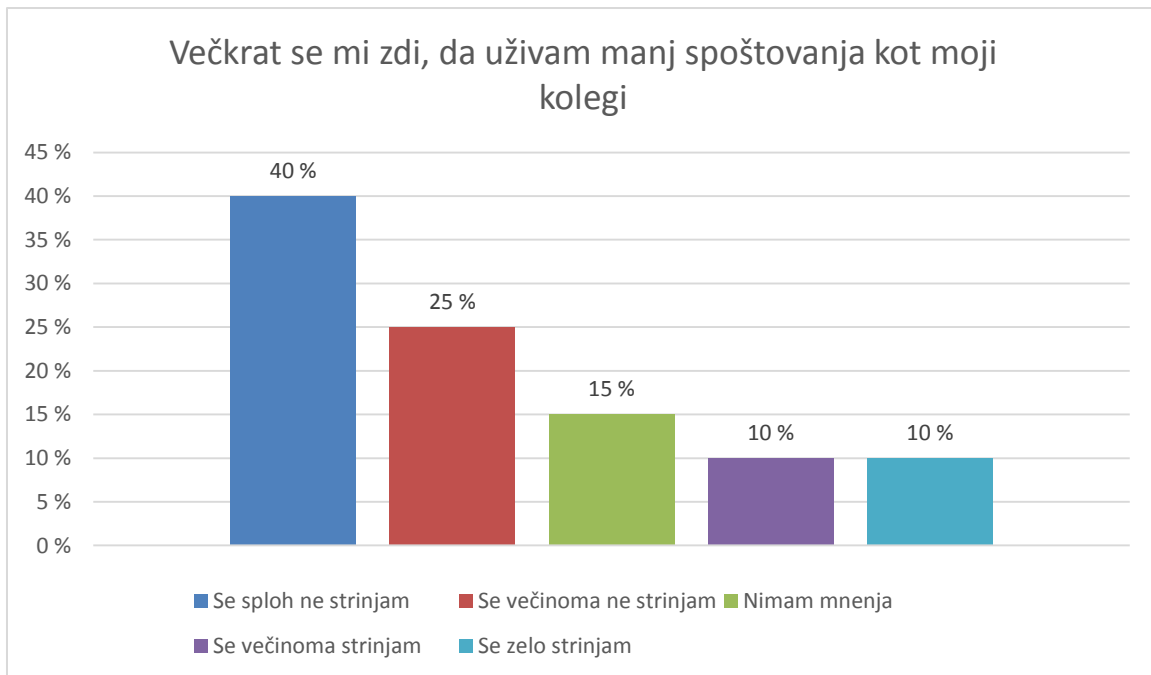
10 odstotkov anketirancev oz. 2 poslance se s trditvijo, da bi morale ženske družino postaviti pred kariero, sploh ne strinjata, 5 odstotkov oz. 1 poslanec se s trditvijo večinoma ne strinja, 30 % oz. 6 ljudi se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 40 odstotkov oz. 8 oseb se s trditvijo večinoma strinja in 5 odstotkov oz. 3 osebe se s trditvijo popolnoma strinjajo. 15 odstotkov oz. 3 poslanci družinskega življenja ne žrtvujejo velikokrat zaradi kariere, 55 odstotkov oz. 11 oseb pa ga velikokrat žrtvuje.

5.

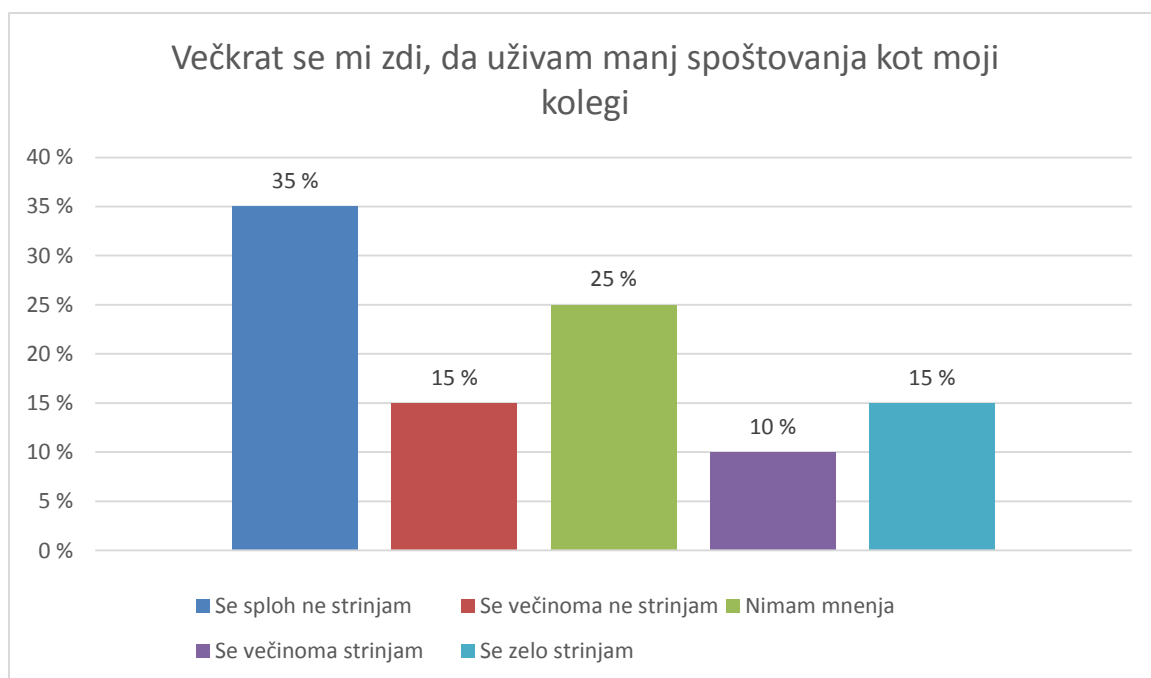
Graf 17: Večkrat se mi zdi, da uživam manj spoštovanja kot moji kolegi

38 odstotkov anketirancev oz. 15 oseb se s trditvijo, da večkrat uživajo manj spoštovanja kot njihovi kolegi, sploh ne strinja, 21 odstotkov oz. 8 ljudi se s trditvijo večinoma ne strinja, 23 % oz. 9 ljudi se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 10 odstotkov oz. 4 osebe se s trditvijo večinoma strinjajo in 8 odstotkov oz. 3 osebe se s trditvijo popolnoma strinjajo. 49 odstotkov oz. 23 oseb večkrat meni, da uživajo manj spoštovanja kot njihovi kolegi, 18 odstotkov oz. 7 oseb pa tega ne občuti.

Graf 18: Večkrat se mi zdi, da uživam manj spoštovanja kot moji kolegi – ženske

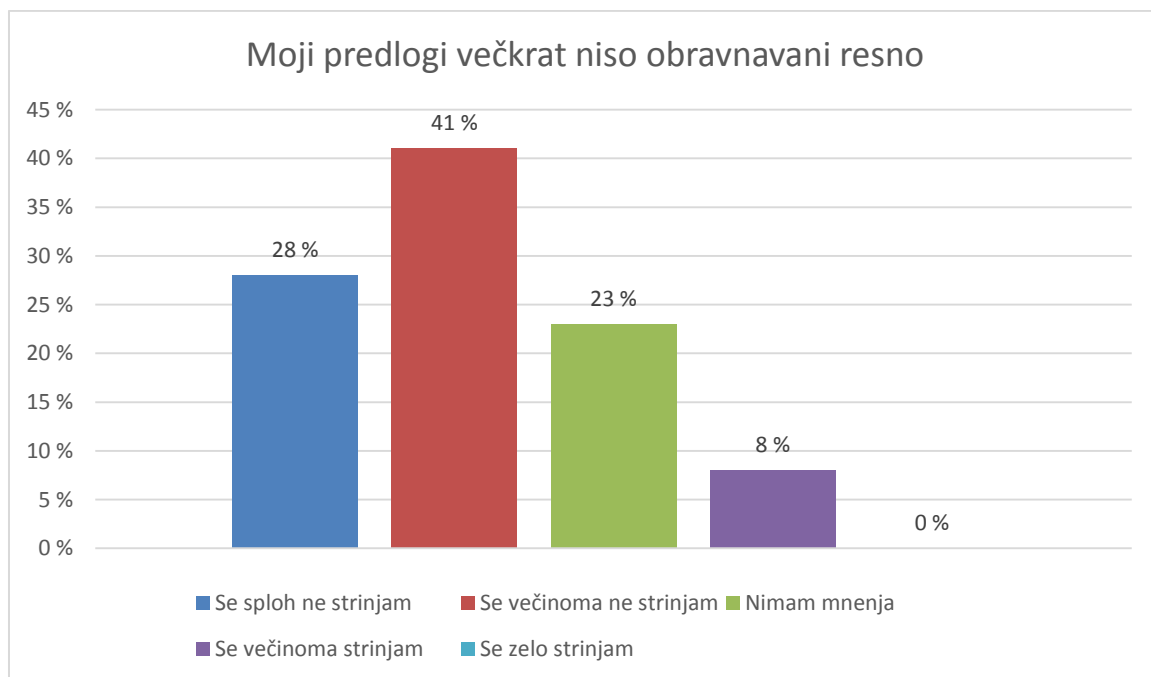
40 odstotkov anketirank oz. 8 poslank se s trditvijo, da večkrat uživajo manj spoštovanja kot njihovi kolegi, sploh ne strinja, 25 odstotkov oz. 5 ljudi se s trditvijo večinoma ne strinja, 15 % oz. 3 poslanke se s trditvijo niti ne strinjajo niti strinjajo, 10 odstotkov oz. 2 osebi se s trditvijo večinoma strinjata in 10 odstotkov oz. 2 osebi se s trditvijo popolnoma strinjata. 65 odstotkov oz. 13 oseb večkrat meni, da uživajo manj spoštovanja kot njihovi kolegi, 20 odstotkov oz. 4 osebe pa tega ne občutijo.

Graf 19: Večkrat se mi zdi, da uživam manj spoštovanja kot moji kolegi – moški

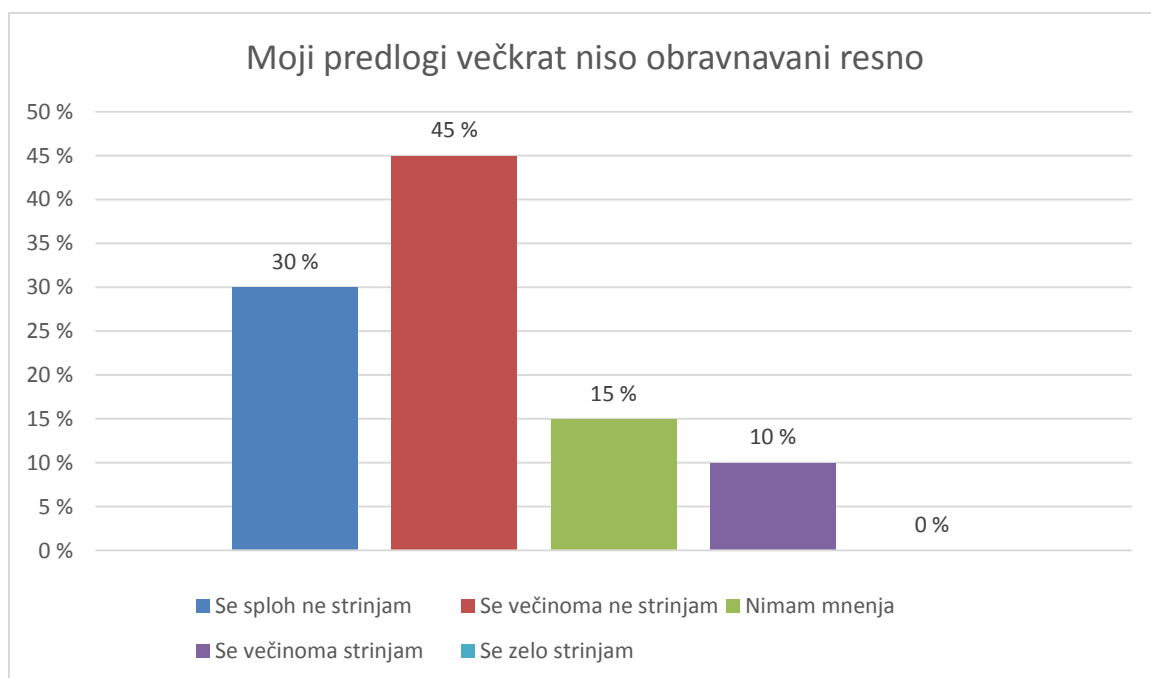
35 odstotkov anketirancev oz. 7 poslancev se s trditvijo, da večkrat uživajo manj spoštovanja kot njihovi kolegi, sploh ne strinja, 15 odstotkov oz. 3 ljudje se s trditvijo večinoma ne strinjajo, 25 % oz. 5 ljudi se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 10 odstotkov oz. 4 osebe se s trditvijo večinoma strinjajo in 15 odstotkov oz. 3 osebe se s trditvijo popolnoma strinjajo. 50 odstotkov oz. 10 oseb večkrat meni, da uživajo manj spoštovanja kot njihovi kolegi, 25 odstotkov oz. 5 oseb pa tega ne občuti.

6.

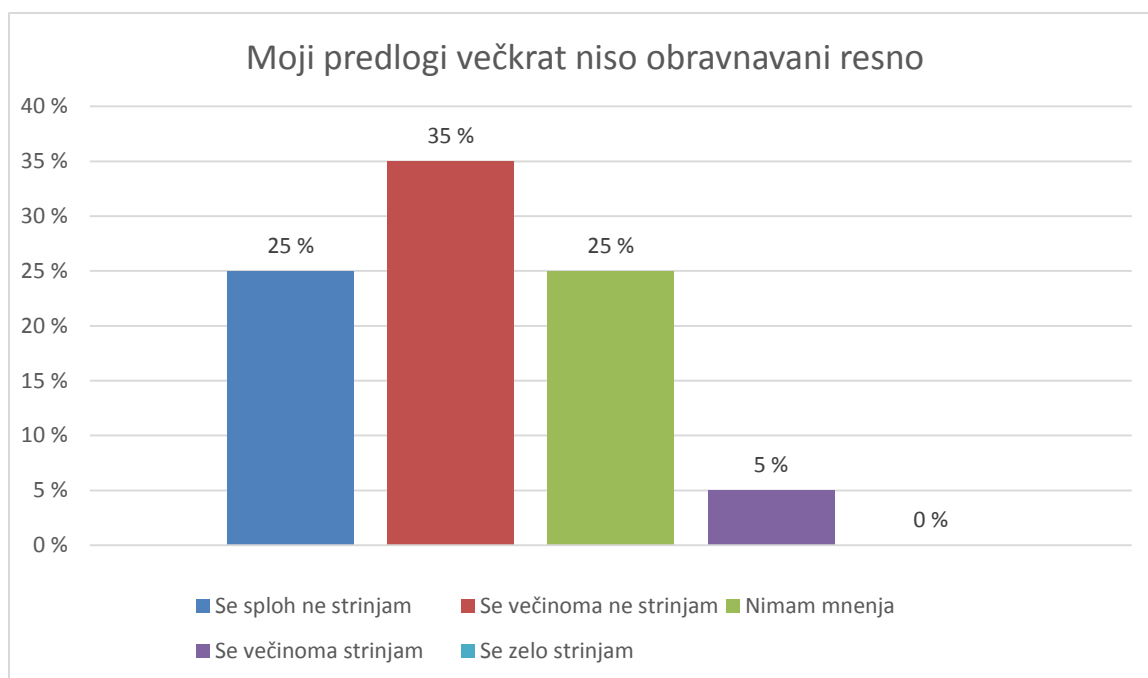
Graf 20: Moji predlogi večkrat niso obravnavani resno

28 odstotkov anketirancev oz. 11 oseb se s trditvijo, da njihovi predlogi večkrat niso obravnavani resno, sploh ne strinja, 41 odstotkov oz. 16 ljudi se s trditvijo večinoma ne strinja, 23 % oz. 9 ljudi se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 8 odstotkov oz. 3 osebe se s trditvijo večinoma strinjajo in nihče se s trditvijo popolnoma ne strinja. 69 odstotkov oz. 27 oseb ne meni, da njihovi predlogi večkrat niso obravnavani resno, 8 odstotkov oz. 3 osebe pa se s tem ne strinjajo.

Graf 21: Moji predlogi večkrat niso obravnavani resno – ženske

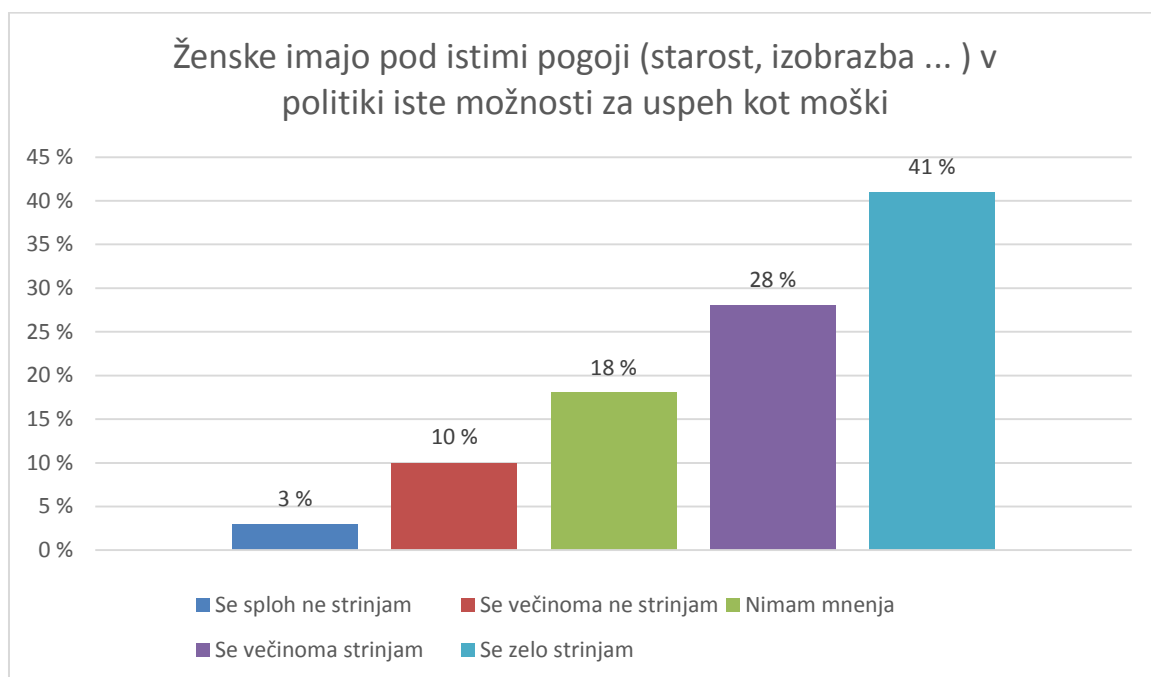
30 odstotkov anketirank oz. 6 poslank se s trditvijo, da njihovi predlogi večkrat niso obravnavani resno, sploh ne strinja, 45 odstotkov oz. 9 ljudi se s trditvijo večinoma ne strinja, 15 % oz. 3 ljudje se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 10 odstotkov oz. 2 osebi se s trditvijo večinoma strinjata in nihče se s trditvijo popolnoma ne strinja. 75 odstotkov oz. 15 oseb ne meni, da njihovi predlogi večkrat niso obravnavani resno, 10 odstotkov oz. 2 poslanki pa se s tem ne strinjata.

Graf 22: Moji predlogi večkrat niso obravnavani resno – moški

25 odstotkov anketirancev oz. 5 poslancev se s trditvijo, da njihovi predlogi večkrat niso obravnavani resno, sploh ne strinja, 35 odstotkov oz. 7 ljudi se s trditvijo večinoma ne strinja, 25 % oz. 5 ljudi se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 5 odstotkov oz. 1 poslanec se s trditvijo večinoma strinja in nihče se s trditvijo popolnoma ne strinja. 60 odstotkov oz. 12 oseb ne meni, da njihovi predlogi večkrat niso obravnavani resno, 5 odstotkov oz. 1 poslanec pa se s tem ne strinja.

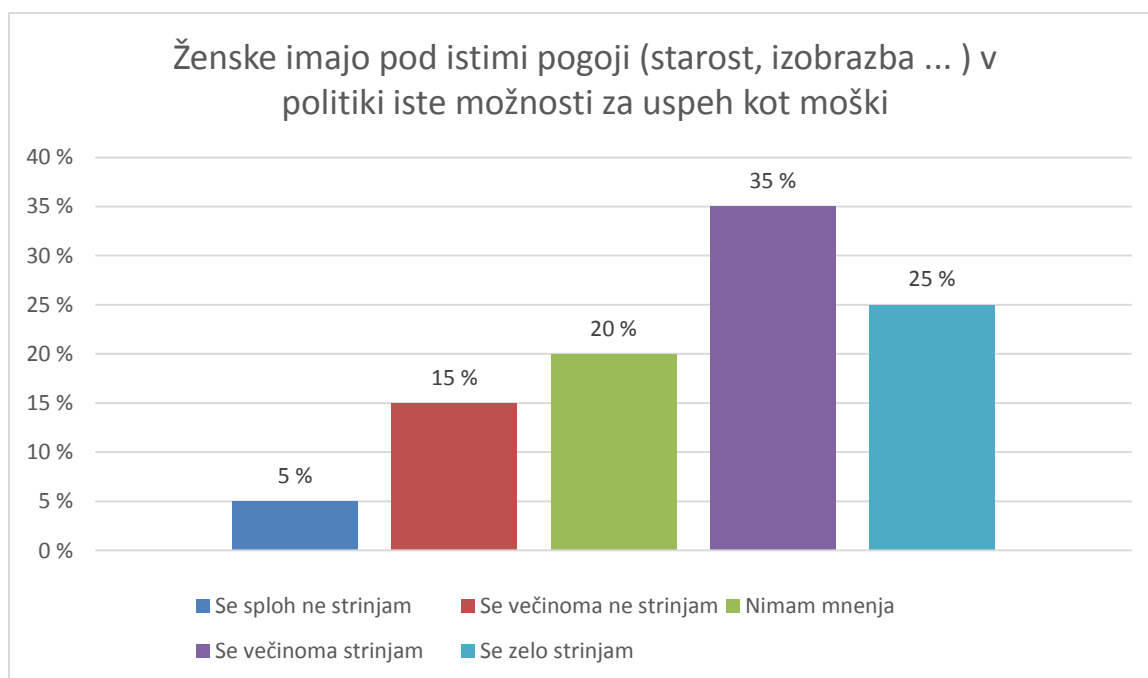
7.

Graf 23: Ženske so lahko v politiki pod enakimi pogoji (starost, izobrazba ...) enako uspešne kot moški

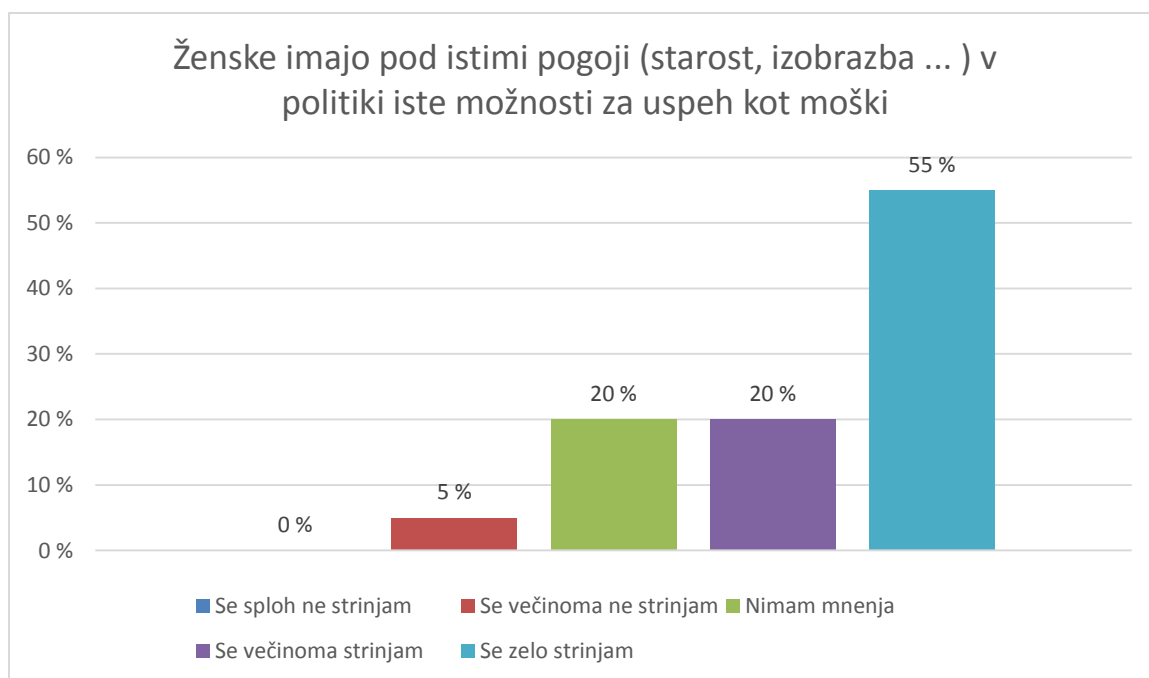
3 odstotki anketirancev oz. 1 oseba se s trditvijo, da so lahko ženske pod enakimi pogoji v politiki enako uspešne kot moški, sploh ne strinja, 10 odstotkov oz. 4 ljudje se s trditvijo večinoma ne strinjajo, 18 % oz. 7 ljudi se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 28 odstotkov oz. 11 oseb se s trditvijo večinoma strinja in 41 odstotkov oz. 16 oseb se s trditvijo popolnoma strinja. 13 odstotkov oz. 5 oseb meni, da ženske pod enakimi pogoji ne morejo doseči enakega uspeha kot moški, 69 odstotkov oz. 17 oseb pa meni, da je to možno.

Graf 24: Ženske so lahko v politiki pod enakimi pogoji (starost, izobrazba ...) enako uspešne kot moški – ženske

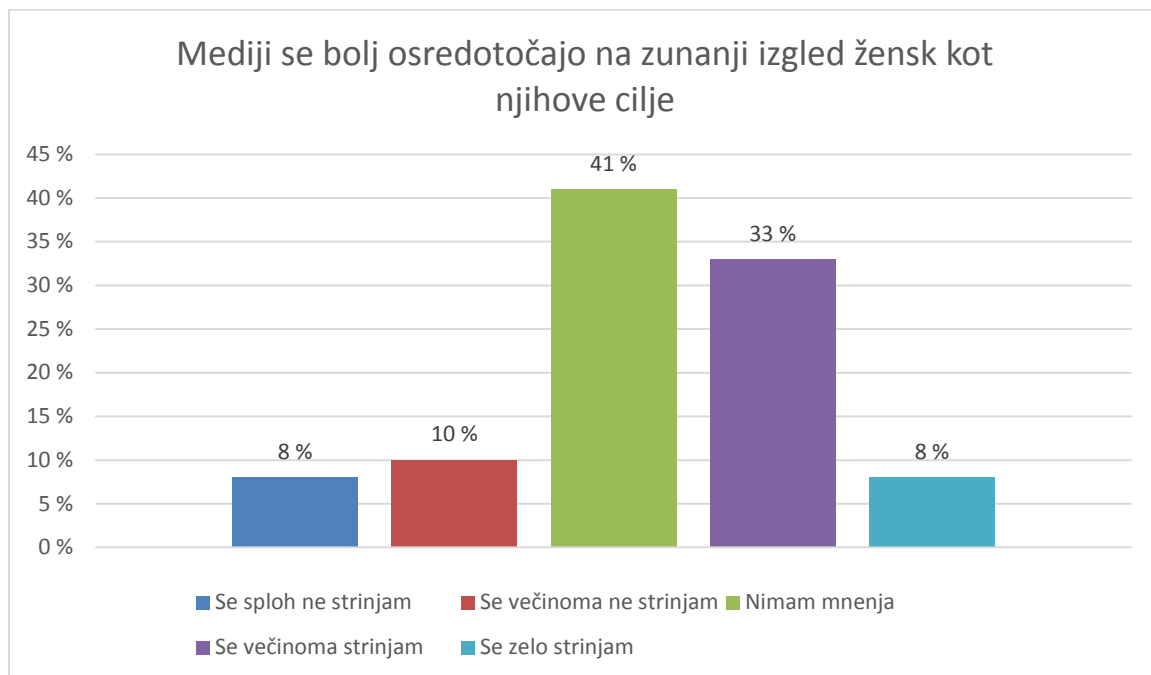
5 odstotkov anketirank oz. 1 poslanka se s trditvijo, da so lahko ženske pod enakimi pogoji v politiki enako uspešne kot moški, sploh ne strinja, 15 odstotkov oz. 3 ljudje se s trditvijo večinoma ne strinjajo, 20 % oz. 4 ljudje se s trditvijo niti ne strinjajo niti strinjajo, 35 odstotkov oz. 7 poslank se s trditvijo večinoma strinja in 25 odstotkov oz. 5 oseb se s trditvijo popolnoma strinja. 20 odstotkov oz. 4 osebe menijo, da ženske pod enakimi pogoji ne morejo doseči enakega uspeha kot moški, 60 odstotkov oz. 12 poslank pa meni, da je to možno.

Graf 25: Ženske so lahko v politiki pod enakimi pogoji (starost, izobrazba ...) enako uspešne kot moški – moški

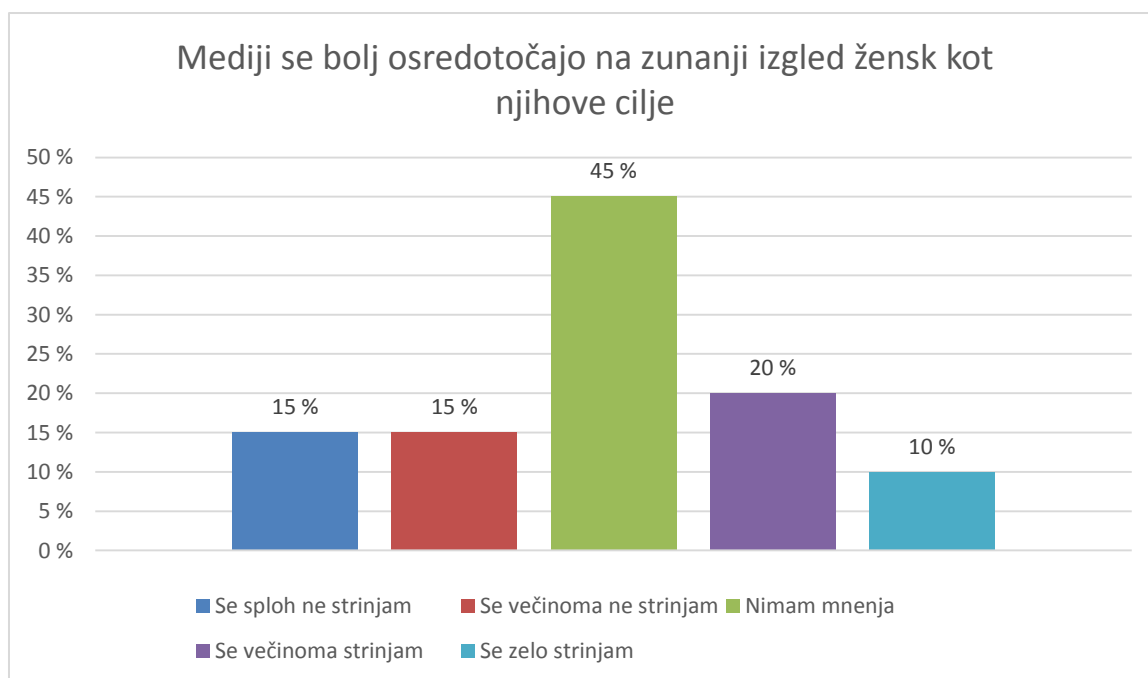
Noben poslanec se s trditvijo, da so lahko ženske pod enakimi pogoji v politiki enako uspešne kot moški, sploh ne strinja, 5 odstotkov oz. 1 poslanec se s trditvijo večinoma ne strinja, 20 % oz. 4 ljudje se s trditvijo niti ne strinjajo niti strinjajo, 20 odstotkov oz. 4 osebe se s trditvijo večinoma strinjajo in 55 odstotkov oz. 11 oseb se s trditvijo popolnoma strinja. 5 odstotkov oz. 1 poslanec meni, da ženske pod enakimi pogoji ne morejo doseči enakega uspeha kot moški, 75 odstotkov oz. 15 oseb pa meni, da je to možno.

8.

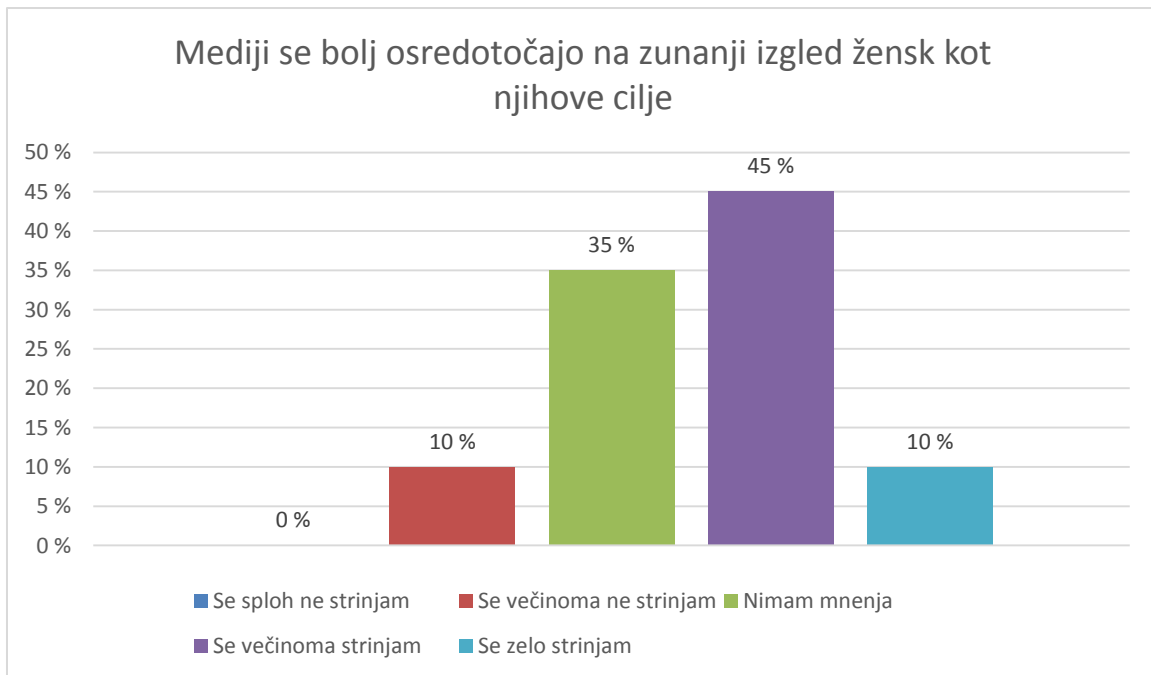
Graf 26: Mediji se bolj osredotočajo na zunanji izgled žensk kot njihove politične cilje

8 odstotkov anketirancev oz. 3 osebe se s trditvijo, da se mediji bolj osredotočajo na zunanji izgled žensk kot njihove cilje, sploh ne strinjajo, 10 odstotkov oz. 4 ljudje se s trditvijo večinoma ne strinjajo, 41 % oz. 16 ljudi se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 3 odstotkov oz. 13 oseb se s trditvijo večinoma strinja in 8 odstotkov oz. 3 osebe se s trditvijo popolnoma strinjajo. 18 odstotkov oz. 7 oseb meni, da se mediji ne osredotočajo na zunanji izgled žensk bolj kot na njihove cilje, 41 odstotkov oz. 16 oseb pa meni, da je v medijih večji poudarek na zunanjem izgledu žensk.

Graf 27: Mediji se bolj osredotočajo na zunanji izgled žensk kot njihove cilje – ženske

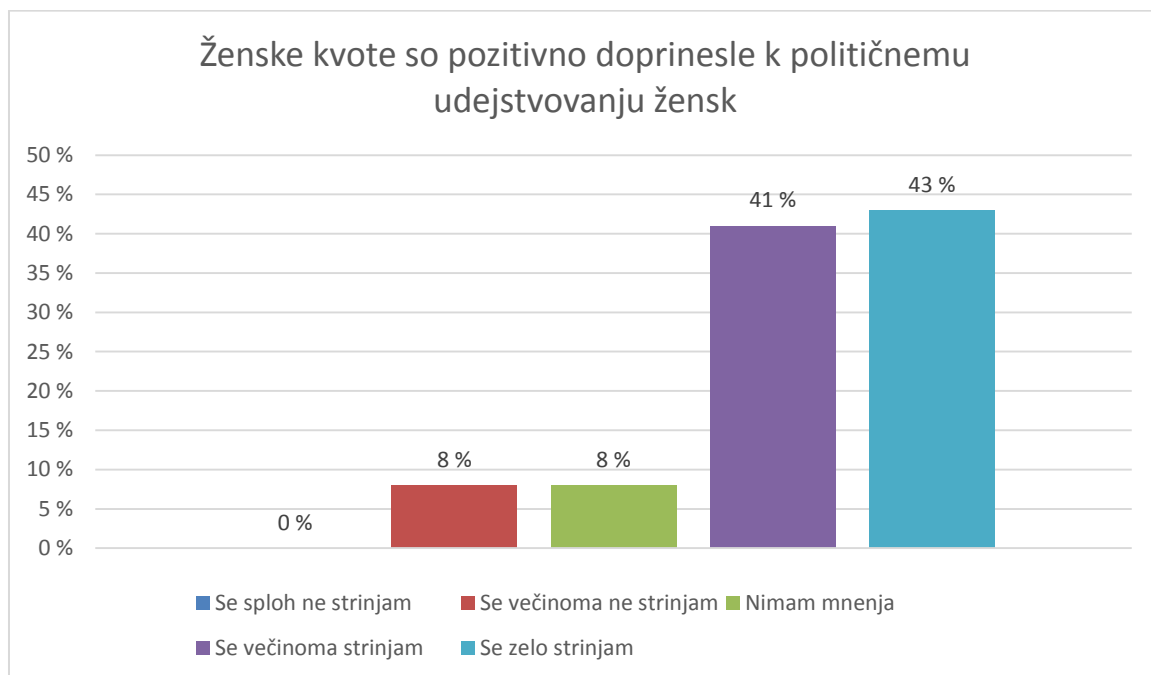
15 odstotkov anketirank oz. 3 poslanke se s trditvijo, da se mediji bolj osredotočajo na zunanji izgled žensk kot njihove cilje, sploh ne strinjajo, 10 odstotkov oz. 2 osebi se s trditvijo večinoma ne strinjata, 45 % oz. 9 ljudi se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 20 odstotkov oz. 4 osebe se s trditvijo večinoma strinjajo in 10 odstotkov oz. 2 osebi se s trditvijo popolnoma strinjata. 25 odstotkov oz. 5 poslank meni, da se mediji ne osredotočajo na zunanji izgled žensk bolj kot na njihove cilje, 30 odstotkov oz. 6 oseb pa meni, da je v medijih večji poudarek na zunanjem izgledu žensk.

Graf 28: Mediji se bolj osredotočajo na zunanji izgled žensk kot njihove cilje - moški

Nihče od moških poslancev se s trditvijo, da se mediji bolj osredotočajo na zunanji izgled žensk kot njihove cilje, sploh ne strinja, 10 odstotkov oz. 2 poslanca se s trditvijo večinoma ne strinjata, 35 % oz. 7 ljudi se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 45 odstotkov oz. 9 oseb se s trditvijo večinoma strinja in 10 odstotkov oz. 2 poslanca se s trditvijo popolnoma strinjata. 10 odstotkov oz. 2 poslanci menita, da se mediji ne osredotočajo na zunanji izgled žensk bolj kot na njihove cilje, 55 odstotkov oz. 11 oseb pa meni, da je v medijih večji poudarek na zunanjem izgledu žensk.

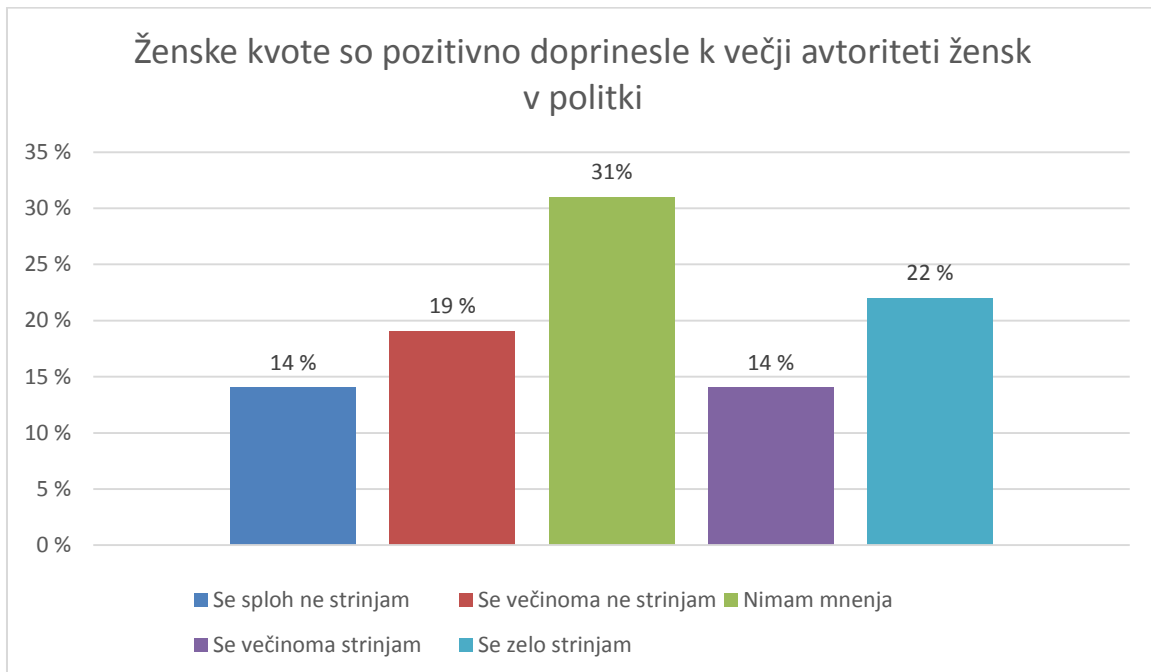
9.

Graf 29: Ženske kvote so pozitivno doprinesle k političnemu udejstvanju žensk v politiki

Nihče se s trditvijo, da so ženske kvote pozitivno doprinesle k političnemu udejstvanju žensk, sploh ne strinja, 8 odstotkov oz. 3 ljudje se s trditvijo večinoma ne strinjajo, 8 % oz. 3 ljudje se s trditvijo niti ne strinjajo niti strinjajo, 41 odstotkov oz. 15 oseb se s trditvijo večinoma strinja in 43 odstotkov oz. 16 oseb se s trditvijo popolnoma strinja. 8 odstotkov oz. 3 osebe menijo, da ženske kvote niso pozitivno doprinesle k političnemu udejstvanju žensk v politiki, 84 odstotkov oz. 31 oseb pa meni, da je njihov vpliv pozitiven.

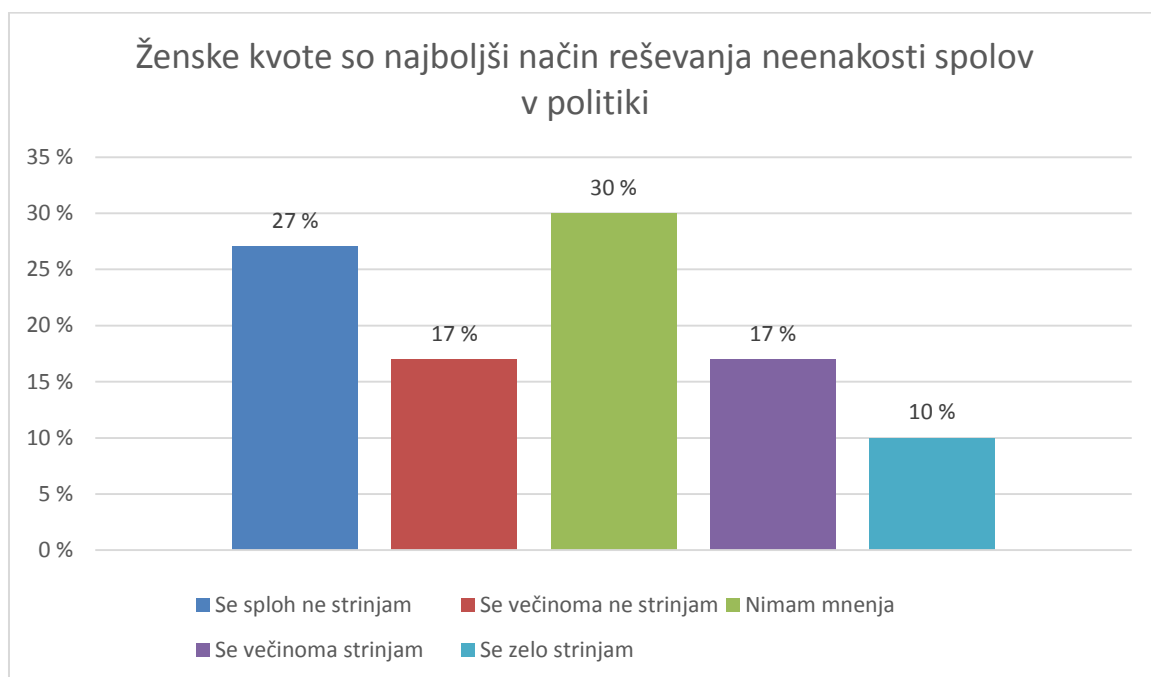
10.

Graf 30: Ženske kvote so pozitivno doprinesle k večji avtoriteti žensk v politiki

14 odstotkov anketirancev oz. 5 oseb se s trditvijo, da so ženske kvote pozitivno doprinesle k večji avtoriteti žensk v politiki, sploh ne strinja, 199 odstotkov oz. 7 ljudi se s trditvijo večinoma ne strinja, 31 % oz. 11 ljudi se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 14 odstotkov oz. 5 oseb se s trditvijo večinoma strinja in 22 odstotkov oz. 8 oseb se s trditvijo popolnoma strinja. 33 odstotkov oz. 12 oseb meni, da kvote niso pozitivno doprinesle k večji avtoriteti žensk v politiki, 36 odstotkov oz. 13 oseb pa meni, da je njihov vpliv na večjo avtoriteto žensk pozitiven.

11.

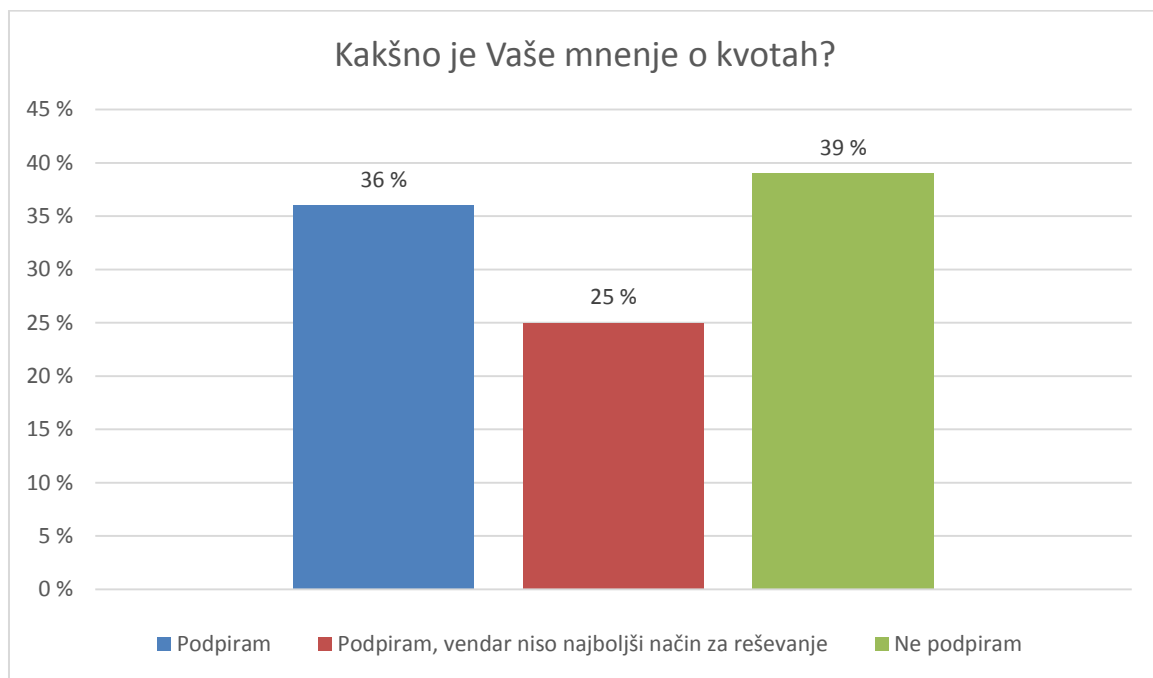

Graf 31: Ženske kvote so najboljši način reševanja neenakosti spolov v politiki

27 odstotkov anketirancev oz. 8 oseb se s trditvijo, da so ženske kvote najboljši način reševanja neenakosti spolov v politiki, sploh ne strinja, 17 odstotkov oz. 5 ljudi se s trditvijo večinoma ne strinja, 30 % oz. 9 ljudi se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 17 odstotkov oz. 5 oseb se s trditvijo večinoma strinja in 10 odstotkov oz. 3 osebe se s trditvijo popolnoma strinjajo. 44 odstotkov oz. 12 oseb meni, da ženske kvote niso najboljši način reševanja neenakosti spolov v politiki, 27 odstotkov oz. 8 oseb pa meni, da boljšega načina ni.

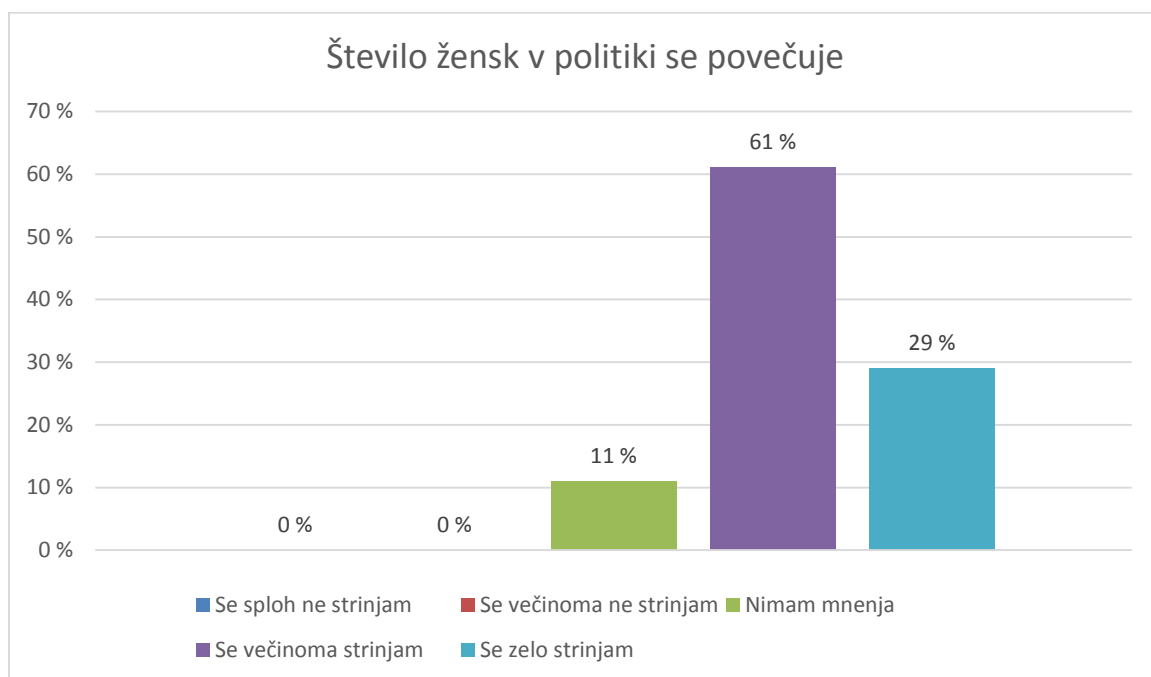
12.

Graf 32: Kakšno je Vaše mnenje o kvotah?

36 odstotkov anketirancev oziroma 10 poslancev je menilo, da so kvote sicer potrebne za zagotavljanje enakopravnosti žensk v politiki, vendar pa nikakor niso najboljša rešitev in moramo stremeti k temu, da se jih znebimo. 25 odstotkov poslancev oziroma 7 oseb je striktno proti kvotam, preostalih 39 odstotkov oziroma 11 poslancev pa kvote striktno podpira.

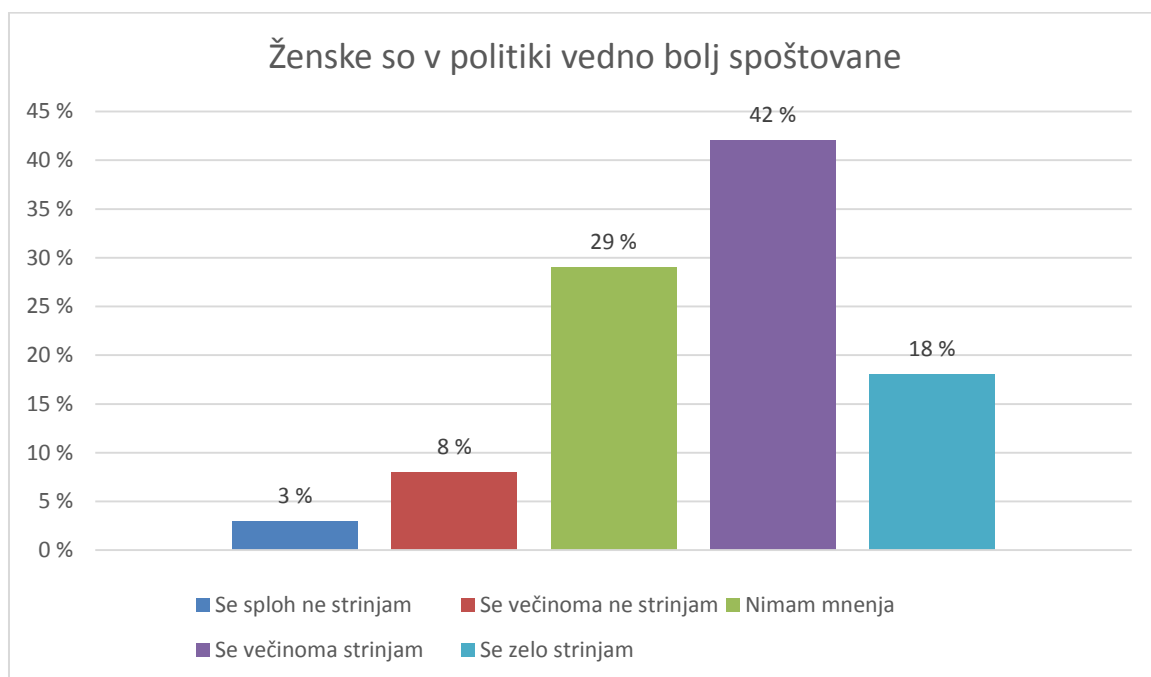
13.

Graf 33: Število žensk v politiki se povečuje

Nihče se s trditvijo, da se število žensk v politiki povečuje, sploh ne strinja ali večinoma ne strinja, 11 % oz. 4 ljudje se s trditvijo niti ne strinjajo niti strinjajo, 61 odstotkov oz. 23 oseb se s trditvijo večinoma strinja in 29 odstotkov oz. 11 oseb se s trditvijo popolnoma strinja. Nihče ne meni, da se število žensk v politiki ne povečuje, 90 odstotkov oz. 11 oseb pa meni, da se njihovo število povečuje.

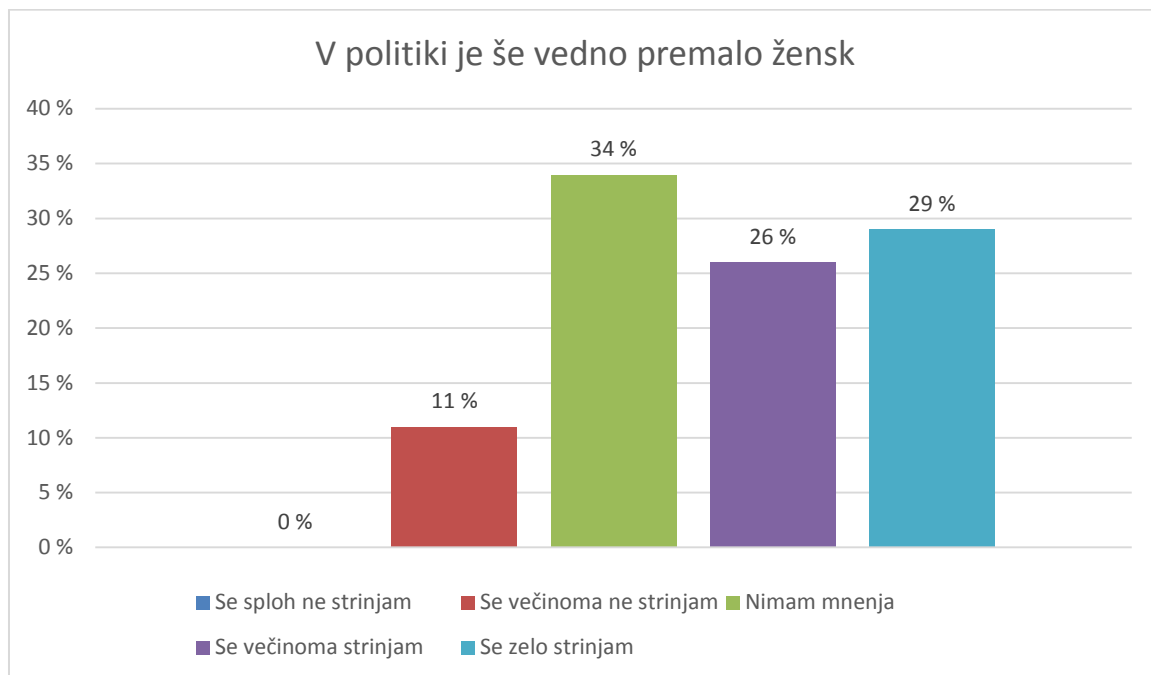
14.

Graf 34: Ženske so v politiki vedno bolj spoštovane

3 odstotki anketirancev oz. 1 oseba se s trditvijo, da so ženske v politiki vedno bolj spoštovane, sploh ne strinja, 8 odstotkov oz. 3 ljudje se s trditvijo večinoma ne strinjajo, 29 % oz. 11 ljudi se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 42 odstotkov oz. 16 oseb se s trditvijo večinoma strinja in 18 odstotkov oz. 7 oseb se s trditvijo popolnoma strinja. 11 odstotkov oz. 4 osebe menijo, da ženske v politiki niso vedno bolj spoštovane, 60 odstotkov oz. 23 oseb pa meni, da se spoštovanje do žensk v politiki veča.

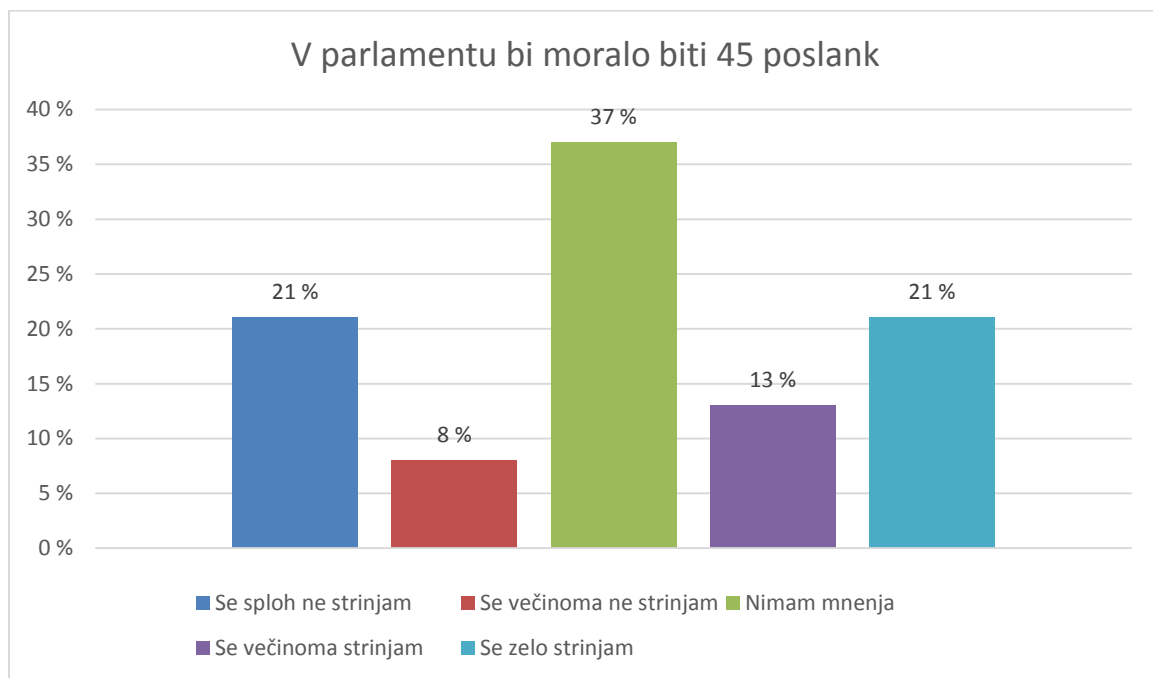
15.

Graf 35: V politiki je še vedno premalo žensk

Nihče se s trditvijo, da je v politiki premalo žensk, sploh ne strinja, 11 odstotkov oz. 4 ljudje se s trditvijo večinoma ne strinjajo, 34 % oz. 13 ljudi se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 26 odstotkov oz. 10 oseb se s trditvijo večinoma strinja in 29 odstotkov oz. 11 oseb se s trditvijo popolnoma strinja. 11 odstotkov oz. 4 osebe menijo, da žensk v politiki ni premalo, 55 odstotkov oz. 21 oseb pa meni, da bi v politiki morale biti več žensk.

16.

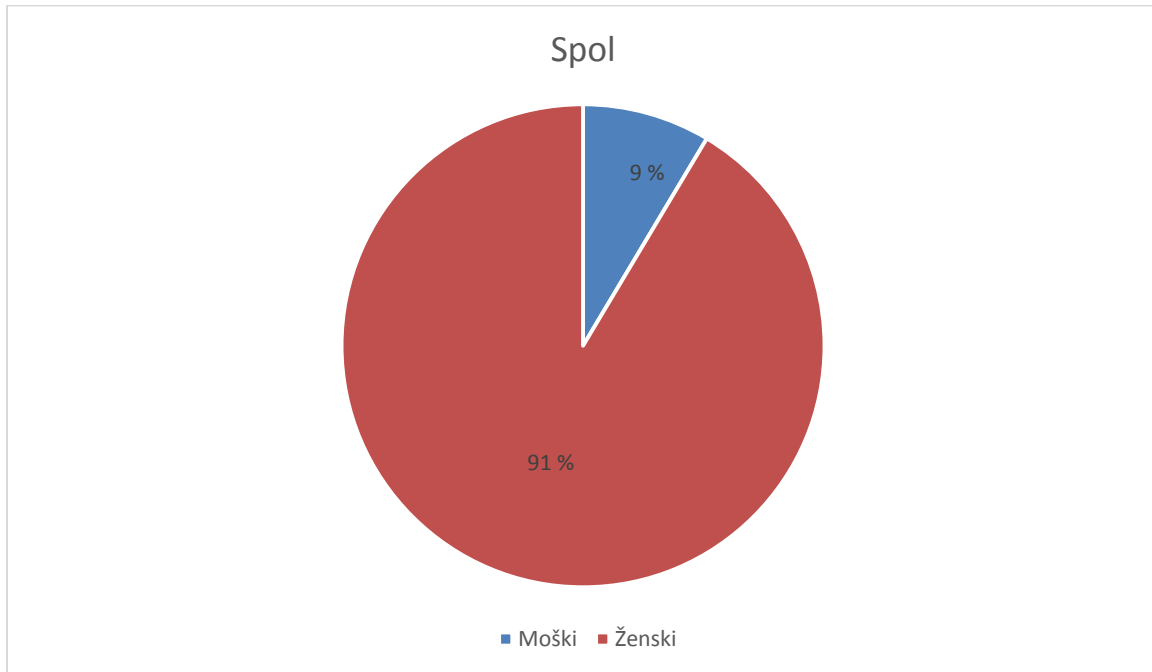
Graf 36: V parlamentu bi moralo biti 45 poslank

21 odstotkov anketirancev oz. 8 oseb se s trditvijo, da bi moralo biti v parlamentu 45 poslank, sploh ne strinja, 8 odstotkov oz. 3 ljudje se s trditvijo večinoma ne strinjajo, 37 % oz. 14 ljudi se s trditvijo niti ne strinja niti strinja, 13 odstotkov oz. 5 oseb se s trditvijo večinoma strinja in 21 odstotkov oz. 8 oseb se s trditvijo popolnoma strinja. 29 odstotkov oz. 11 oseb meni, da v parlamentu ne bi smelo biti 45 poslank, 34 odstotkov oz. 13 oseb pa meni, da bi to bilo prav.

3.2 ANKETA MED VOLIVCI

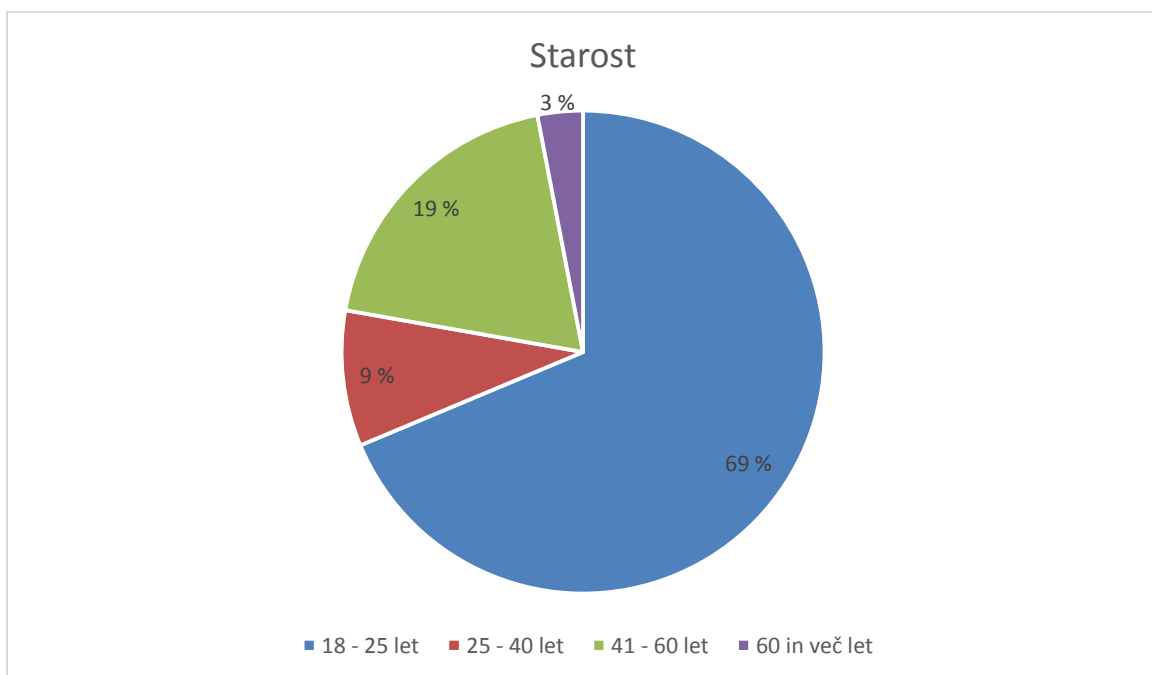
Drugi del raziskovanja položaja žensk v politiki pa predstavlja anketa med volivci, s katero sem preverila tri hipoteze.

3.2.1 OPIS VZORCA RAZISKAVE

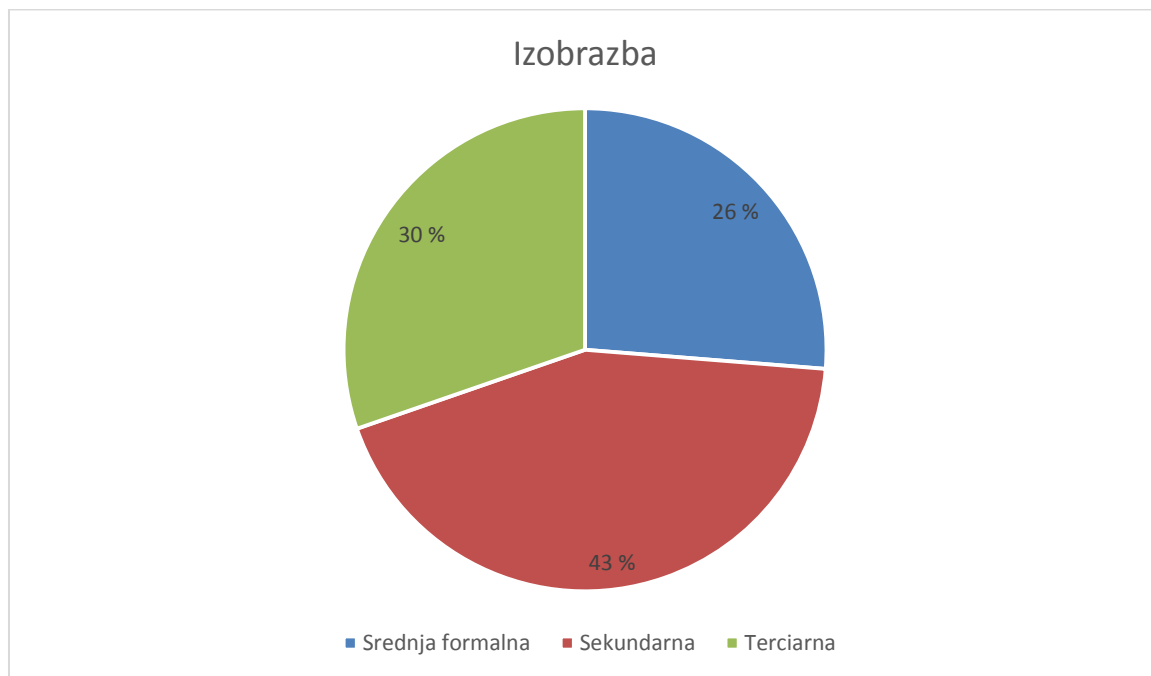
Graf 37: Spol anketirancev - volivci

Zajela sem vzorec 147 volivcev. Od tega je odgovorilo 91 odstotkov ali 117 žensk, ter 9 odstotkov ali 30 moških. V takšnem vzorcu je precej manj moških, kar vpliva na rezultate ankete.

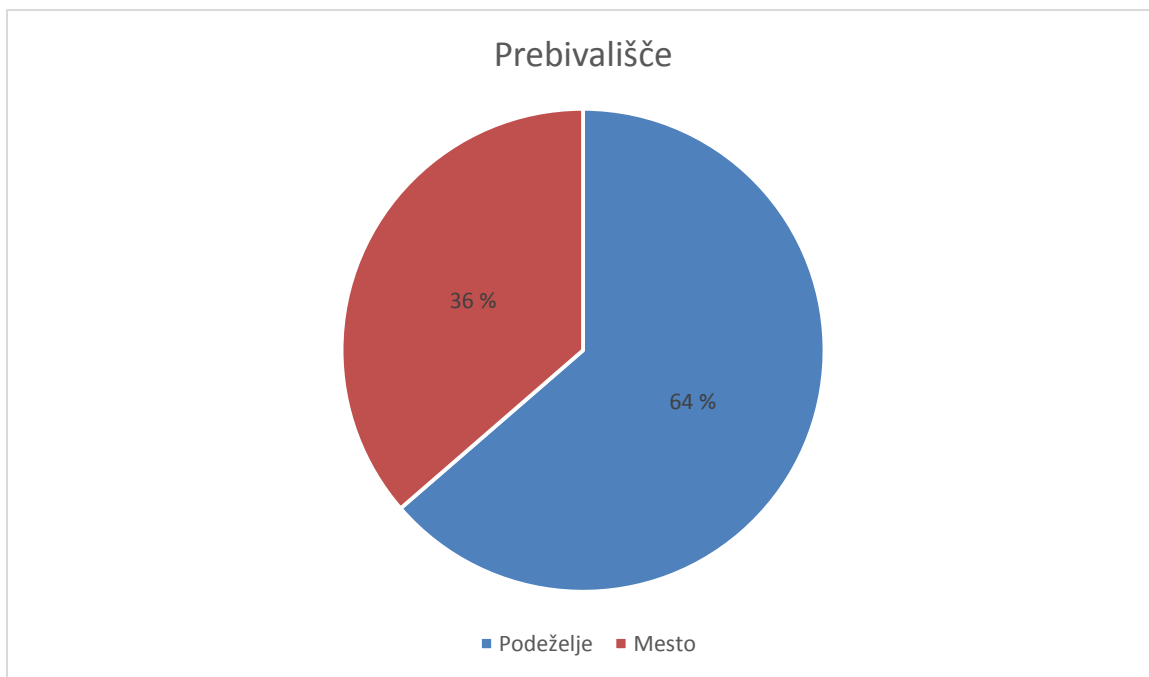
Graf 38: Starost anketirancev - volivci

Večina teh je bilo dijakov in študentov med 18. in 25. letom starosti (101 anketiranec oziroma 68 %). Štirinajst anketirancev je bilo starih med 25 in 40 let (9 %), nekaj več med 41. in 60. letom starosti (19 % oziroma 28 anketirancev), nad 60. letim starosti pa le štirje anketirani ali 3 %.

Graf 39: Izobrazba anketirancev - volivci

Največ anketirancev ima srednjo formalno izobrazbo (63 anketiranih oziroma 43 %), druga po številčnosti je s 30 % terciarna izobrazba (45 anketiranih), zadnja pa nižja izobrazba s 26 % (39 anketiranih).

Graf 40: Prebivališče anketirancev - volivci

V anketi sem spraševala tudi po prebivališču anketirancev. Večina jih prihaja iz podeželskega kraja z manj kot 5000 prebivalci (63 %), ostali pa iz večjega mesta z več kot 5000 prebivalci (36 %).

V vzorcu sem zajela opazno manj moških, kar bi lahko vplivalo na rezultate moje ankete. Prav tako je vzorec precej večji pri starostni skupini 18 -25 let ter srednji izobrazbi, ostale kategorije so bile veliko manj zastopane. Vendar pa je vzorec dovolj velik, da pokrije povprečno mnenje ter kljub razlikam v številčnosti še vedno raznolik.

3.2.2 OPIS MERSKIH INSTRUMENTOV

Z anketo sem izmerila odnos žensk in moških do volitev, kandidatov in števila ter položaja žensk v politiki. Anketa je sestavljena iz devetih vprašanj, od tega je 7 zaprtih, eno kombinirano in eno odprto vprašanje. Prva štiri vprašanja se nanašajo na spol, starost, izobrazbo ter prebivališče anketiranca. Vprašanja od 1 do 4 sem opisala pri opisovanju vzorca.

Vprašanja, vezana na hipoteze, sem razdelila v tri sklope. S prvim sklopom sem preverjala prvo hipotezo, v njem se nahajajo štiri trditve, ki so jih anketiranci ovrednotili na petstopenjski lestvici. Z drugim sklopom, ki je vseboval štiri teze, sem preverjala drugo hipotezo. Tretjo hipotezo sem preverjala s tretjim sklopom, ki so ga sestavljale tri teze. Tudi deveto in deseto vprašanje sta bili namenjeni tej hipotezi. Deveto vprašanje je kombinirani tip vprašanja, ki dopušča možnost 'drugo' kot odgovor. Deseto vprašanje je odprti tip vprašanja, kjer so anketiranci pojasnili odgovor na deseto vprašanje.

Vprašanja od 5 do 9 bom predstavila v analizi podatkov.

3.2.3 OPIS POSTOPKA ZBIRANJA PODATKOV

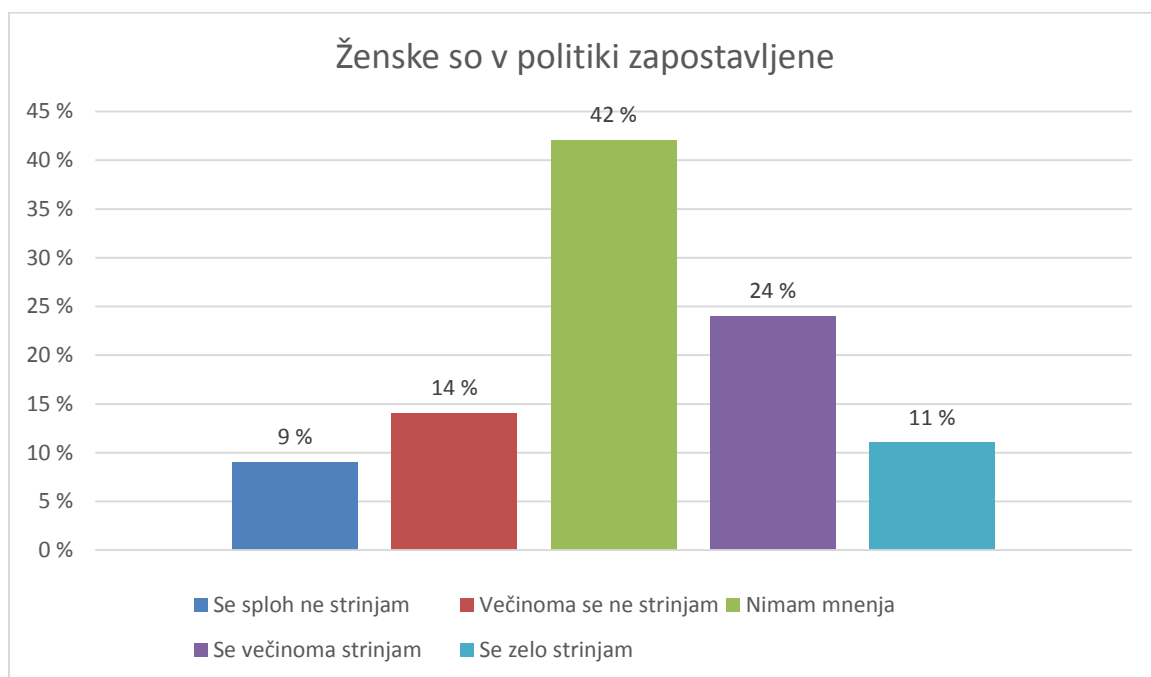
Anketo sem javno objavila na portalu 1ka (<https://www.1ka.si/a/83666>). S pomočjo mentorice, prof. Nine Trojner, sem jo posredovala profesorjem in dijakom naše šole, Gimnazije Celje – Center. Tudi sama sem jo delila na družbenih omrežjih. Anketiranje je potekalo od 6.2.2016 do 29.2.2016.

Vprašalnik sem sestavila sama, usmerila sem se na posameznike, ki so glede na moje navodilo prosto odgovorili na vprašanje ali pa ovrednotili svoje strinjanje z določeno trditvijo.

3.2.4 ANALIZA PODATKOV

Vprašanja so se dotikala mnenj anketirancev glede položaja žensk v politiki. Na petstopenjski lestvici so označili, do kolikšne mere se strinjajo z določeno trditvijo. Prvi sklop trditev se je nanašal neposredno na mojo prvo hipotezo.

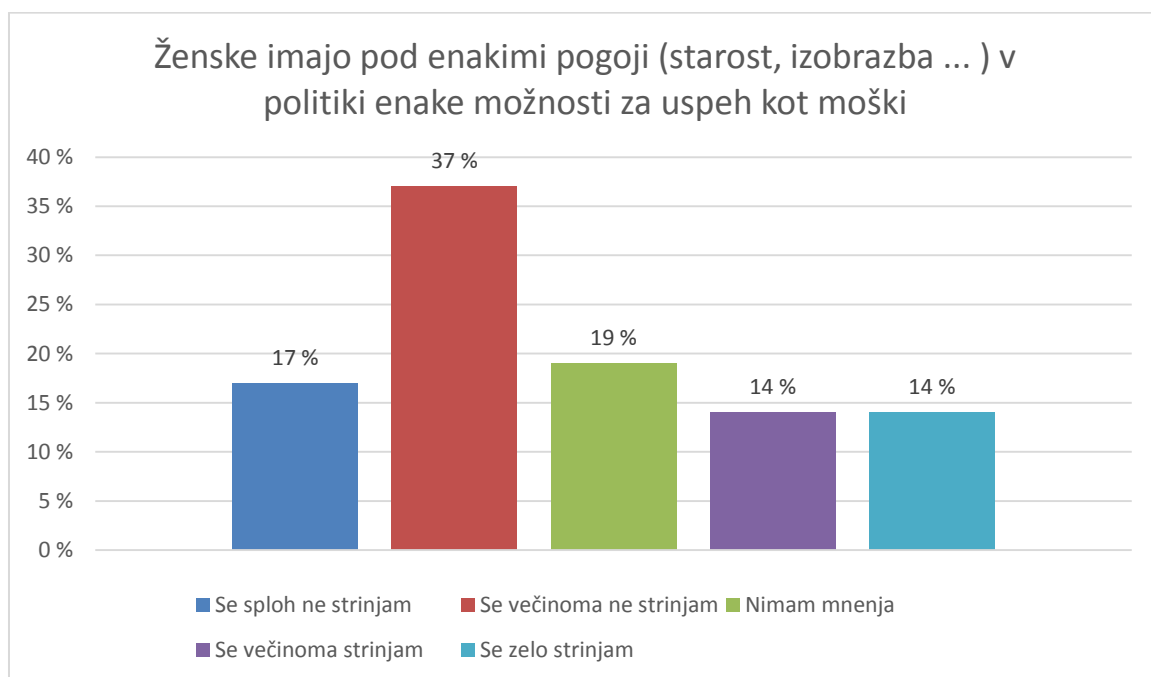
1.

Graf 41: Ženske so v politiki zapostavljene

9 odstotkov anketirancev oz. 12 oseb se s trditvijo, da so ženske v politiki zapostavljene, sploh ne strinja, 14 odstotkov oz. 20 oseb se s trditvijo večinoma ne strinja, kar 42 % oz. 58 ljudi o trditvi nima mnenja, 24 odstotkov oz. 34 oseb se s trditvijo večinoma strinja in 10 odstotkov oz. 15 oseb se s trditvijo popolnoma strinja. Če izzamemo velik delež neopredeljenih, 23 odstotkov oz. 32 oseb meni, da ženske v politiki niso zapostavljene, 35 odstotkov oz. 49 oseb pa, da ženske v politiki so zapostavljene.

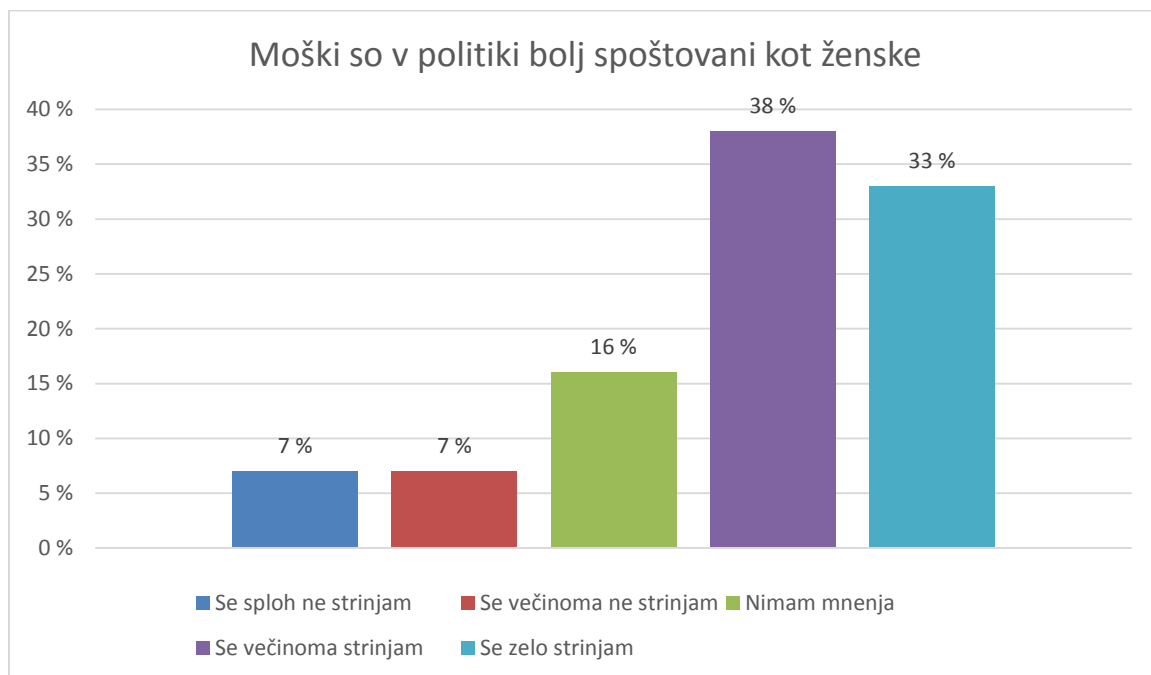
2.

Graf 42: Ženske imajo pod enakimi pogoji (starost, izobrazba ...) v politiki enake možnosti za uspeh kot moški

17 odstotkov anketirancev oz. 23 oseb se s trditvijo, da imajo ženske pod enakimi pogoji v politiki enake možnosti za uspeh kot moški, sploh ne strinja, 37 odstotkov oz. 51 oseb se s trditvijo večinoma ne strinja, 19 odstotkov oz. 27 oseb nima mnenja, 14 odstotkov oz. 19 ljudi se večinoma strinja, 14 odstotkov ali 19 ljudi zelo strinja. 54 odstotkov oz. 68 oseb se s trditvijo ne strinja, 28 odstotkov oz. 38 oseb pa se s trditvijo strinja.

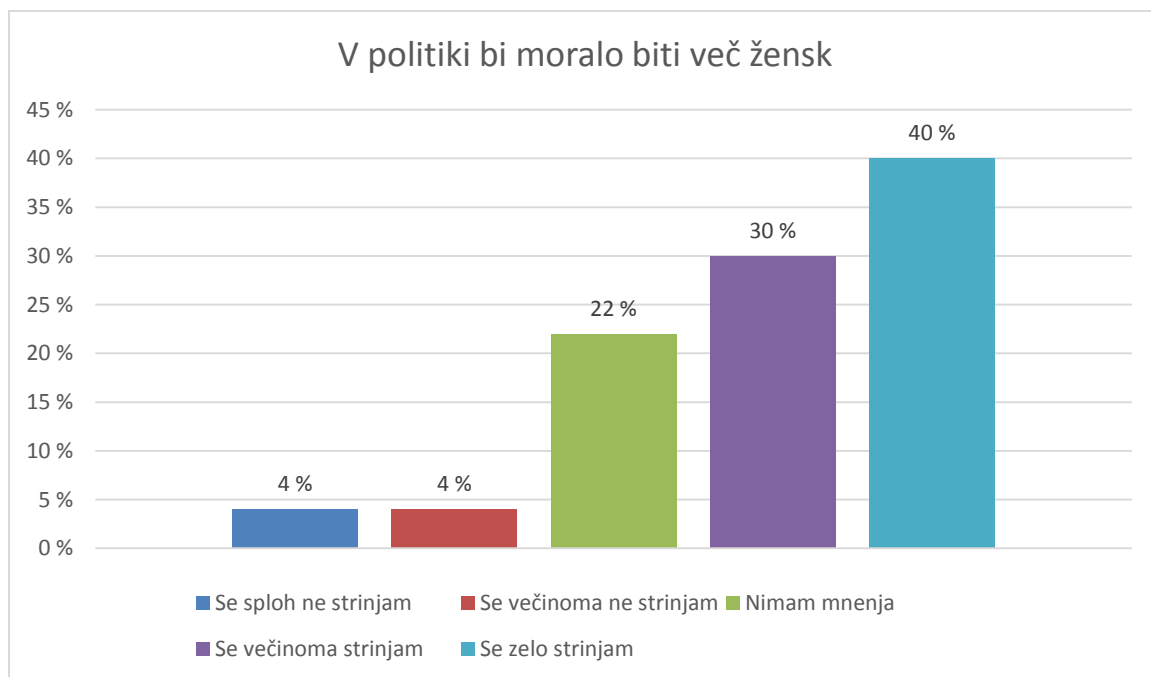
3.

Graf 43: Moški so v politiki bolj spoštovani kot ženske

7 odstotkov anketirancev oz. 9 oseb se s trditvijo, da so moški v politiki bolj spoštovani kot ženske, sploh ne strinja, enak odstotek, torej 7 % ali 9 oseb, se s trditvijo večinoma ne strinja, 16 odstotkov oziroma 22 oseb o trditvi nima mnenja, 38 odstotkov oziroma 52 oseb se z njo večinoma strinja, 33 odstotkov oziroma 46 oseb pa se s trditvijo popolnoma strinja. Torej se s trditvijo ne strinja 14 odstotkov ali 18 oseb, strinja pa 71 odstotkov ali 98 ljudi.

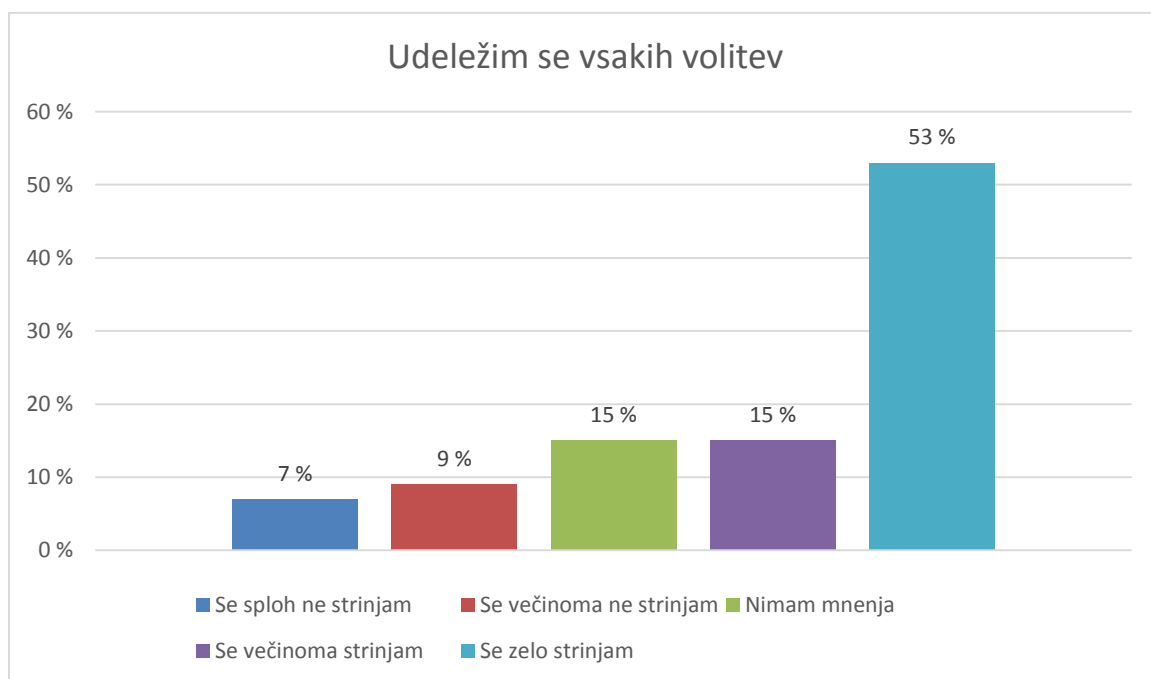
4.

Graf 44: V politiki bi morale biti več žensk

4 odstotki anketirancev oziroma 6 oseb se s trditvijo, da bi število žensk v politiki morale biti večje, sploh ne strinja, enak odstotek, torej 4 % ali 6 oseb, se s trditvijo večinoma ne strinja, 22 odstotkov ali 30 oseb nima mnenja, 30 odstotkov ali 41 oseb se s trditvijo večinoma strinja in 40 odstotkov ali 55 oseb se s trditvijo zelo strinja. Torej se s trditvijo ne strinja 8 odstotkov ali 12 ljudi, 70 odstotkov ali 96 ljudi pa se z njo strinja.

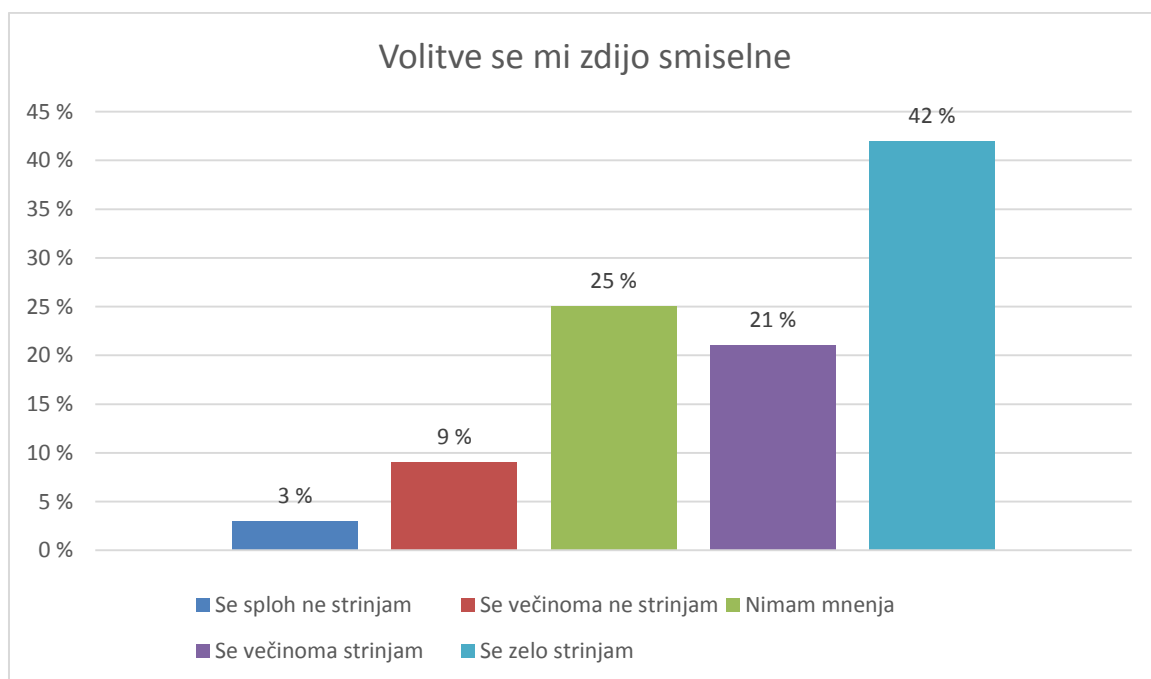
5.

Graf 45: Udeležim se vsakih volitev

7 odstotkov anketirancev oziroma 9 oseb se s trditvijo, da se udeležijo vsakih volitev sploh ne strinja, 9 odstotkov ali 12 oseb se s trditvijo večinoma ne strinja, 15 odstotkov ali 20 oseb nima mnenja, 15 odstotkov ali 20 oseb se s trditvijo večinoma strinja in 53 odstotkov ali 69 oseb se s trditvijo zelo strinja. Torej se 16 odstotkov ali 11 ljudi ne udeleži vsakih volitev, 68 odstotkov ali 89 ljudi pa se udeleži vsakih volitev.

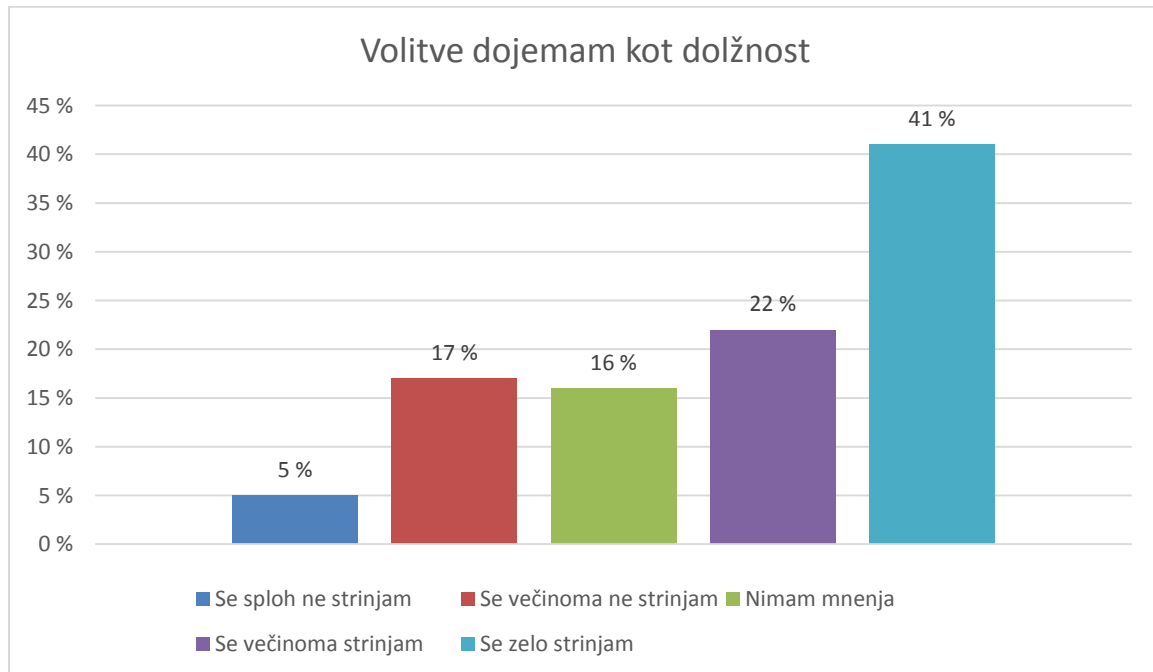
6.

Graf 46: Volitve se mi zdijo smiselne

3 odstotki anketirancev oziroma 4 osebe se s trditvijo, da se jim volitve zdijo smiselne, sploh ne strinja, 9 odstotkov ali 12 oseb se s trditvijo večinoma ne strinja, 25 odstotkov ali 32 oseb nima mnenja, 21 odstotkov ali 27 oseb se s trditvijo večinoma strinja in 42 odstotkov ali 55 oseb se s trditvijo zelo strinja. Torej se 12 odstotkom ali 16 ljudem volitve ne zdijo smiselne, 63 odstotkom ali 82 ljudem pa se zdijo smiselne.

7.

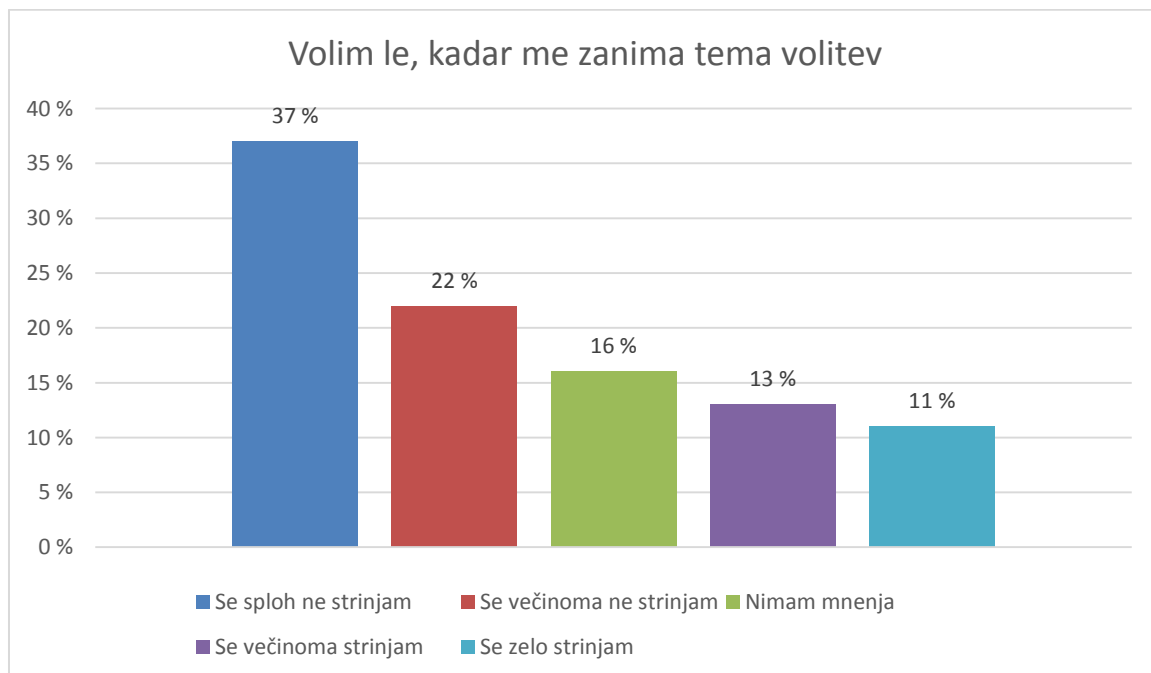

Graf 47: Volitve dojemam kot dolžnost

5 odstotkov anketirancev oziroma 6 oseb se s trditvijo, da volitve dojemajo kot dolžnost, sploh ne strinja, 17 odstotkov ali 22 oseb se s trditvijo večinoma ne strinja, 16 odstotkov ali 21 oseb nima mnenja, 22 odstotkov ali 28 oseb se s trditvijo večinoma strinja in 41 odstotkov ali 53 oseb se s trditvijo zelo strinja. Torej 22 odstotkov ali 28 anketirancev volitev ne dojemajo kot dolžnosti 63 odstotkov ali 81 oseb pa jih dojemajo kot dolžnost.

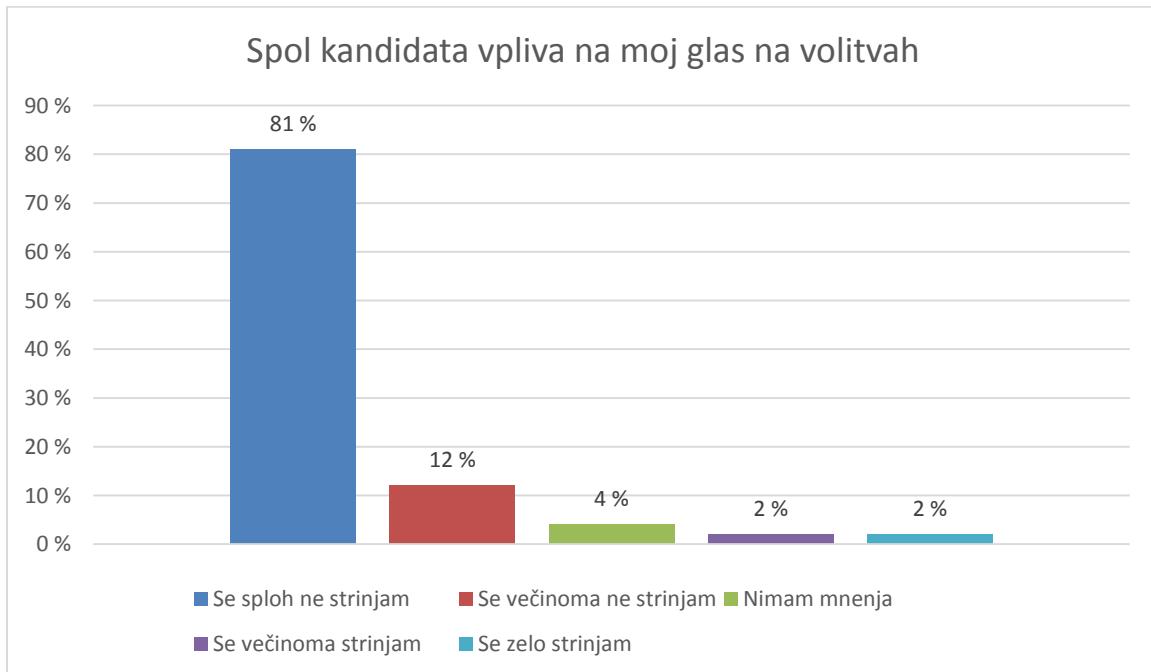
8.

Graf 48: Volim le, kadar me zanima tema volitev

37 odstotkov anketirancev oziroma 48 oseb se s trditvijo, da se udeležijo volitev le, kadar jih zanima tema volitev, sploh ne strinja, 22 odstotkov ali 92 oseb se s trditvijo večinoma ne strinja, 16 odstotkov ali 21 oseb nima mnenja, 13 odstotkov ali 17 oseb se s trditvijo večinoma strinja in 11 odstotkov ali 14 oseb se s trditvijo zelo strinja. Torej se 59 odstotkov ali 77 ljudi ne udeleži volitev le, kadar jih zanima tema, 24 odstotkov ali 31 ljudi pa se jih udeleži glede na temo.

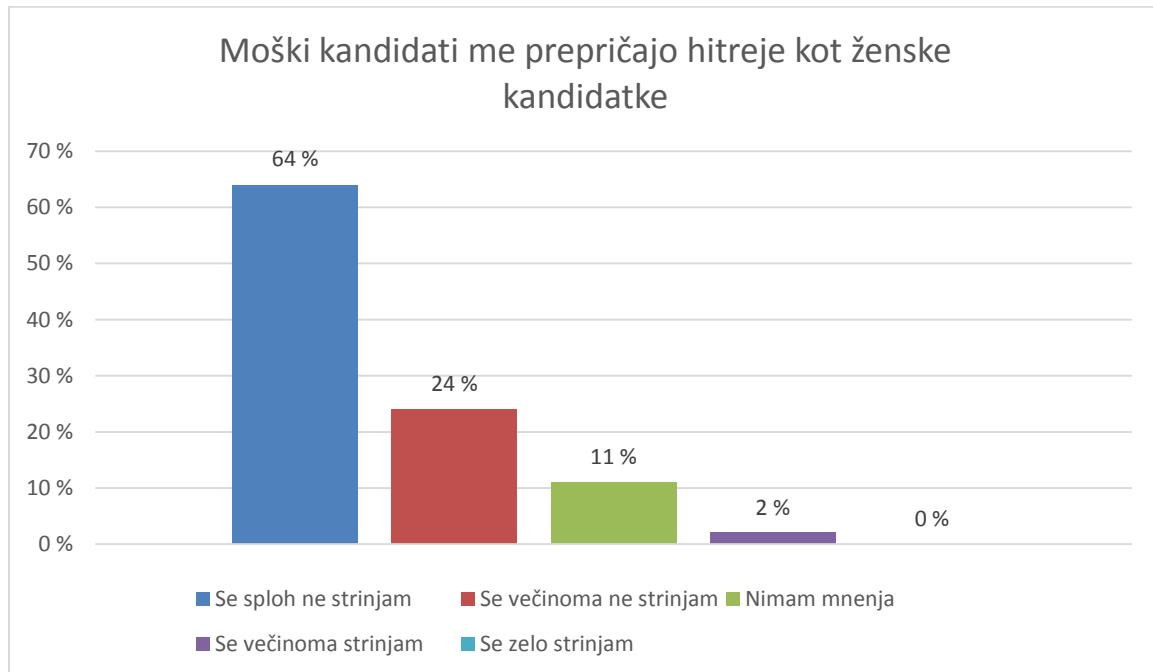
9.

Graf 49: Spol kandidata vpliva na moj glas na volitvah

81 odstotkov anketirancev oziroma 101 oseba se s trditvijo, da spol kandidata vpliva na njihov glas na volitvah, sploh ne strinja, 12 odstotkov ali 15 oseb se s trditvijo večinoma ne strinja, 4 odstotki ali 5 oseb nima mnenja, 2 odstotka ali 2 osebi se s trditvijo večinoma strinjata in 2 odstotka ali 2 osebi se s trditvijo zelo strinjata. Torej se 93 odstotkov ali 116 ljudi ne odloča glede na spol kandidata, 4 odstotki ali štirje ljudje pa se.

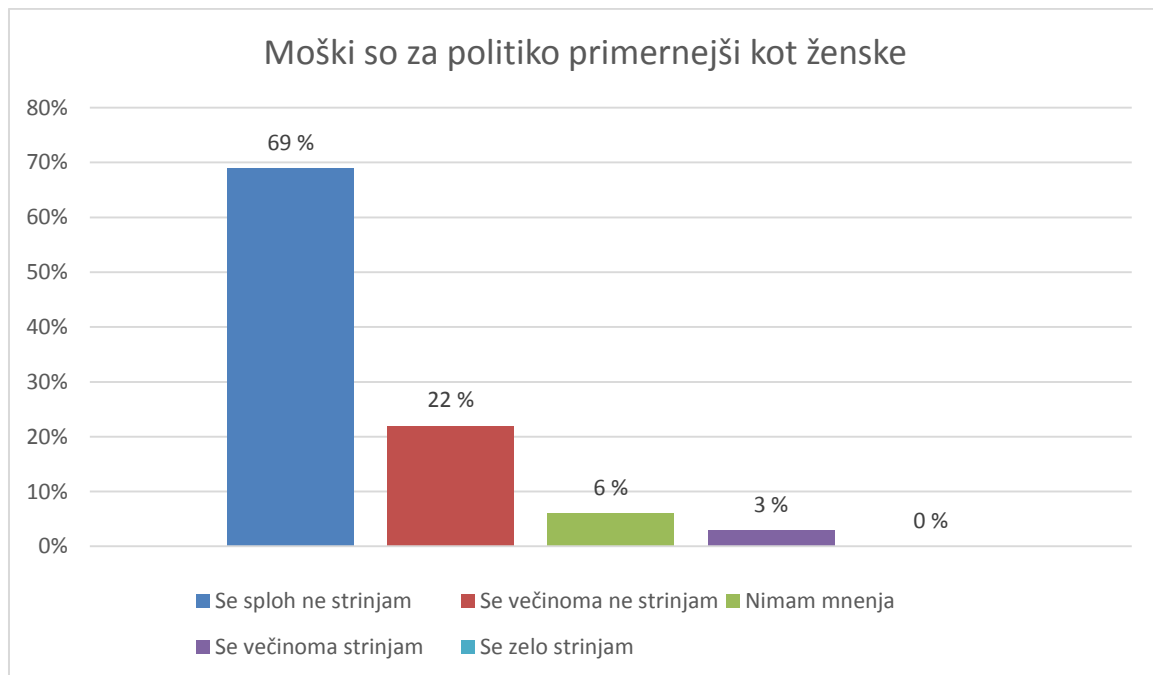
10.

Graf 50: Moški kandidati me prepričajo hitreje kot ženske kandidatke

64 odstotkov anketirancev oziroma 77 oseb se s trditvijo, da jih moški kandidati prepričajo hitreje kot ženske kandidatke, sploh ne strinja, 24 odstotkov ali 29 oseb se s trditvijo večinoma ne strinja, 11 odstotkov ali 13 oseb nima mnenja, 2 odstotka ali 2 osebi se s trditvijo večinoma strinjata in 0 odstotkov ali 0 oseb se s trditvijo zelo strinja. Torej moški kandidati hitreje kot ženske kandidatke prepričajo le 2 odstotka ali 2 osebi, 88 odstotkov ali 106 ljudi pa ne.

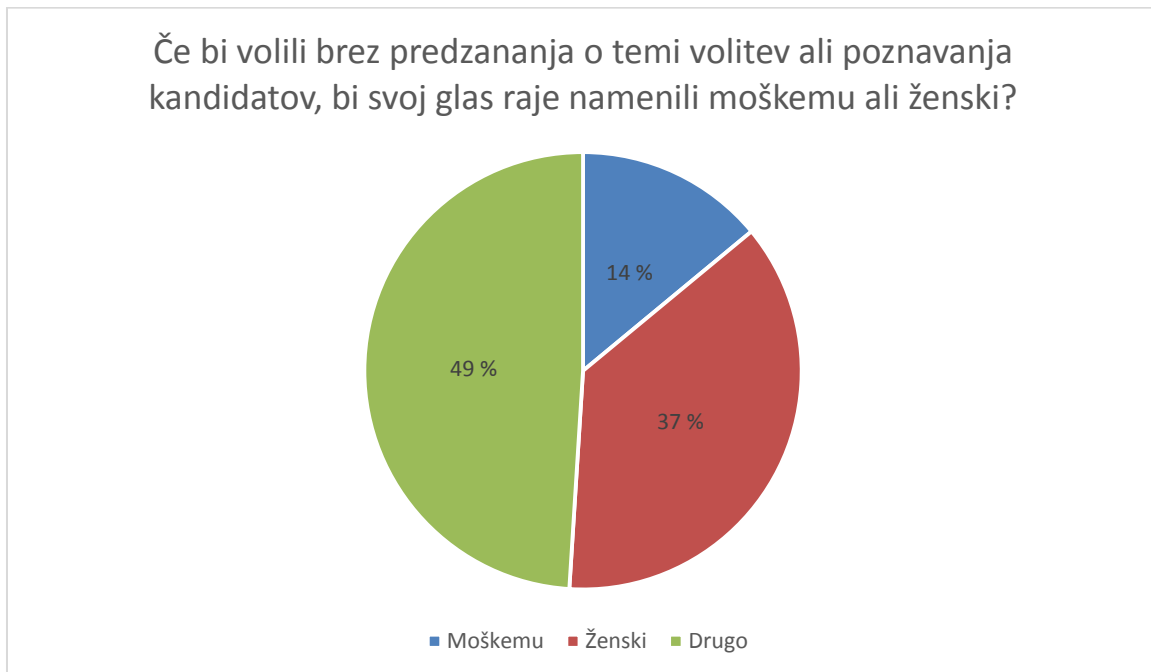
11.

Graf 51: Moški so za politiko primernejši kot ženske

69 odstotkov anketirancev oziroma 82 oseb se s trditvijo, da moški za politiko primernejši kot ženske, sploh ne strinja, 22 odstotkov ali 26 oseb se s trditvijo večinoma ne strinja, 6 odstotkov ali 7 oseb nima mnenja, 3 odstotki ali 4 osebe se s trditvijo večinoma strinjajo in 0 odstotkov ali 0 oseb se s trditvijo zelo strinja. Torej se 3 odstotki anketirancev menijo, da so moški primernejši za politiko kot ženske, medtem ko se 91 odstotkov ali 108 ljudi s tem ne strinja.

12.

Graf 52: Odgovori na osmo vprašanje

Le 14 odstotkov anketirancev ali 17 oseb bi brez pomisleka namenilo svoj glas moškemu, 37 odstotkov ali 45 pa ženski. 49 anketirancev ali 60 oseb je izbralo možnost 'drugo'. Najpogostejši odgovori, ki so jih zapisali pod to možnost, pa so bili, da ne bi volili, da ne gredo na volitve brez predznanja ter da spol ni pomemben za njihovo odločitev.

Zadnje, deveto vprašanje, je bilo odprtega tipa. Anketiranci so tu dobili možnost izraziti svoje mnenje o temi raziskovalne naloge ter pojasniti svojo odločitev pri osmem vprašanju.

Anketiranci, ki bi glas namenili ženski, so svojo odločitev večinoma argumentirali s tem, da so ženske bolj čustvene in imajo večji socialni čut, bolje delujejo v ekipah, so manj egoistične, zaradi česar bi državo upravljale bolje od moškega.

Tisti, ki so se odločili, da bi glas namenili moškemu, so kot argumente navedli dejstvo, da moškim bolj zaupajo, saj so tudi sami moški, moški spol jim predstavlja večje spoštovanje, družbeno moč in zanesljivost.

4 RAZPRAVA

S pomočjo ankete med volivci sem preverjala prve tri hipoteze:

- Večina volivcev se ne zaveda problema neenakosti spolov v politiki.
- Ženske se udeležijo volitev v manjši meri kot moški.
- Večina ljudi bolj zaupa moškim politikom.

HIPOTEZA 1: VEČINA VOLIVCEV SE NE ZAVEDA PROBLEMA NEENAKOSTI SPOLOV V POLITIKI

Ženske so bile že v začetkih demokracije izključene iz političnega življenja. V Sloveniji so možnost sodelovanja pri posrednem upravljanju države dobile šele po II. svetovni vojni. Menila sem, da je večina ljudi še vedno navajena na tradicionalno vlogo žensk v družbi, zato se njihovega slabega položaja v politiki marsikdo ne zaveda. To sem preverila s prvim sklopom vprašanj v anketi za volivce in hipoteza se je izkazala za napačno. Sklop je vseboval naslednje teze:

- Ženske so v politiki zapostavljene.
- Ženske imajo pod enakimi pogoji (starost, izobrazba ...) v politiki enake možnosti za uspeh kot moški.
- Moški so v politiki bolj spoštovani kot ženske.
- Število žensk v politiki bi moralo biti večje.

Čeprav 42 % anketirancev ni opredeljeno glede zapostavljenosti žensk v politiki, so nadaljnje teze ovrednotili popolnoma drugače. S tezo, da imajo ženske pod enakimi pogoji za uspeh v politiki enake možnosti kot moški, se je strinjalo 28 %, kar 54 % pa se z njo ne strinja. Tudi s tretjo tezo, da ženske v politiki uživajo manj spoštovanja, se je strinjalo 71 % anketirancev. Podoben procent (70 %) se tudi strinja, da bi v politiki morale biti več žensk. Kljub odstopanju pri vrednotenju prve teze lahko iz ankete sklepam, da se volivci zavedajo neenakopravnosti položaja žensk v politiki.

To me je precej presenetilo, saj glede na trenutno politično dogajanje nisem dobila občutka, da se volivci tega zavedajo. Nikjer v medijih ali politiki ni slišati ali videti, da bi se ta problem zavzeto obravnaval in aktualno reševal. Zaradi tega me zaključek, da je ta hipoteza zavržena, prijetno preseneča. Hkrati pa pozivam vse volivce, ki se tega problema očitno zavedajo, da se aktivno vključijo v razprave o neenakopravnosti žensk v politiki ter ta pereč problem poskušajo rešiti. Sicer pa je bil moj vzorec relativno nizko izobražen (44 odstotkov oseb s srednjo izobrazbo ter 26 odstotkov z nižjo izobrazbo, le 30 odstotkov s terciarno izobrazbo), kar je med drugim tudi verjetno vplivalo na rezultate. Zaradi izobrazbe se ti volivci manj vključujejo v javni diskurz, zaradi česar je tako neopazen.

- **HIPOTEZA OVRŽENA**

HIPOTEZA 2: ŽENSKE SE UDELEŽIJO VOLITEV V MANJŠI MERI KOT MOŠKI

Leta 1945 so ženske na območju Slovenije kot delu takratne Jugoslavije prvič dobile volilno pravico. Ženske imajo to državljsko dolžnost šele kratek čas, zaradi česar sem menila, da je še niso ponotranjile. Ker pa je aktivna volilna pravica najpomembnejši faktor neposrednega sodelovanja v politiki, tudi to vpliva na položaj žensk v politiki.

Volivcem sem namenila sklop štirih tez, ki so jih ovrednotili:

- Udeležim se vsakih volitev.
- Volitve se mi zdijo smiselne.
- Volitve dojemam kot dolžnost.
- Volim le, kadar me zanima tema volitev.

Sicer sem skeptična, da se ljudje množično udeležujejo volitev (udeležba na zadnjih volitvah) ter da jih čutijo kot dolžnost, zaradi česar so me ti rezultati spet prijetno presenetili. Večina anketirancev (68 %) se udeleži vsakih volitev, volitve se jim zdijo smiselne (37 %), in jih dojemajo kot dolžnost (36 %). Le 9 % jih voli le takrat, kadar jih zanima tema volitev.

Vendar pa so bolj kot ti podatki pomembni rezultati, povezani s pripadnostjo spolu. Glede prve teze so moški in ženske približno izenačeni (3,8 in 3,5), vendar pa moški volitve dojemajo kot dolžnost veliko bolj kot ženske – 4,1 v primerjavi s 3,2. To hipotezo bi ravno zaradi slednje ugotovitve le delno ovrgla. Ženske se sicer volitev udeležujejo v približno enaki meri kot moški, vendar pa jih ne dojemajo kot dolžnost v enaki meri. Ženske torej volitev kot dolžnosti še niso ponotranjile, dojemajo jih kot nekaj, česar se pač udeležiš. To seveda odločilno vpliva na položaj v politiki.

- HIPOTEZA DELNO POTRJENA

HIPOTEZA 3: VEČINA LJUDI BOLJ ZAUPA MOŠKIM POLITIKOM

Zaradi uveljavljenega položaja moških v politiki so ljudje bolj navajeni moških politikov, ki upravljajo državo. Zato jim tudi bolj zaupajo. Ženske so kot politiki začele delovati v Sloveniji šele po letu 1945, ko so bile prvič izvoljene v delegatsko skupščino Socialistične republike Slovenije (Žužek, 2015).

To hipotezo sem preverila s sklopom treh tez, ki se neposredno navezujejo nanjo:

- Spol kandidata vpliva na moj glas na volitvah.
- Moški kandidati me prepričajo hitreje kot ženske kandidatke.
- Moški so za politiko primernejši kot ženske.

Volivci se s tezami tega sklopa večinoma niso strinjali.

Kar 68 % vprašanih se sploh ni strinjalo s trditvijo, da spol kandidata vpliva na oddajanje glasu na volitvah. 52 % se jih ni strinjalo, da jih moški kandidati prepričajo bolj kot ženske, in podoben procent (55 %) se sploh ne strinja, da so moški za politiko primernejši kot ženske. Vendar pa je pri tej ugotovitvi vredno upoštevati zelo majhen procent moških, ki so odgovorili na anketo. Možno je, da bi moški vseeno preferirali moške v politiki, vendar pa to zaradi majhnega vzorca ni razvidno.

Tej hipotezi pa sem namenila še osmo in deveto vprašanje. Več volivcev bi glas namenilo ženski, če bi volili brez poznavanja kandidatov, kar lahko pripišemo dejstvu, da je anketo izpolnilo skoraj dvakrat več žensk kot moških (izmed 35 %, ki bi glas namenili ženski, je 42 žensk in le 2 moška). Vendar pa se je večina (52 %) odločila za možnost 'drugo'. To izbiro so utemeljili večinoma z argumentom, da brez predznanja ne bi volili.

Ko so anketiranci svoje mnenje argumentirali pri devetem vprašanju, so opisali ženske kot manj egoistične in bolj človekoljubne, moške pa vidijo kot bolj spoštovane. Iz tega sledi, da lahko tudi to hipotezo ovržemo. Spol kandidata na volivce ne vpliva v tako veliki meri, čeprav bi veliko žensk raje namenilo glas ženski (42 od 44 anketirancev, ki so se odločili za žensko), medtem bi le redki moški (4 od 17 anketirancev, ki so se odločili za moškega) glasovali za moškega. Tu je spet potrebno upoštevati majhen delež moških, ki je odgovoril na anketo.

- **HIPOTEZA OVRŽENA**

Da bi preverila še zadnje štiri hipoteze, sem v Državni zbor posredovala anketo, ki se je navezovala na poslance in njihovo delo.

HIPOTEZA 4: VEČINA POSLANK MENI, DA SO V PRIMERJAVI Z MOŠKIMI KOLEGI DEPRIVILIGIRANE IN IMAJO MANJ AVTORITETE, MEDTEM KO MOŠKI TEGA NE OBČUTIJO

Menila sem, da zaradi šele nedavnega začetka sodelovanja žensk v političnih organih ženske niso dovolj integrirane v delovno okolje. Ženske so med drugim pogosto dojete kot čustvene in strastne, kar pa v politiki ni ravno adut, saj bi to naj bilo področje, ki zahteva predvsem razum. Zato so tudi ženske na položajih velikokrat podcenjene.

Glede na to hipotezo sem nato poslancem zastavila štiri teze, ki so jih ovrednotili:

- Večkrat se mi zdi, da uživam manj spoštovanja kot moji kolegi.
- Moji predlogi večkrat niso obravnavani resno.
- Ženske so lahko v politiki pod enakimi pogoji (starost, izobrazba...) enako uspešne kot moški.
- Mediji se bolj osredotočajo na zunanji izgled žensk kot njihove cilje.

S prvo tezo – večkrat se mi zdi, da uživam manj spoštovanja kot moji kolegi - se večina poslancev ni strinjala (59 %), strinjalo pa se je približno enako žensk (5) in moških (4). Z drugo tezo se spet večina poslancev ni strinjala (69 %), le 2 moška in 1 ženska so se z njo strinjali.

Spet so rezultati strinjanja primerljivi. S tezo, da so lahko ženske pod enakimi pogoji v politiki enako uspešne kot moški, se je strinjalo 69 odstotkov poslancev, torej spet večina. Za razliko od prejšnjih tez pa se je z njo ni strinjal le 1 moški, s katerim so mnenje delile 4 ženske. 42 odstotkov poslancev se je s tezo o medijih strinjalo, primerljiv odstotek (41 %), pa se jih ni niti strinjal niti ne strinjal. Od šestnajstih, ki so se z njo strinjali, je bilo 11 moških in 5 žensk.

Iz teh rezultatov lahko brez dvoma zaključim, da se poslanke v Državnem zboru ne počutijo zapostavljene, menijo namreč, da so njihovi predlogi obravnavani resno ter, da uživajo enako mero spoštovanja. Vendar pa še vseeno čutijo, da pod enakimi pogoji ne morejo doseči enakega uspeha kot moški, kar delno potrjuje mojo hipotezo. Prav tako se poslancem zdi, da mediji pri ženskah še vedno bolj poudarjajo zunanji videz kot pa njihove cilje.

- HIPOTEZA DELNO POTRJENA

HIPOTEZA 5: ŽENSKE GRADIJO KARIERO ZATEM, KO USTVARIJO DRUŽINO, KAR NEGATIVNO VPLIVA NA NJIHOVO UDEJSTVOVANJE V POLITIKI

V Sloveniji je velikokrat pri ljudeh še vedno prisotna miselnost, da je glavna naloga žensk prokreacija in skrb za otroke. Ta mentaliteta se sicer razkrajata, kar je razvidno iz odnosa mlajših generacij do vrednote družina, vendar pa je pri srednjih in starejših generacijah še vedno prisotna. Zaradi tega ženske večinoma raje pred kariero ustvarijo družino. Tako se v politiko vključijo kasneje kot njihovi moški kolegi, zaradi česar imajo manj izkušenj in manj ustaljeno ter priznano kariero.

V zvezi s to hipotezo sem poslancem ponovno zastavila 4 teze, ki so jih ovrednotili:

- Družina mi pomeni več kot kariera.
- Družino sem si ustvaril/a pred začetkom kariere.
- Ženske bi morale družino postaviti pred kariero.
- Družinsko življenje velikokrat žrtvujem zaradi kariere.

Večini poslancev pomeni družina več kot kariera (76 %), število poslank in poslancev, ki se s tem strinjajo, je izenačeno (16). 13 poslancev si je družino ustvarilo pred začetkom kariere, prav tako 16 poslank, kar je spet zelo primerljivo število. 6 poslancev je menilo, da bi ženske morale družino postaviti pred kariero, prav tako 5 poslank – skoraj izenačeno. Med tistimi, ki družinsko življenje velikokrat žrtvujejo zaradi kariere, je 11 moških in 9 žensk, zopet precej podobno število.

Očitno je, da ta hipoteza ne drži. Družina je vsem poslancem enako pomembna, prav tako vsi poslanci do enake mere žrtvujejo družinsko življenje zaradi kariere. Izmed anketiranih si je sicer več žensk ustvarilo družino pred začetkom kariere, vendar je njihovo število podobno moškim, kar je še en razlog za sklep, da hipoteza ne drži. Vseeno citiram mnenje ene izmed poslank:

»Ženskam še vedno manjka dovolj samozavesti za vstop v politiko. Mlajše ženske ne želijo vstopiti v politiko zaradi družine in mlajših otrok. Ženske znamo zagovarjati svoja stališča, vendar žal nismo dovolj slišane. Menim, da bi predvsem na področju nasilja nad ženskami morale v politiki narediti veliko več. Podpiram pa vsako žensko, ki se odloči za politiko in želi s svojim delom prispevati k boljšemu jutri. Morda takoj uspehi niso vidni, šteje pa vsak dober prispevek, ki bo mogoče kdaj pozneje slišan in bo obrodil sadove« (poslanka).

- HIPOTEZA OVRŽENA

HIPOTEZA 6: POSLANCI MENIJO, DA SO ŽENSKKE KVOTE V POLITIKI PRAVI NAČIN ZA REŠEVANJE NEENAKOSTI SPOLOV

Da bi ljudje kar najhitreje sprejeli oddaljevanje žensk od njihove tradicionalne vloge in sprejeli ter ponotranjili njihovo udejstvovanje v politiki, jih je treba čimbolj vpeti v politično sfero. Najboljša pot do tega so kvote, saj zaobidejo vse ovire, na katere lahko ženske naletijo na karierni poti. S kvotami se najbolj približamo enakopravnosti žensk v politiki.

Na tem mestu sem poslancem zastavila tri teze o kvotah, ki so jih ovrednotili:

- Ženske kvote so pozitivno doprinesle k političnemu udejstvovanju žensk.
- Ženske kvote so pozitivno doprinesle k večji avtoriteti žensk v politiki.
- Ženske kvote so najboljši način reševanja neenakosti spolov v politiki.

Poleg teh tez pa sem jim namenila še dodatno vprašanje odprtega tipa, ki se je glasilo:

- Kakšno je Vaše mnenje o kvotah?

S prvo tezo se je 84 odstotkov poslancev strinjalo, strinjali se niso le trije poslanci, kar se mi osebno zdi zanimivo – poslanke na kvote gledajo izključno pozitivno. S to tezo so se strinjale v povprečni vrednosti 4.4, poslanci pa 3.9. Z naslednjo tezo se je strinjala približno tretjina poslancev, povprečje pri moških in ženskah je bilo precej izenačeno (3.2 in 3.1), z zadnjo tezo pa se večina poslancev ni strinjala, ženske v veliko večji meri kot moški (3.1 v primerjavi z 2.2).

Pri vprašanju odprtega tipa sem zasledila nekaj zanimivih odgovorov.

»Menjal sem šest služb in nikjer nisem opazil razlik v dohodku ali položaju žensk v družbi ali službi. V razvitem svetu sicer poudarjajo pomen kvot, toda sam za to potrebe ne vidim. Mogoče ocenjujem položaj s stališča Ljubljančana« (poslanec).

»Kvote so del ukrepov za zagotavljanje enakopravnega dostopa do političnega prostora za oba spola. Ključno pa je, da se enakost spolov zagotavlja skozi izobraževanje in skozi ukrepe spodbujanja aktivnega državljanstva. Kvote lahko pozitivno vplivajo na izvoljivost, kar je izjemno pomembno, vendar ključno nalogo, doseči enakopravno delitev dela in nalog znotraj

družine, kar je ključno za emancipacijo, lahko dosežemo samo skozi procese vzgoje in izobraževanja ter skozi spreminjanje tradicionalnih vzorcev» (poslanec).

»Kvote v politiki sicer veljajo že nekaj let, vendar pa se je izkazalo, da kvote niso dovolj, za to, da bi bile ženske v politiki bolj enakopravno obravnavane. Pomembnejše bi bilo zavedanje znotraj političnih strank, da bi tudi ženske kandidirali na izvoljiva mesta (obstajajo nekateri volilni okrajji, ki so statistično značilno izvoljivi za posameznike ali posameznice neke politične stranke). Po moji oceni bi bilo v družbi predvsem potrebno zavedanje, da sposobnosti in kompetenc posameznika ne gre meriti po spolu, temveč da so ljudje lahko enako sposobni za politiko, ki je bolj moška domena, ne glede na spol. Povedano drugače - kvote zaenkrat velja obdržati, saj pomenijo nek pozitiven premik, vendar pa bi bilo več treba delati na ozaveščanju ljudi, da smo moški in ženske za nekatera področja, za katere se tradicionalno meni, da so v moški domeni, enako sposobni« (poslanka).

»Kljub temu da bi si želela, da kvot ne bi potrebovali, si vseeno ne smemo zatiskati oči. Podatki jasno kažejo, da živimo v družbi, kjer so kvote potrebne, če želimo imeti večje število žensk v politiki. Res je, da prisile ne moremo videti kot nekaj pozitivnega, a čas bo pokazal, da je bilo to prvi korak, ki ga je bilo potrebno narediti. Ker je potrebno zapolniti kandidatne liste tudi z ženskimi predstavnicami, več žensk resnično naredi ta korak, o katerem so morda v preteklosti samo razmišljale« (poslanka).

To hipotezo bi potrdila. Sicer se poslanci ne strinjajo, da so kvote ravno najboljši način za reševanje neenakosti spolov v politiki, definitivno pa se zavedajo njihove nujnosti ter pozitivnih učinkov. Kot je vidno iz zgornjih citatov ter rezultatov, bi brez kvot ženske v politiki težje napredovale. Kvote torej so dober način reševanja neenakosti spolov v politiki oziroma eden izmed dobrih načinov reševanja tega problema.

- HIPOTEZA POTRJENA

HIPOTEZA 7: POSLANCI MENIJO, DA SE NEENAKOST SPOLOV V POLITIKI ZMANJŠUJE

Med drugim se prav zaradi kvot število žensk povečuje – ženske so namreč uvidele, da so tudi one sprejete v politiki. Želijo politično delovati. Njihovo število se tako povečuje, kar so nedvomno opazili tudi poslanci.

To hipotezo sem ponovno preverjala s štirimi tezami, ki so jih poslanci ovrednotili:

- Število žensk v politiki se povečuje.
- Ženske so v politiki vedno bolj spoštovane.
- V politiki je še vedno premalo žensk.
- V parlamentu bi moralo biti 45 poslank.

Poleg štirih tez pa sem zastavila še vprašanje odprtega tipa, ki se je glasilo:

- Na kratko opišite vaš pogled na položaj žensk v politiki.

Z vsemi tezami se je večina poslancev strinjala, strinjali so se tudi v enakih vrednostih glede na spol. Razliko je moč opaziti le pri zadnji tezi, da bi v parlamentu morale biti 45 poslank. Tukaj so moški strinjanje ovrednotili v vrednosti 2,8, ženske pa 3,3, kar ni zanemarljiva razlika. Ženske torej še vedno čutijo, da jih je v politiki premalo oziroma da bi jih morale biti več.

Poglejmo si še nekaj citatov iz odprtega vprašanja.

»Ženske prinašajo ogromno svežine v politiki (vendar ne zaradi nežnosti ali izgleda). Prav tako, je njihov pogled na marsikatero tematico ali problem, rešitev ali mnenje zelo enostaven, kar je zelo dobro. Moški raje pogledajo stvar komplicirano in konzervativno ... Ženske so bolj dovzetne za spremembe. Slabost žensk v politiki je zgolj, ko prevlada partijska disciplina ... Takrat nastopi ženska brezbarvnost ... « (poslanec).

»Povsem v redu« (poslanec).

»Ženske si v politiki še vedno utrjujemo svojo vlogo oziroma položaj, vendar menim, da je bil na tem narejen že precejšen napredek. Z zavestnim in usmerjenim delovanjem v tej smeri se bo v prihodnje zagotovo naš položaj še izboljšal« (poslanka).

»Tako kot je človeška družba sestavljena iz enakovredne zastopanosti po spolu, tako je nujno, da se tudi zastopanost žensk v politiki uravnoteži. Vsaka zdrava in napredna država potrebuje različnost v stališčih, raznovrstnost v dejanjih in moški ter ženski pogled na rešitve problemov« (poslanka).

Menim, da lahko zaradi naštetih dejstev in citatov to hipotezo definitivno potrdim. Poslanci se strinjajo, da so si ženske že začele utrjevati pot in položaj v politiki, da smo glede enakopravnosti sploh precej napredovali od takrat, ko smo kot država bili še v povojih.

- **HIPOTEZA POTRJENA**

5 ZAKLJUČEK

Preden sem pripravila to raziskovalno nalogo, sem na položaj žensk v politiki gledala izredno pesimistično. Kot mladi ženski z željo po politični karieri se mi je zdelo, da imajo moji moški sovrstniki za uspeh v politiki veliko boljše možnosti kot jaz. Ta pogled na status quo sem po zaključenem raziskovalnem delu omilila.

Na začetku raziskovalne naloge sem teoretično predstavila razvoj in zgodovino feminizma ter feminizem kot politično teorijo. Zanimalo me je namreč, v kolikšni meri je feminizem vplival na položaj žensk v politiki skozi zgodovino, kakšne cilje si je zadal na tem področju ter ali jih je tudi dosegel. Empirični del sem opravila s pomočjo ankete, izvedene v Državnem zboru Republike Slovenije. Anketirala sem 46 poslancev in poslank, kar je relativno majhen vzorec, čeprav je to dovolj za koalicijo. Morda bom kdaj v prihodnosti anketirala več poslancev in poslank in bodo rezultati drugačni. Morda ne. Vseeno menim, da je smiselno še naprej spodbujati diskurz o neenakosti spolov v politiki, predvsem v Državnem zboru, saj ga še vedno ni dovolj.

Poleg tega me je zanimalo, kako na položaj žensk v politiki gledajo poslanci. Hotela sem izvedeti, ali se poslanke čutijo zapostavljene, kakšni so vzroki za njihovo maloštevilnost v političnih institucijah ter kaj je najboljši način za reševanje neenakopravnosti spolov v politiki. Z raziskovanjem sem ugotovila, da se ženske v Državnem zboru pravzaprav ne čutijo zapostavljene ter da so precej enakovredne moškim. Med vzroki za njihovo manjše število nista vloga matere oziroma tradicionalno mišljenje, da je ženska najboljša v vlogi gospodinje. Prav tako sem spoznala, da kvote morda niso najboljši način reševanja neenakosti, so pa vsekakor eden izmed boljših načinov.

Anketirala sem tudi 147 volivcev vseh starosti, odgovore preštela, jih analizirala in predstavila s pomočjo grafov.

Za lažje raziskovanje sem si na začetku zastavila sedem hipotez, ki sem jih s pomočjo anket potrdila ali ovrgla. Zanimalo me je, ali se volivci sploh zavedajo neenakopravnosti spolov v politiki, kakšni so vzroki za to in v kolikšni meri na vse skupaj vpliva pasivna volilna pravica. Ugotovila sem, da se volivci neenakopravnosti sicer zavedajo, vendar zaradi majhne ponotranjenosti volitev kot dolžnosti pri ženskah ta problem še vedno predstavlja veliko grožnjo naši demokraciji. Prav tako sem prišla do zaključka, da čeprav se volivci neenakopravnosti zavedajo, glede tega ne ukrepajo. Želim si, da bi se v prihodnosti v javnosti prav zato veliko bolj vzpodbujal diskurz o večji enakopravnosti žensk v politiki.

Med raziskovanjem se je odprlo še nekaj novih vprašanj, ki jih bom v prihodnosti z veseljem raziskala:

- Kaj pravzaprav so vzroki za maloštevilčnost žensk v politiki?
- Kako lahko še bolj učinkovito rešimo problem neenakosti spolov v politiki?
- Kako lahko k temu prispevajo volivci?

Vesela sem, da sem se odločila za to raziskovalno nalogo. Razsvetlil mi je prihodnost in nadgradila moje znanje z dejstvi in spoznanji, ki mi bodo v življenju še mnogokrat prišla prav.

Na srce pa tako sebi kot vam polagam sledeče:

»Ženske se morajo za to, da hodijo ob boku moškimi kolegom, veliko bolj truditi in veliko več delati kot moški« (poslanka).

6 VIRI IN LITERATURA

Antić, Milica G. (ur.) (2003): Ženske na robovih politike. Ljubljana: Sophia.

Dworkin, Andrea (1933): Right-wing women. New York: Perigee Books.

Evans, Mary (1994): The woman question. New York: SAGE publications.

Kennedy, Douglas (2009): The pursuit of happiness. London: Arrow books.

Kocuvan-Gašparšič, Lidija (2009): Zasnova kompetenčnega modela za uspešnost žensk v politiki. Kranj.

Marchbank, Jen, in Letherby, Gayle (2003): Introduction to gender: social science perspectives. London ; New York: Pearson Longman.

Tolstoj, Lev N. (2015): Ana Karenina. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Pleš, Tanja S, Nahtigal, Klara, in Murko Pleš, Angela (2013): Ženske v Politiki v Sloveniji. Analiza stanja. Ljubljana: Inštitut za družbeno kreativnost. Dostopno na: www.idk.si/docs/analiza%20stanja.docx . (b.d.)

Uradni list RS

Hočevar, Barbara, Baković, Zorana, Repovž, Erika, Škrinjar, Klara, Štaudohar, Irena in Žerjavič, Peter (2015): Enakopravnost spolov. Dostopno na: <http://www.delo.si/assets/info5/20150307/enakopravnost-spolov/do/sklop1.html>. (b.d.)

Raziskava v okviru projekta Meta Dekleta (2014): Dostopno na: <http://metadekleta.metinalista.si/mlajse-zenske-in-politika-empiricna-raziskava-v-okviru-projekta-meta-dekleta/> . (b.d.)

Žužek, Aleš (2015): V Ljubljani liberalci napadli ženske, ki so prišle na volišče. Dostopno na: http://www.siol.net/novice/slovenija/2015/04/volitve_ljubljana_zenske.aspx. (b.d.)

Gender Equality Index (2005): Dostopno na: <http://eige.europa.eu/gender-statistics/gender-equality-index/about> . (b.d.)

Free the nipple (2014): Dostopno na: <http://freethenipple.com/> . (b.d.)

The role of British women in the twentieth century (2016): Dostopno na: <http://www.historylearningsite.co.uk/the-role-of-british-women-in-the-twentieth-century/suffragettes/> . (b.d.)

History and theory of feminism (ni letnice): Dostopno na: http://www.gender.cawater-info.net/knowledge_base/rubricator/feminism_e.htm . (b.d.)

7 PRILOGE

7.1 ANKETA ZA VOLIVCE

1. Spol:

- Moški
 Ženski

2. V katero starostno skupino spadate?

- 18 - 25 let
 25 - 40 let
 41 - 60 let
 61 let ali več

3. Kakšna je vaša najvišja dosežena formalna izobrazba?

- Nižja (osnovna šola ali manj)
 Srednja (nižja ali srednja poklicna izobrazba, srednja strokovna ali splošna srednja izobrazba)
 Terciarna (izobrazba na višješolski, visokošolski ali podiplomski stopnji študija)

4. Kje živite?

- V večjem mestu (nad 5000 prebivalcev)
 V podeželskem kraju (pod 5000 prebivalcev)

5. Na petstopenjski lestvici označite, koliko se strinjate z navedenimi trditvami (1 = se sploh ne strinjam, 5 = se zelo strinjam)

	1	2	3	4	5
Ženske so v politiki zapostavljene.	☐	☐	☐	☐	☐
Ženske imajo pod enakimi pogoji (starost, izobrazba...) v politiki iste možnosti za uspeh kot moški.	☐	☐	☐	☐	☐
Moški so v politiki bolj spoštovani kot ženske.	☐	☐	☐	☐	☐
Število žensk v politiki bi moralo biti večje.	☐	☐	☐	☐	☐

6. Na petstopenjski lestvici označite, koliko se strinjate z navedenimi trditvami (1 = se sploh ne strinjam, 5 = se zelo strinjam)

	1	2	3	4	5
Udeležim se vsakih volitev.	☐	☐	☐	☐	☐
Volitve se mi zdijo smiselne.	☐	☐	☐	☐	☐
Volitve dojemam kot dolžnost.	☐	☐	☐	☐	☐

7.2 ANKETA ZA POSLANCE

1. Spol:

- Moški
 Ženski

2. V katero starostno skupino spadate?

- do 20 let
 21 - 40 let
 41 - 60 let
 61 let ali več

3. Katero politično stranko zastopate?

- SMC
 SDS
 DeSUS
 SD
 ZL
 NSi
 ZaAB
 Manjšine (italijanska in madžarska)
 Drugo:

4. Je to Vaš prvi mandat v Državnem zboru Republike Slovenije?

- Da
 Ne, to je moj drugi mandat
 Ne, imel/a sem že več kot dva mandata

5. Na petstopenjski lestvici označite, koliko se strinjate z naslednjimi trditvami (1 = sploh se ne strinjam, 5 = zelo se strinjam)

	1	2	3	4	5
Družina mi pomeni več kot kariera.	☐	☐	☐	☐	☐
Družino sem si ustvaril/a pred začetkom kariere.	☐	☐	☐	☐	☐
Ženske bi morale družino postaviti pred kariero.	☐	☐	☐	☐	☐
Družinsko življenje velikokrat žrtvujem zaradi kariere.	☐	☐	☐	☐	☐

6. Na petstopenjski lestvici označite, koliko se strinjate z naslednjimi trditvami (1 = sploh se ne strinjam, 5 = zelo se strinjam)

	1	2	3	4	5
Večkrat se mi zdi, da uživam manj spoštovanja kot moji kolegi.	☐	☐	☐	☐	☐
Moji predlogi večkrat niso obravnavani resno.	☐	☐	☐	☐	☐
Ženske so lahko v politiki pod enakimi pogoji (starost, izobrazba...) enako uspešne kot moški.	☐	☐	☐	☐	☐
Mediji se bolj osredotočajo na zunanji izgled žensk kot njihove cilje.	☐	☐	☐	☐	☐

7. Na petstopenjski lestvici označite, koliko se strinjate z naslednjimi trditvami (1 = sploh se ne strinjam, 5 = zelo se strinjam)

	1	1	3	4	5
Ženske kvote so pozitivno doprinesle k političnemu udejstvanju žensk.	☐	☐	☐	☐	☐
Ženske kvote so pozitivno doprinesle k večji avtoriteti žensk v politiki.	☐	☐	☐	☐	☐
Ženske kvote so najboljši način reševanja neenakosti spolov v politiki.	☐	☐	☐	☐	☐
Vpišite besedilo odgovora 1	☐	☐	☐	☐	☐

8. Kakšno je Vaše mnenje o kvotah?

9. Na petstopenjski lestvici označite, koliko se strinjate z naslednjimi trditvami (1 = sploh se ne strinjam, 5 = zelo se strinjam)

	1	2	3	4	5
Število žensk v politiki se povečuje.	☐	☐	☐	☐	☐
Ženske so v politiki vedno bolj spoštovane.	☐	☐	☐	☐	☐
V politiki je še vedno premalo žensk.	☐	☐	☐	☐	☐
V parlamentu bi morale biti 45 poslank.	☐	☐	☐	☐	☐

10. Na kratko opišite vaš pogled na položaj žensk v politiki: